

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2018-01-22)

Kommunfullmäktige

Datum: 2018-01-22

Plats: Sessionssalen Elin

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2018-01-22	3
---	---

Val av justerare

Ärenden

1/18 Fastställande av dagordning	5
2/18 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	6
3/18 Anmälan av nya motioner och medborgarförslag	7
4/18 Fråga/Interpellation	8
5/18 Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa	9
6/18 Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022	18
7/18 Firmatecknare för Skövde kommun	50
8/18 Ändrad sammanträdestid för kommunfullmäktiges sammanträde den 26	54
9/18 Anmälningsärenden kommunfullmäktige 22 januari 2018	56
10/18 Valärenden	237

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2018-01-22 kl. 18:00
 Plats: Sessionsalen Elin
 Justerare:

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet ska själv kontakta respektive gruppledare som kallar ersättare.

Information kl. 18:00-18:30 om barn- och ungdomspolitiken (Jacqueline Tjällman (L) och Gabriel Johansson).

Information kl. 18:30-18:50 om kommunens synpunktshantering (Sofia Brunér, Fredrik Rapp och Per Wallin).

Dagordning			
Ärenden			
1.		Inledning - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop	
2.		Fastställande av dagordning	
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag	
5.		Fråga/Interpellation	
6.	KS2017.0271	Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa <i>Politiskt föredragande: Theres Sahlström (M)</i>	

7.	KS2017.0118	Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022 <i>Politiskt föredragande: Kaj-Eve Enroth (L)</i>	
8.	KS2018.0041	Firmatecknare för Skövde kommun	
9.	KS2017.0179	Ändrad sammanträdestid för kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november 2018	
10.	KS2017.0005	Anmälningsärenden kommunfullmäktige 22 januari 2018	
11.		Valärenden <i>Politiskt föredragande: Martin Odenö (M)</i>	
12.		Avslutning	

Skövde, 2018-01-11

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Karin Grunselius
Sekreterare

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-11-08

Diarienummer: KS2017.0271-6

Handläggare: Emma Friberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Bakgrund

Miljöpartiet de gröna i Skövde har inkommit med en motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa. I denna motion föreslås att undersöka möjligheter att utöka träffpunktsbussens turer. Förslagsvis en-två gånger per vecka hämta upp och skjutsa äldre till någon av träffpunkterna med matservering. Detta för att på så vis skapa en ny möjlighet till en förbättrad måltidssituation för de som önskar.

Träffpunktsbussen utgår från kommunens arbetsmarknadsenhet inom sektor medborgare och samhällsutveckling men delfinansieras av sektor vård och omsorg. Konceptet med en träffpunktbus har funnits över tio år och innebär att den som är funktionshindrad eller pensionär kan få hjälp att ta sig mellan bostaden och kommunens träffpunkter. På tre av träffpunkterna finns även matservering för den som önskar. Bussen används även vid utflykter samt till och från aktiviteter inom ramen för äldreboenden och dagverksamhet.

Bussen med chaufför är till stor del uppbokad i förväg men har även tider i veckan då den kan avropas av den som behöver hjälp att ta sig mellan sin bostad och någon av träffpunkterna. Redan idag används bussen en dag i veckan för att hämta och lämna äldre som äter i gemenskap med varandra på träffpunkt Skultorp. Miljöpartiets förslag kan därmed anses vara uppnått. Det är inte osannolikt att användandet av bussen för detta ändamål vid behov tidvis kan utökas. En utökad tidsallokering skulle dock leda

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-11-08

Diarienummer: KS2017.0271-6

Handläggare: Emma Friberg

till att Träffpunktsbussen blir mindre tillgänglig för andra prioriterade grupper av äldre. En annan praktisk utmaning är att bussen inom tidsram före och efter lunch endast kan verka i litet geografiskt område åt gången i det fall fler äldre ska hämtas/lämnas. Detta begränsar möjligheten att använda bussen resurseffektivt så att den kommer så många som möjligt till del.

Motionen har remitterats till vård- och omsorgsnämnden som i sitt svar föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Handlingar

Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa (MP)

VON § 74/17 Remissyttrande - Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Skickas till

Avdelning vuxenutbildning och
arbetsmarknad

Sektor vård och omsorg

Emma Friberg

Kommunstyrelsen Skövde kommun   PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 268/17

Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

KS2017.0271

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-11-29	279/17
2 Kommunstyrelsen	2017-12-11	268/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Yrkanden

Torbjörn Bergman (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Roger Almgren (MP) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Roger Almgren (MP) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Miljöpartiet de gröna i Skövde har inkommit med en motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa. I denna motion föreslås att undersöka möjligheter att utöka träffpunktsbussens turer. Förslagsvis en-två gånger per vecka hämta upp och skjutsa äldre till någon av träffpunkterna med matservering. Detta för att på så vis skapa en ny möjlighet till en förbättrad måltidssituation för de som önskar.

Träffpunktsbussen utgår från kommunens arbetsmarknadsenhet inom sektor medborgare och samhällsutveckling men delfinansieras av sektor vård och omsorg. Konceptet med en träffpunktbuss har funnits över tio år och innebär att den som är funktionshindrad eller pensionär kan få hjälp att ta sig mellan bostaden och kommunens träffpunkter. På tre av träffpunkterna finns även matservering för den som önskar. Bussen används även vid utflykter samt till och från aktiviteter inom ramen för äldreboenden och dagverksamhet.

Bussen med chaufför är till stor del uppbokad i förväg men har även tider i veckan då den kan avropas av den som behöver hjälp att ta sig mellan sin bostad och någon av träffpunkterna. Redan idag används bussen en dag i veckan för att hämta och lämna äldre som äter i gemenskap med varandra på träffpunkt Skultorp. Miljöpartiets förslag kan därmed anses vara uppnått. Det är inte osannolikt att användandet av bussen för detta ändamål vid behov tidvis kan utökas. En utökad tidsallokering skulle dock leda till att Träffpunktsbussen blir mindre tillgänglig för andra prioriterade grupper av äldre. En annan praktisk utmaning är att bussen inom tidsram före och efter lunch endast kan verka i litet geografiskt område åt gången i det fall fler äldre ska hämtas/lämnas. Detta begränsar möjligheten att använda bussen resurseffektivt så att den kommer så många som möjligt till del.

Motionen har remitterats till vård- och omsorgsnämnden som i sitt svar föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Handlingar

TU Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa (MP)

VON § 74/17 Remissyttrande - Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Skickas till

Avdelning vuxenutbildning och arbetsmarknad

Sektor vård och omsorg

**Vård- och omsorgsnämnden Skövde PROTOKOLLSUTDRAG
kommun**

VON § 74/17

**Remissyttrande - Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa
VON2017.0119**

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2017-10-26	74/17

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta om att anse motionen vara besvarad.

Bakgrund

Miljöpartiet de gröna i Skövde föreslår att Skövde kommun:

- Undersöker möjligheter att utöka träffpunktsbussens turer att förslagsvis en-två gånger per vecka hämta upp och skjutsa äldre till någon av träffpunkterna med matsservering. Detta för att på så vis skapa en ny möjlighet till en förbättrad måltidssituation för de som så önskar.

Träffpunktsbussen utgår från kommunens arbetsmarknadsenhet inom sektor medborgare och samhällsutveckling men delfinansieras av sektor vård och omsorg. Konceptet med en träffpunktbus har funnits över tio år och innebär att den som är funktionshindrad eller pensionär kan få hjälp att ta sig mellan bostaden och kommunens träffpunkter. På tre av träffpunkterna finns även matsservering för den som så önskar. Bussen används även vid utflykter och till/från aktiviteter inom ramen för äldreboenden och dagverksamhet. Cirka 600 personer åkte med Träffpunktsbussen under 2016.

Bussen med chaufför är till stor del uppbokad i förväg men har även tider i veckan då den kan avropas av den som behöver hjälp att ta sig mellan sin bostad och någon av träffpunkterna. Redan idag används bussen en dag i veckan för att hämta och lämna äldre som äter i gemenskap med varandra på träffpunkt Skultorp. Miljöpartiets förslag kan därmed anses vara uppnått. Det är inte osannolikt att användandet av bussen för detta ändamål vid behov tidvis kan utökas. En utökad tidsallokering skulle dock leda till att Träffpunktsbussen blir mindre tillgänglig för andra prioriterade grupper av äldre. En annan praktisk utmaning är att bussen inom tidsram före och efter lunch endast kan verka i litet geografiskt område åt gången i det fall flera äldre ska

hämtas/lämnas. Detta begränsar möjligheten att använda bussen resurseffektivt så att den kommer så många som möjligt till del.

Ställningstagande från nämnden

Träffpunktbussen används redan idag på det sätt som motion från Miljöpartiet ger förslag på. En utökad tidsallokering till att hämta och lämna äldre som vill äta i gemenskap behöver ställas mot en försämrad tillgänglighet till bussen för andra ändamål. Detta är en prioritering som görs och även fortsättningsvis bör göras utav chefer/medarbetare inom sektor vård och omsorg.

Handlingar

Remissyttrande - Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Remiss, Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa (MP)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

I flera rapporter och studier diskuteras de äldres hälsa och kunskapen om orsaker till undernäring hos äldre har ökat mycket de senaste decennierna. I denna motion vill vi belysa måltidsmiljön och föreslå förändringar för att göra en bättre måltidsmiljö möjlig för flera äldre i Skövde kommun.

Socialstyrelsen skriver i *Näring för god vård och omsorg (2011)* att "En positiv måltidsupplevelse är kopplad till bl.a. social situation och sällskap under måltiden, rummets och dukningens utformning och matens smak, doft, färg, form och konsistens."

Skövde kommuns måltidspolicy lyfter också fram att "Maten är något man ska se fram emot under dagen och måltiden ska vara lustfylld".

En del i Skövde Kommuns aktiviteter för pensionärer är Träffpunktsbussen. Denna får pensionärer med hemvård resa till pensionärsaktiviteterna med. Miljöpartiet föreslår att bussen även kunde köra äldre till matserveringar någon dag i veckan, för att på så vis skapa en ny möjlighet till en förbättrad måltidssituation för de som så önskar.

Miljöpartiet de gröna i Skövde föreslår att Skövde kommun:

* Undersöker möjligheter att utöka träffpunktsbussens turer att förslagsvis en- två gånger per vecka hämta upp och skjutsa äldre till någon av träffpunkterna med matservering.

Skövde 2017-06-12

Miljöpartiet de gröna i Skövde

Janette Leinonen

Peter Sögaard

KSAU § 279/17

Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa
KS2017.0271

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-11-29	279/17
2 Kommunstyrelsen		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Bakgrund

Miljöpartiet de gröna i Skövde har inkommit med en motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa. I denna motion föreslås att undersöka möjligheter att utöka träffpunktsbussens turer. Förslagsvis en-två gånger per vecka hämta upp och skjutsa äldre till någon av träffpunkterna med matservering. Detta för att på så vis skapa en ny möjlighet till en förbättrad måltidssituation för de som önskar.

Träffpunktsbussen utgår från kommunens arbetsmarknadsenhet inom sektor medborgare och samhällsutveckling men delfinansieras av sektor vård och omsorg. Konceptet med en träffpunktbus har funnits över tio år och innebär att den som är funktionshindrad eller pensionär kan få hjälp att ta sig mellan bostaden och kommunens träffpunkter. På tre av träffpunkterna finns även matservering för den som önskar. Bussen används även vid utflykter samt till och från aktiviteter inom ramen för äldreboenden och dagverksamhet.

Bussen med chaufför är till stor del uppbokad i förväg men har även tider i veckan då den kan avropas av den som behöver hjälp att ta sig mellan sin bostad och någon av träffpunkterna. Redan idag används bussen en dag i veckan för att hämta och lämna äldre som äter i gemenskap med varandra på träffpunkt Skultorp. Miljöpartiets förslag kan därmed anses vara uppnått. Det är inte osannolikt att användandet av bussen för detta ändamål vid behov tidvis kan utökas. En utökad tidsallokering skulle dock leda till att Träffpunktsbussen blir mindre tillgänglig för andra prioriterade grupper av äldre. En annan praktisk utmaning är att bussen inom tidsram före och efter lunch endast kan verka i litet geografiskt område åt gången i det fall fler äldre ska hämtas/lämnas. Detta begränsar möjligheten att använda bussen resurseffektivt så att den kommer så många som möjligt till del.

Motionen har remitterats till vård- och omsorgsnämnden som i sitt svar föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Handlingar

TU Svar på motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa (MP)

VON § 74/17 Remissyttrande - Motion om förebyggande aktiviteter för äldrehälsa

Skickas till

Avdelning vuxenutbildning och
arbetsmarknad   Sektor
vård och omsorg

Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta kultur- och fritidspolitiskt program för perioden 2018-2022. Programmet gäller för samtliga nämnder.

Bakgrund

Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Från och med år 2018 kommer krav finnas på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjligt att söka vissa regionala och statliga bidrag. Skövde kommun har tidigare inte haft ett övergripande kultur- och fritidspolitiskt program. Programmet anger de grundläggande värderingar och synsätt som ska vara styrande för utvecklingen av olika mötesplatser och verksamheter.

Process

Programmet har tagits fram i samverkan med kultur- och fritidsnämnden, externa aktörer (föreningar, kyrkliga samfund, studieförbund) inom kultur- och fritidsområdet samt medarbetare på kultur- och fritidsavdelningen. Dialog har även förts med Skaraborgs kommunalförbund. Programmet har utformats med nationella och regionala styrdokument som grund.

Medborgardialog har genomförts med unga invånare och med kommunala pensionärsrådet.

Ärendet har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, servicenämnden, byggnadsnämnden samt

Kommunstyrelsens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-11-08

Diarienummer: KS2017.0118-18

Handläggare: Therese Kandeman

beredning medborgare och folkhälsa. Remissvaren har sammanställts och ett förtydligande har gjorts under rubriken "Kreativa näringar" i det program som nu går upp för beslut. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av remissvaren och har inget ytterligare att tillägga.

Handlingar

Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

VON § 68/17 Remissvar på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde kommun 2018-2022

BUN § 75/17 Yttrande över förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

SON § 83/17 Yttrande över remiss ang. förslag kultur- och fritidspolitiskt program

BMF Yttrande över remiss angående förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

BN § 106 Remiss - Förslag till kultur och fritidspolitiskt program 2018-2022

SEN § 43/17 Yttrande Kultur- och fritidspolitiskt program

Sammanställning av svar avseende remiss på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022

KS § 63/17 Kultur- och fritidspolitiskt program

Kultur- och fritidspolitiskt program förslag från KS till KF 2017-12-11.DOCX

Skickas till

Kommunstyrelsen

Samtliga nämnder

Therese Kandeman

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 269/17

Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

KS2017.0118

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott 2017	2017-11-29	280/17
2 Kommunstyrelsen 2017	2017-12-11	269/17
3 Kommunfullmäktige		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta kultur- och fritidspolitiskt program för perioden 2018-2022 med ändringen att meningen "Vi ska utveckla former för värdering av de kunskaper människor får genom sitt engagemang inom kultur och fritidsområdet." utgår ur programmet (sid. 8 under stycket Kreativitet och lärande). Programmet gäller för samtliga nämnder.

Yrkanden

Torbjörn Bergman (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med ändringen att meningen "Vi ska utveckla former för värdering av de kunskaper människor får genom sitt engagemang inom kultur och fritidsområdet." ska utgå ur programmet (sid. 8 under stycket Kreativitet och lärande).

Maria Hjärtqvist (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut samt yrkar avslag på Torbjörn Bergman (M) ändringsyrkande.

Beslutsgången

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut, dels ett ändringsyrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med ändringen.

Reservationer

Anders Grönvall (S), Johan Ask (S), Maria Hjärtqvist (S), Anita Löfgren (S) och Robert Ciabatti (S) reserverar sig mot beslutet (i den del det avser ändringsyrkandet).

Bakgrund

Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Från och med år 2018 kommer

krav finnas på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjligt att söka vissa regionala och statliga bidrag. Skövde kommun har tidigare inte haft ett övergripande kultur- och fritidspolitiskt program. Programmet anger de grundläggande värderingar och synsätt som ska vara styrande för utvecklingen av olika mötesplatser och verksamheter.

Process

Programmet har tagits fram i samverkan med kultur- och fritidsnämnden, externa aktörer (föreningar, kyrkliga samfund, studieförbund) inom kultur- och fritidsområdet samt medarbetare på kultur- och fritidsavdelningen. Dialog har även förts med Skaraborgs kommunalförbund. Programmet har utformats med nationella och regionala styrdokument som grund.

Medborgardialog har genomförts med unga invånare och med kommunala pensionärsrådet.

Ärendet har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, servicenämnden, byggnadsnämnden samt beredning medborgare och folkhälsa. Remissvaren har sammanställts och ett förtydligande har gjorts under rubriken "Kreativa näringar" i det program som nu går upp för beslut. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av remissvaren och har inget ytterligare att tillägga.

Handlingar

TU Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

VON § 68/17 Remissvar på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde kommun 2018-2022

BUN § 75/17 Yttrande över förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

SON § 83/17 Yttrande över remiss ang. förslag kultur- och fritidspolitiskt program

BMF Yttrande över remiss angående förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

BN § 106 Remiss - Förslag till kultur och fritidspolitiskt program 2018-2022

SEN § 43/17 Yttrande Kultur- och fritidspolitiskt program

Sammanställning av svar avseende remiss på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022

Kultur- och fritidspolitiskt program till 2017-11-21

KS § 63/17 Kultur- och fritidspolitiskt program

Skickas till
Kommunstyrelsen
Samtliga nämnder

Koncernstab

Sammanställning remissvar

Datum: 2017-10-31

Diarienummer: KS2017.0118-17

Handläggare: Therese Kandeman

Sammanställning av svar avseende remiss på förslag till kultur- och fritidspolitiskt program 2018–2022

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att remittera förslag till kultur- och fritidspolitiskt program 2018–2022 till barn- och utbildningsnämnd, vård- och omsorgsnämnd, socialnämnd, byggnadsnämnd, servicenämnd samt beredning medborgare och folkhälsa. Kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen tar i dialog fram slutligt förslag till program.

Barn- och utbildningsnämnd (BUN\$75/17)

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att ställa sig bakom upprättat förslag till kultur- och fritidspolitiskt program.

Vård- och omsorgsnämnd (VON \$68/17)

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiv till det framtagna förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program. Innehållet i förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program ligger helt i linje med nämndens strategier för att uppnå målet om en verksamhet som präglas av hälsofrämjande förhållningssätt gentemot målgrupperna. Det är positivt att förslaget värnar och lyfter fram olika kulturella uttryck samt allas möjlighet till en utvecklande fritid. Vård- och omsorgsnämnden betonar vikten av att målgrupper som har psykiska och fysiska funktionsnedsättningar ska ha tillgång till utbudet. Det är viktigt med möjlighet till delaktighet för att motverka ensamhet och ofrivillig social isolering bland äldre och personer med funktionsnedsättning.

Socialnämnd (SON\$83/17)

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att yrka återremiss på kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde kommun 2018–2020.

Socialnämnden anser att det i programmet saknas tydliga mål samt en otydlighet i hur programmet skall implementeras, följas upp och utvärderas. Socialnämnden anser även att kommunstyrelsen bör beakta om ett styrdokument är rätt metod att uppnå syftet eller om det kan ske på annat sätt.

Koncernstab

Sammanställning remissvar

Datum: 2017-10-31

Diarienummer: KS2017.0118-17

Handläggare: Therese Kandeman

Förvaltningens kommentar:

Kultur- och fritidsnämnden har uttryckt behov av ett övergripande styrdokument inom området kultur och fritid. Programmet avser att ge riktning för kommunens olika verksamheter utan att sätta mätbara mål. Mål kan sättas i kommunfullmäktiges eller nämndernas styrkort. Verksamheterna kan ta fram handlingsplaner. För att kunna söka och erhålla vissa regionala och statliga bidrag är det en fördel att ha ett övergripande styrdokument, som visar på digniteten på flernivåsamverkan (flernivåsamverkan = kommunal, regional, nationell och EU-nivå). Kommunstyrelsen beslutar i sin verksamhetsplan om utvärdering/uppföljning av styrdokument beslutade av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Koncernstab

Sammanställning remissvar

Datum: 2017-10-31

Diarienummer: KS2017.0118-17

Handläggare: Therese Kandeman

Byggnadsnämnd (BN§106)

Byggnadsnämnden beslutar att föreslå bifall till kultur- och fritidspolitiskt program 2018–2022. Byggnadsnämnden anser att programmet bidrar till att stärka utvecklingen av Skövde. Kultur- och fritidslivet är en viktig del av att bygga sammanhang vilket är väsentligt för ett gott liv i staden och på landet.

Servicenämnd (§43/17)

Servicenämnden lämnar förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program utan synpunkter.

Beredning medborgare och folkhälsa (17-803)

Beredningen anser att man kan instämma i remissen, men att den behöver kompletteras med följande:

- I avsnittet gällande kreativa näringar tar bara kultur och idrott upp. I Skövde finns även en bred kreativ näring gällande spelutveckling.
- Barnkonventionen träder i kraft som ny lag 1 januari 2018. Beredningen menar att man här kan trycka hårdare på barnkonventionen och implementera den bättre i de olika delarna.

Förvaltningens kommentar:

Formuleringarna i programmet kring kreativa näringar behöver ses över. Barnkonventionen har beaktats i framtagandet av förslag till program. Då barnkonventionen kan komma att bli svensk lag, sannolikt tidigast under år 2020, kan skäl finnas till översyn av programmet vid slutet av kommande mandatperiod.

SEN § 43/17

Tjänsteutlåtande Yttrande SEN Kultur- och fritidspolitiskt program

SEN2017.0093

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2017-10-26	43/17

Beslut

Servicenämnden lämnar förslaget till Kultur- och fritidspolitiskt program utan synpunkter.

Bakgrund

Handlingar

Tjänsteutlåtande Yttrande SEN Kultur- och fritidspolitiskt program

Skickas till

Kommunstyrelsen

Remiss - Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022**Beslut**

Byggnadsnämnden beslutar att föreslå bifall till kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden anser att programmet bidrar till att stärka utvecklingen av Skövde.

Kultur- och friluftslivet är en viktig del av att bygga sammanhang vilket är väsentligt för ett gott liv i staden och på landet.

Bakgrund

Ett förslag till kultur och fritidspolitiskt program har arbetats fram av olika aktörer inom kultur- och fritidsområdet och kultur- och fritidsnämnden. Samtliga nämnder i Skövde kommun anmodas yttra sig över programmet senast den 19 oktober.

Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikområdet. Från och med år 2018 kommer krav finnas på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjlighet att söka vissa regionala och statliga bidrag. Programmet anger de grundläggande värderingar och synsätt som ska vara styrande för utvecklingen av olika mötesplatser och verksamheter inom kultur- och fritidsområdet.

Handlingar

Tjänsteskrivelse BN

Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022

Skickas till

Kommunstyrelsen

SKRIVELSE

Datum: 2017-10-24

Diarienummer: 17-803

Handläggare: Patricia Liljedorff

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss angående förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program har skickats till flera nämnder på remiss och även beredningen för medborgare och folkhälsa har fått i uppdrag att lämna synpunkter.

Beredningen anser att man kan instämma i remissen, men att den behöver kompletteras med följande:

- I avsnittet gällande kreativa näringar tas bara kultur och idrott upp. I Skövde finns även en bred kreativ näring gällande spelutveckling.
- Barnkonventionen träder i kraft som ny lag 1 januari 2018. Beredningen menar att man här kan trycka hårdare på barnkonventionen och implementera den bättre i de olika delarna.

Beredningen för medborgare och folkhälsa

SON § 83/17**Yttrande över remiss ang. förslag kultur- och fritidspolitiskt program**

SON2017.0064

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Socialnämndens arbetsutskott	2017-09-21	62/17
2 Socialnämnden	2017-10-12	83/17

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att yrka återremiss på kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde kommun 2018-2020.

Socialnämnden anser att det i programmet saknas tydliga mål samt en otydlighet i hur programmet skall implementeras, följas upp och utvärderas.

Socialnämnden anser även att kommunstyrelsen bör beakta om ett styrdokument är rätt metod att uppnå syftet eller om det kan ske på annat sätt.

Bakgrund

Socialnämnden anmodas att yttra sig över förslaget på kultur- och fritidspolitiskt program.

Handlingar

Yttrande över remiss ang. förslag kultur- och fritidspolitiskt program
Kultur-Fritidspolitiskt-program-20170614

Skickas till

Kommunstyrelsen

BUN § 75/17

Yttrande över förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

BUN2017.0327

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Barn och utbildningsnämndens arbetsutskott	2017-09-18	61/17
2 Barn och utbildningsnämnden	2017-10-04	75/17

Beslut

Barn och utbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom upprättat förslag till kultur- och fritidspolitiskt program.

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2017-06-21, § 164, att remittera förslag till kultur- och fritidspolitiskt program till bland annat barn och utbildningsnämnden som anmodats yttra sig.

Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program har tagits fram i samverkan med olika aktörer inom kultur- och fritidsområdet och kultur- och fritidsnämnden. Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Från och med år 2018 kommer krav finns på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjlighet att söka vissa regionala och statliga bidrag. Programmet anger de grundläggande värderingar och synsätt som ska vara styrande för utvecklingen av olika mötesplatser och verksamheter.

Ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv är av stor betydelse och bidrar till livskvalitet. Detta gäller också för de målgrupper som barn och utbildningsnämnden ansvarar för varpå nämnden ställer sig bakom förslaget.

Handlingar

Yttrande över förslag till kultur- och fritidspolitiskt program – TU

Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program - bilaga

Skickas till

Kommunstyrelsen

**Vård- och omsorgsnämnden Skövde PROTOKOLLSUTDRAG
kommun**

VON § 68/17

**Remissvar på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde
kommun 2018-2022**

VON2017.0092

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2017-09-28	68/17

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att överlämna nedanstående synpunkter, som yttrande över det framtagna förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program för Skövde kommun 2018–2022, till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har anmodats att yttra sig över förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program. Syftet med programmet är att ge en kommunövergripande styrning inom politikområdet.

Kultur- och fritidspolitiken är av stor betydelse då den är en av förutsättningarna för att nå nämndens mål om en verksamhet som präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt för de målgrupper som vård- och omsorgsnämnden ansvarar för.

I sektorns värdegrundsarbete beskrivs att verksamheten ska arbeta för brukarens upplevelse av ett meningsfullt liv, känsla av trygghet och av delaktighet. Ett kultur- och fritidsliv som är tillgängligt för alla bidrar till detta.

Yttrande

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiv till det framtagna förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program.

Innehållet i förslaget till kultur- och fritidspolitiskt program ligger helt i linje med nämndens strategier för att uppnå målet om en verksamhet som präglas av hälsofrämjande förhållningssätt gentemot målgrupperna.

Det är positivt att förslaget värnar och lyfter fram olika kulturella uttryck samt allas möjlighet till en utvecklande fritid. Vård- och omsorgsnämnden betonar vikten av att målgrupper som har psykiska och fysiska funktionsnedsättningar ska ha tillgång till utbudet.

Det är viktigt med möjlighet till delaktighet för att motverka ensamhet och ofrivillig social isolering bland äldre och personer med funktionsnedsättning.

Handlingar

Svar på remiss om förslag till kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022

Remiss Förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

Kultur-Fritidspolitiskt-program-20170614

Skickas till

Kommunstyrelsen

KS § 63/17**Kultur- och fritidspolitiskt program**

KS2017.0118

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	56/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	63/17

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att ta fram ett förslag till kultur- och fritidspolitiskt program.

Bakgrund

I Skövde kommun finns idag inget övergripande styrdokument för det kultur- och fritidspolitiska området (jämför Folkhälsopolitiskt program, Barn- och ungdomspolitiskt program, Boendestrategiskt program). Syftet med ett övergripande styrdokument är uttala förhållningssätt och målsättningar som grund för det arbete som sker i nämnder och bolag. Från och med år 2018 kommer krav finnas på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjlighet att söka regionala och statliga bidrag.

Initiativet till att ta fram ett kultur- och fritidspolitiskt program har väckts av kultur- och fritidsnämnden. Avdelningen för kultur- och fritid har under vintern 2016/2017 arbetat med frågan.

Ett övergripande styrdokument, som ska gälla för alla eller utvalda nämnder och bolag, beslutas av kommunfullmäktige. Inför ett beslut är det nödvändigt med en process där berörda aktörer ges möjlighet att vara delaktiga i framtagandet. Den process som förslås är att kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag till beslut. Förslaget förankras i kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsens arbetsutskott innan övriga nämnder och bolag får ärendet på remiss. Målsättningen är att kommunfullmäktige beslutar i ärendet i december 2017.

JRC

Skövde kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2017-04-10

11(45)

Handlingar

TU Kultur- och fritidspolitiskt program

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Koncernstab

JPL

» Program

Policy

Plan

Riktlinjer

Regler

Kultur- och fritids- politiskt program

Skövde kommun 2018–2022

Beslutad av kommunfullmäktige
datum månad år, § XX. Dnr XXXXX.XXXX

Innehåll

1. Sammanfattning	3
1.1 Programmets syfte	3
1.2 Kultur- och fritidspolitikens mål	3
2. Utgångspunkter	4
3. Värderingar och synsätt	5
4. Fokusområden	6
4.1 Tillsammans – för ett socialt hållbart Skövde	6-7
4.2 Kunskapsutveckling och arbete – Det livslånga lärande	8-9
4.3 Attraktiva boendemiljöer – stad och landsbygd	10
4.4 Natur och miljö – förutsättning för livskvalitet	11
4.5 Varumärket Skövde!	12
4.6 Regionen – Skövde är dragloket	13

Hittade inga poster för innehållsförteckning.

Dokumenttyp: Program

Dokumentet gäller för: samtliga nämnder

Diarienummer: KS2017.0118

Giltighetstid: 2018-2022

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 2022

Dokumentansvarig: kultur- och fritidschef

1. Sammanfattning

1.1 Programmets syfte

Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikområdet. Det görs genom att ange de grundläggande utgångspunkter, värderingar och synsätt, samt fokusområden som ska vara styrande för utvecklingen av olika verksamheter och platser inom kultur- och fritidsområdet.

1.2 Kultur- och fritidspolitikens mål

Vision Skövde 2025: *"Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra".*

Kultur- och fritidspolitiken tar sin utgångspunkt i visionen och har som målsättning att främja:

- Ett rikt kultur- och fritidsliv
- Utvecklingen av kultur- och fritidsföreningar
- Social inkludering och livskvalitet
- Det livslånga lärandet
- Den lokala demokratin
- Tillväxt
- Hälsa

2. Utgångspunkter

”Kultur- och fritidsliv” används här på ett brett samhällsorienterat sätt, vilket även återspeglas i målen. Begreppet syftar på den helhet av förutsättningar, verksamheter och platser som kommunen erbjuder inom politikområdet.

Kultur- och fritidsområdet ses som en systemövergripande kraft, vilket betyder att det genomsyrar alla delar av samhället och bidrar till att driva personlig, social och ekonomisk utveckling.

Programmets breda, övergripande och värderingsbaserade perspektiv anger riktning, mer än att ge svar på konkreta frågor, och når sin fulla potential endast då det kompletteras med verksamhetsnära och situationsanpassade handlingsplaner.

3. Värderingar och synsätt

Personlig livskvalitet. Ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv ger människor upplevelser, kunskaper och sammanhang som bidrar till livskvalitet. Det är därför viktigt att kultur- och fritidslivet är tillgängligt och att det finns goda förutsättningar för alla att vara delaktiga.

Tillväxt. Kultur- och fritidslivet bidrar till tillväxt och utveckling genom att stärka Skövdes attraktivitet för de människor som bor, vistas och verkar i Skövde regionen. Näringar med kreativt skapande aktörer är en allt viktigare sektor och Skövde ska vara ett kreativt kraftfält för innovationsdriven tillväxt.

Mångfald. Skövde är ett mångkulturellt samhälle. För att ta tillvara på mångfaldens kreativa potential fyller olika mötesplatser och verksamheter inom kultur och fritidsområdet en viktig roll.

Samhällsbyggande. Kultur- och fritidslivet stärker möjligheterna för människor att bli delaktiga och aktiva i civilsamhället. Samverkan med andra aktörer, inte minst den ideella sektorn, är viktig för ett socialt hållbart samhälle.

Sammanhållande. Tillsammans bildar alla de möjligheter till möten som erbjuds via kommunens försorg, föreningar och andra aktörer, en systemövergripande kraft som håller ihop samhället i en tid då andra krafter kan dra isär.

Folkhälsa. Forskning har påvisat ett tydligt samband mellan kultur, idrott och folkhälsa. Kultur- och idrottsupplevelser kan ge nya perspektiv och utmaningar och därmed bidra till ett djupare livsinnehåll och känsla av sammanhang.

Egenvärde. Kultur- och fritidsverksamheter är också oberoende av dessa positiva effekter och har ett egenvärde.

Kultur- och fritidsliv har en systemövergripande kraft. Det innebär att den påverkar merparten av kommunens verksamheter och därmed både angår och gynnar hela kommunen.

”Kultur är en genomgripande dimension som genomsyrar hela ekonomin, kultur skapar mervärde och utgör själva basen av den övergripande värdeproduktionskedjan. I den moderna kunskapsekonomin har kulturen en särskilt viktig roll för att åstadkomma innovation och kreativitet.”

**Luigi Sacco, Kultur 3.0
Konst, delaktighet, utveckling**

”Jag menar att det ideella arbetets betydelse inbegriper centrala föreställningar om samhället och vad det betyder för människan, vilket gör det till ett lämpligt sätt att förstå människors samhällssyn.”

**Johan von Essen,
doktor i socialvetenskap**

4. Fokusområden

4.1 Tillsammans – för ett socialt hållbart Skövde

Kultur- och fritidslivet ska bidra till ett socialt hållbart samhälle som kännetecknas av människors upplevelse av att vara inkluderade i samhällslivet. För att värna människors inkludering ska vi:

- Ha ett aktivt och kritiskt förhållningssätt till begreppet ”alla”.
- Ha god tillgång till olika mötesplatser och främja vidgat deltagande.
- Verka tillsammans med föreningsliv och andra aktörer i samhället.
- Verka för att kultur- och fritidsföreningar tar ett ökat socialt ansvar.
- Stödja utvecklingen av självorganisering i samverkan med föreningar och folkbildningen.
- Låta de kulturella uttrycken vara en kanal för den demokratiska debatten.
- Främja en god och jämlik folkhälsa.

En kommun har stora möjligheter att påverka förutsättningarna för god folkhälsa genom att förbättra människors livsvillkor (de förhållanden som omger individen) och livsmiljö (både den fysiska och den psykosociala).

**Folkhälsopolitiskt program
Skövde kommun mandatperiod 2015–2018**

Alla

Allas möjligheter till en utvecklande fritid och olika kulturella uttryck ska värnas. Det kräver ett aktivt och kritiskt förhållningssätt till begreppet ”alla”, för att detta inte bara ska innefatta dem vi vanligtvis tänker på som våra aktiva utövare och/eller besökare. Dessutom krävs medvetenhet om intersektionalitet, vilket betyder att ingen grupp är homogen och att varje människa är en del av flera olika grupper.

Möjligheten att delta i rekreation, upplevelser och motion/idrott på egna villkor, både spontant och organiserat, ska vara självklar. Denna bredd erbjuds alla åldrar och bidrar till sänkta trösklar vilket kräver medvetenhet om fördelningen av offentliga resurser.

Roller

Det ska finnas möjlighet att anta olika roller; som arrangör, utövare och/eller publik. Detta kräver fokus på delaktighet och inflytande. Kommunen erbjuder utrymme för utövande av idrott och kultur genom både bredd och spets samt som amatör och professionell.

Möten

Människors möjlighet att mötas är grundläggande i byggandet av social hållbarhet. Vi ska erbjuda mötesplatser genom att det offentliga rummet är tillgängligt för alla. Mötesplatserna ska vara trygga och tillgängliga socialt, ekonomiskt, språkligt och fysiskt. Miljöer som stimulerar möten ska erbjudas. Där människor får mötas i nya konstellationer finns en grogrund för innovation. Kultur och fritid ska vara viktiga integrerande krafter i civilsamhället där människor med olika bakgrund möts kring gemensamma intressen.

En viktig förutsättning för människors hälsa är att få möjligheten att ingå i sociala sammanhang. Tillsammans med föreningslivet erbjuds forum för samspel, både pretensionslösa och prestationsfokuserade.

Barn och unga

Barn och unga ska ges utrymme att utveckla sin fantasi och kreativitet. Närhet till platser för lek och kreativitet är särskilt viktig för denna grupp. Goda vanor som ung följer med in i vuxenlivet. Att våra unga mår bra lägger grunden för vårt samhälle. Barn och ungdomar i Skövde kommun ska vara delaktiga, ha inflytande och makt att påverka sin egen vardag och samhällets utveckling.

Äldre

Med medvetenhet om att äldre är en heterogen grupp, både i ålder och socioekonomiska förutsättningar, ska kultur och fritid främja ett aktivt och hälsosamt åldrande för Skövde kommuns invånare.

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.

Artikel 31, FN:s Barnkonventionen

4.2 Kunskapsutveckling och arbete – Det livslånga lärande

Kultur- och fritidslivet ska bidra till det livslånga lärandet som är en förutsättning för demokrati, hållbarhet i arbetslivet och personlig utveckling. För att stimulera detta ska vi:

- Främja kreativitet och nya idéer som uppstår i mötet mellan människor.
- Skapa förutsättningar för det informella lärandet.
- Samverka kring kreativa näringar.
- Samverka tillsammans med folkbildningen.
- Öka internationaliseringen.

Det internationella arbetet syftar till att motverka främlingsfientliga stämningar och öka förståelsen för olika kulturformer. Utvidga Västra Götaland som gränsland och mötesplats till att omfatta hela världen.

Kulturstrategi för Västra Götaland 2012-

Kreativitet och lärande

Kreativitet och nya idéer uppstår i mötet mellan människor med olika bakgrund och i gränsytan mellan olika kunskapsområden. På fritiden ska både det informella och det formella lärandet uppmuntras och stimuleras. Vi lär genom våra erfarenheter och upplevelser. Skövde kommun ska synliggöra kulturens och fritidens roll i det livslånga lärandet. För utveckling krävs att vi tar tillvara på digitaliseringens resurser.

Kreativa näringar

Skövde kommun ska sträva efter att ge goda förutsättningar för kreativa näringar genom att stimulera utövares möjlighet att verka professionellt. Kreativa näringar bygger på en koppling mellan kreativitet, kultur och näringsliv och skapar utveckling och tillväxt.

Mångfald

Skövde kommun ska samverka med andra parter för att vara drivande kring frågor gällande tillgänglighet, normkritik, jämställdhet, jämlikhet och mångfald.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagen: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Diskrimineringsombudsmannen

4.3 Attraktiva boendemiljöer – stad och landsbygd

Kultur- och fritidslivet ska bidra till att våra boendemiljöer upplevs som attraktiva. Det gör vi genom att:

- Stärka våra olika bostadsområdets identitet.
- Vara en del av utvecklingen av den lokala demokratin och i områdesutveckling.
- Arbeta för både en levande landsbygd och en aktiv stadskärna genom att erbjuda mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter.

Livsmiljöer

Möjligheten till delaktighet ligger till grund för lokal områdesutveckling och är en viktig del av samhällsbyggandet. Det möjliggör en levande landsbygd och en aktiv stadskärna. Vid planeringen av nya områden ska kultur- och fritidsperspektivet vara med i processen från start för att skapa ett funktionellt och attraktivt område.

Varje område behöver sin historia och ska upplevas ha god kvalitet. Det ska finnas utrymme för möten och kreativitet med fokus på barn, ungdomar och äldre för att skapa en inkluderande känsla och motverka utanförskap. Social hållbarhet utifrån aspekter som rör boendemiljöer handlar om att området ger en känsla av trygghet och individens möjlighet till delaktighet, inflytande och social inkludering.

Idrottsrörelsen erbjuder en motkraft till den fysiska inaktivitet som är en av de stora riskfaktorerna i dagens samhälle. Att skapa ett livslångt intresse för daglig fysisk aktivitet, motion och friluftsliv är det absolut främsta bidraget från idrottsrörelsen för att minska sjukdomar. Även den psykiska hälsan och livskvaliteten skulle förbättras. Här finns en utvecklingspotential genom att främja ett starkt föreningsliv och utveckla bredd och motionsaktiviteter som når nya och ännu fler grupper.

Idrott hela livet Strategisk plan för idrottsrörelsens folkhälsoarbete

”Kultur är demokratins immunförsvar”

**Stina Oscarson, dramatiker och
samhällsdebattör (f.d. chef radioteatern)**

4.4 Natur och miljö – förutsättning för livskvalitet

Kultur- och fritidslivet ska bidra till god livskvalitet med möjligheter till aktivitet, upplevelser och rekreation. Därför ska vi:

- Ta tillvara våra kulturmiljöer.
- Tillgängliggöra vår natur.
- Utveckla Skövde som besöksmål, såväl sommar som vinter.
- Stimulera till spontanidrott och till motion.

Livskvalitet

Skövde kommun ska värna historien för att skapa förståelse för vårt arv. Det hjälper oss att sätta vår lokalhistoria i ett större sammanhang och få förståelse för vår nutid och framtid. Våra bygdegårdar är mötesplatser som knyter an till vår historia. Vi har tillgång till en rik natur och skyddsvärda naturmiljöer som ger förutsättning för ett aktivt liv med möjligheter till upplevelser och rekreation. Genom att värna vår miljö främjar vi människors hälsa och tar tillvara på våra kulturmiljöer och de kultur- och fritidshistoriska värdena.

Vi ska värna den vackra naturen i hela Skövde regionen. Närheten till naturen berikar och ska erbjuda möjlighet till rekreation och ett hälsosamt liv.

Vision Skövde 2025

4.5 Varumärket Skövde!

Kultur- och fritidslivet ska bidra till att definiera kommunen som sammanhang och stärka Skövdes varumärke. Därför ska vi:

- Ta tillvara Skövdes tillgångar.
- Ta tillvara Skövdes ambassadörer och verka för att det blir fler.
- Verka för att kultur- och idrottsevenemang förläggs till Skövde.

Tillväxtfaktor

I kombination med möjligheter till arbete och bostad är kultur- och fritidsutbudet av stor betydelse för val av inflyttning till kommunen. Skövde har flera tillgångar som stärker varumärket Skövde. Billings fritidsområde, Arena Skövde och Skövde kulturhus, är några exempel. Ett annat exempel är Skövdes rika föreningsliv. Forskning kring svenskars kultur- och fritidsvanor visar att ett rikt kultur- och fritidsliv är en viktig tillväxtfaktor. Ett stort utbud och kreativa invånare lockar till sig fler kunskapsintensiva människor, vilket i sin tur leder till entreprenörskap, nya investeringar och företag. Ett brett kultur- och fritidsutbud gynnar också besöksnäringen och höjer en kommuns image.

Vi ska arbeta för att det byggs upp erkända spetskompetenser som lockar nyetableringar till Skövde regionen.

Vision Skövde 2025

4.6 Regionen – Skövde är dragloket

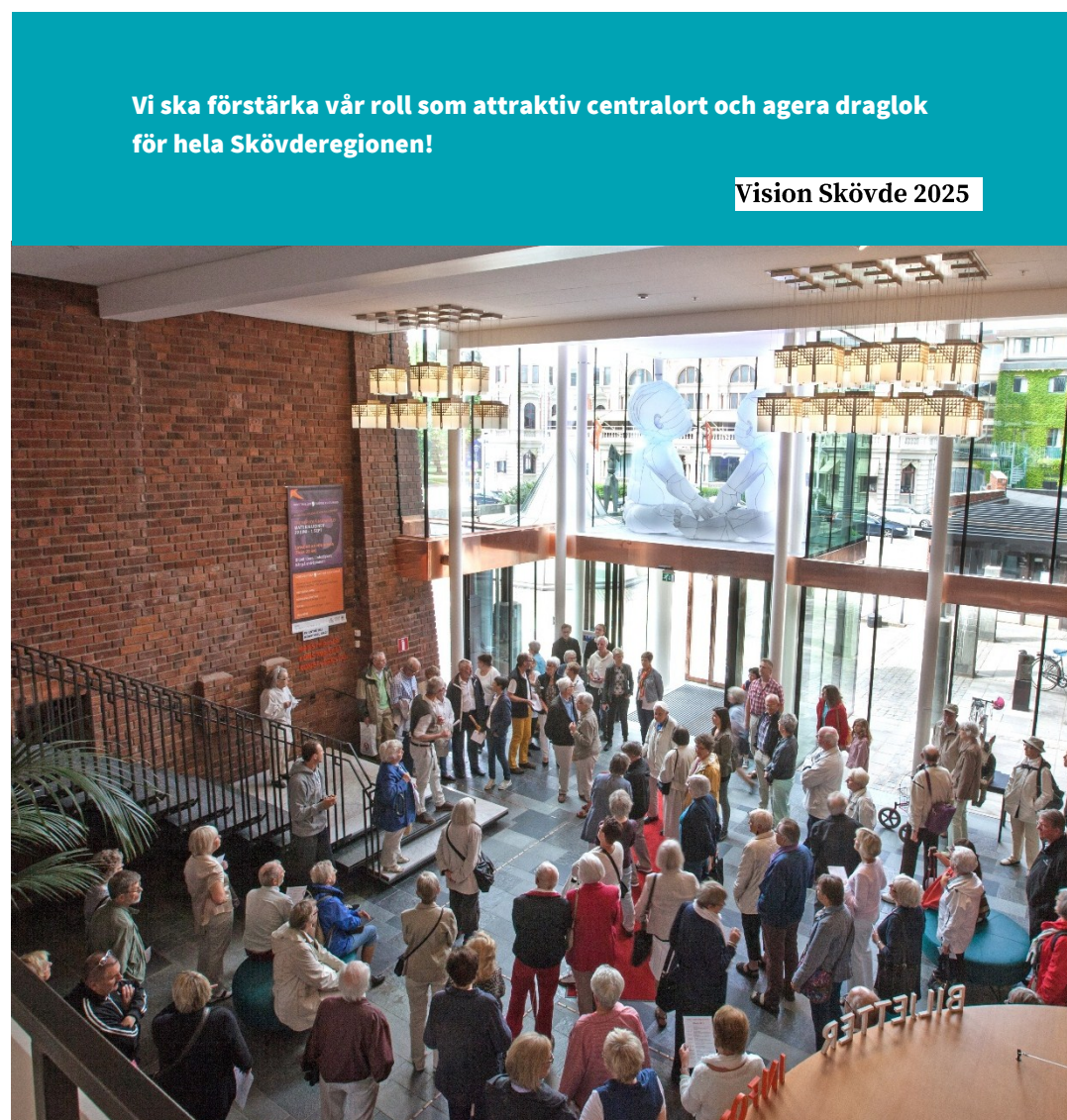
Kultur- och fritidslivet ska bidra till att förstärka vår roll som attraktiv centralort.

Därför ska vi:

- Samarbeta med olika aktörer i Skövderegionen.
- Vara en aktiv och tydlig aktör i Västra Götaland.

Sammanhang

Skövde är dragloket i Skaraborg, men är beroende av utvecklingen i en större omvärld både regionalt, nationellt och internationellt. Samarbetet med Västra Götalandsregionen ska präglas av öppenhet och vilja. Tillsammans ska vi verka för ökad demokrati med tillgänglighet och mångfald som motor för Skövdes attraktivitet och utveckling.

KSAU § 280/17

Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

KS2017.0118

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-11-29	280/17
2 Kommunstyrelsen		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta kultur- och fritidspolitiskt program för perioden 2018-2022. Programmet gäller för samtliga nämnder.

Bakgrund

Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Från och med år 2018 kommer krav finnas på ett övergripande styrdokument för att kommunen ska ha möjligt att söka vissa regionala och statliga bidrag. Skövde kommun har tidigare inte haft ett övergripande kultur- och fritidspolitiskt program. Programmet anger de grundläggande värderingar och synsätt som ska vara styrande för utvecklingen av olika mötesplatser och verksamheter.

Process

Programmet har tagits fram i samverkan med kultur- och fritidsnämnden, externa aktörer (föreningar, kyrkliga samfund, studieförbund) inom kultur- och fritidsområdet samt medarbetare på kultur- och fritidsavdelningen. Dialog har även förts med Skaraborgs kommunalförbund. Programmet har utformats med nationella och regionala styrdokument som grund.

Medborgardialog har genomförts med unga invånare och med kommunala pensionärsrådet.

Ärendet har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, servicenämnden, byggnadsnämnden samt beredning medborgare och folkhälsa. Remissvaren har sammanställts och ett förtydligande har gjorts under rubriken "Kreativa näringar" i det program som nu går upp för beslut. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av remissvaren och har inget ytterligare att tillägga.

Handlingar

TU Kultur- och fritidspolitiskt program, 2018-2022

VON § 68/17 Remissvar på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program, Skövde kommun 2018-2022

BUN § 75/17 Yttrande över förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

SON § 83/17 Yttrande över remiss ang. förslag kultur- och fritidspolitiskt program

BMF Yttrande över remiss angående förslag till kultur- och fritidspolitiskt program

BN § 106 Remiss - Förslag till kultur och fritidspolitiskt program 2018-2022

SEN § 43/17 Yttrande Kultur- och fritidspolitiskt program

Sammanställning av svar avseende remiss på förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022

Kultur- och fritidspolitiskt program till 2017-11-21

KS § 63/17 Kultur- och fritidspolitiskt program

Skickas till

Kommunstyrelsen

Samtliga nämnder

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-01-04

Diarienummer: KS2018.0041-1

Handläggare: Annelie Nyman

Kommunstyrelsen

Firmatecknare för Skövde kommun

Förslag till beslut

Kommunfullstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att utse följande personer att teckna firman för Skövde kommun. Beslutet gäller tillsvidare dock som längst till mandatperiodens utgång (2018-10-31).

Bemyndigande ges till kommunstyrelsens ordförande Katarina Jonsson, kommunstyrelsens 1:e vice ordförande Ulrica Johansson, kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Marie Ekman, ledamoten Ulla-Britt Hagström eller ledamoten Johan Ask att på kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens vägnar, teckna Skövde kommuns firma avseende från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen utgående utlåtanden, fullmakter, låne-och borgensförbindelser, säkringsinstrument (räntederivat och valutaterminer), inköpskort, årliga skattedeklarationer, kontrakt och dylika handlingar. I de fall företrädarna enligt ovan även representerar motpart ska istället handlingarna undertecknas av kommunfullmäktiges ordförande, kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande eller kommunfullmäktiges 2:e vice ordförande.

Handlingen ska, för att vara gällande, kontrasigneras av kommundirektör Tomas Fellbrant, ekonomichefen Maria Vaziri Hamedani, redovisningschefen Annelie Nyman, chefen för demokratistöd Agneta Tilly, HR-chefen Sofia Myrman, näringslivschef Ramona Nilsson eller chefen för överförmyndare i samverkan Jan Wallgren.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen utsett förtroendevalda och anställda att underteckna handlingar enligt särskilt beslut samt beslut om

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-01-04

Diarienummer: KS2018.0041-1

Handläggare: Annelie Nyman

delegationsordning för kommunstyrelsen. Beslutet enligt ovan innebär i ingen del någon inskränkning av sådan rätt som följer på dessa beslut.

Bakgrund

Det finns två beslut om firmatecknare i kommunen. Ett beslut avser kommunfullmäktiges beslut att utse Firmatecknare för Skövde kommun. Det andra avser kommunstyrelsens beslut att utse Firmatecknare för Skövde kommun inom kommunstyrelsens område.

Ändringar har gjorts från tidigare beslut KF § 106/17 gällande borttag av firmatecknare Rogher Selmosson på grund av att hans anställning som näringslivschef upphört och tillägg av hans efterträdare näringslivschef Ramona Nilsson.

Ändring har också gjorts gällande borttagande av firmatecknare Leif Walterum på grund av hans avsägelse av uppdrag och tillägg av hans efterträdare Ulrica Johansson.

Handlingar

Firmatecknare för Skövde kommun

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef
Annelie Nyman, redovisningschef
Ramona Nilsson, näringslivschef
Ulrica Johansson (C)

Annelie Nyman

KS § 10/18**Firmatecknare för Skövde kommun**

KS2018.0041

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsen	2018-01-08	10/18

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att utse följande personer att teckna firman för Skövde kommun. Beslutet gäller tillsvidare dock som längst till mandatperiodens utgång (2018-10-31).

Bemyndigande ges till kommunstyrelsens ordförande Katarina Jonsson, kommunstyrelsens 1:e vice ordförande Ulrica Johansson, kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Marie Ekman, ledamoten Ulla-Britt Hagström eller ledamoten Johan Ask att på kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens vägnar, teckna Skövde kommuns firma avseende från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen utgående utlåtanden, fullmakter, låne- och borgensförbindelser, säkringsinstrument (räntederivat och valutaterminer), inköpskort, årliga skattedeclarationer, kontrakt och dylika handlingar. I de fall företrädarna enligt ovan även representerar motpart ska istället handlingarna undertecknas av kommunfullmäktiges ordförande, kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande eller kommunfullmäktiges 2:e vice ordförande.

Handlingen ska, för att vara gällande, kontrasigneras av kommundirektör Tomas Fellbrant, ekonomichefen Maria Vaziri Hamedani, redovisningschefen Annelie Nyman, chefen för demokratistöd Agneta Tilly, HR-chefen Sofia Myrman, näringslivschef Ramona Nilsson eller chefen för överförmyndare i samverkan Jan Wallgren.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen utsett förtroendevalda och anställda att underteckna handlingar enligt särskilt beslut samt beslut om delegationsordning för kommunstyrelsen. Beslutet enligt ovan innebär i ingen del någon inskränkning av sådan rätt som följer på dessa beslut.

Bakgrund

Det finns två beslut om firmatecknare i kommunen. Ett beslut avser kommunfullmäktiges beslut att utse Firmatecknare för Skövde kommun. Det andra

avser kommunstyrelsens beslut att utse Firmatecknare för Skövde kommun inom kommunstyrelsens område.

Ändringar har gjorts från tidigare beslut KF § 106/17 gällande borttag av firmatecknare Rogher Selmosson på grund av att hans anställning som näringslivschef upphört och tillägg av hans efterträdare näringslivschef Ramona Nilsson.

Ändring har också gjorts gällande borttagande av firmatecknare Leif Walterum på grund av hans avsägelse av uppdrag och tillägg av hans efterträdare Ulrica Johansson.

Handlingar

TU Firmatecknare för Skövde kommun

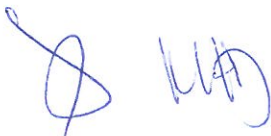
Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Ramona Nilsson, näringslivschef

Ulrica Johansson (C)

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-12-14

Diarienummer: KS2017.0179-9

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunfullmäktige

Ändrad sammanträdestid för kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november 2018

Förslag till beslut

Med ändring av tidigare beslut, den 19 juni 2017 KF § 81/17, beslutar kommunfullmäktige att kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november 2018 ska börja kl. 13:00 istället för kl. 18:00.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om sammanträdestider för 2018 (beslut den 19 juni 2017, KS2017.0179, KF § 81/17). Bland annat beslutades att kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november ska börja kl. 18:00.

Mot bakgrund av att det är valår 2018 och ny fullmäktige ska besluta om budget på sammanträdet i november, varvid det behöver finnas utrymme för tid till politisk debatt, föreligger behov av att ändra sammanträdestiden från kl. 18:00 till kl. 13:00.

Handlingar

Ändrad sammanträdestid för kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november 2018

Skickas till

Samtliga nämnder

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-12-14

Diarienummer: KS2017.0179-9

Handläggare: Karin Grunselius

Karin Grunselius

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-11-28

Diarienummer: KS2018.0005-1

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunfullmäktige

Anmälningsärenden kommunfullmäktige 22 januari 2018

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna nedanstående handlingar som anmälda.

Bakgrund

Nedanstående handlingar har inkommit, och anmäls, till kommunfullmäktige.

Handlingar

Anmälningsärenden kommunfullmäktige 22 januari 2018

VON § 82/17 Nämndens verksamhetsplan 2018, vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2018

Riskmatris 2018

Kvalitetsrevision - frågor 2017

Bilaga VON styrkort 2016-2018, perspektiv Kund & samhälle

Nämndens verksamhetsplan 2018, vård- och omsorgsnämnden

Dom laghetsprövning enligt kommunallagen (1991:900)

förvaltningsrättens avslag på överklagan i mål nr 1271-17

KFN § 66/17 Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2018

Verksamhetsplan 2018 (Avdelning Arena Skövde)

Verksamhetsplan 2018 (Avdelning kultur och fritid)

Nämndens verksamhetsplan 2018 (Kultur och fritid)

Revisionsrapport 17-09-18.pdf

Skaraborgsvatten delårsredovisning 2017 Bilaga 1.pdf

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-11-28

Diarienummer: KS2018.0005-1

Handläggare: Karin Grunselius

Protokollsutdrag RÖS D § 77 Delårsbokslut 2017

Protokollsutdrag RÖS D § 99 Revisorernas utlåtande över delårsbokslutet

Delårsredovisning 2017-01-01 -- 2017-06-30 Räddningstjänsten Östra

Skaraborg

Bilaga 1 till delårsredovisning "Kapell" RÖS verksamhetsberättelse 2017-08-18

Missiv delårsbokslut 2017 och budget 2018 RÖS

Revisorernas bedömning av RÖS delårsrapport 2017 och Pwc granskningsutlåtande

Skickas till

Karin Grunselius

Vård- och omsorgsnämnden Skövde PROTOKOLLSUTDRAG kommun

VON § 82/17

Nämndens verksamhetsplan 2018, vård- och omsorgsnämnden VON2017.0005

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2017-11-24	82/17

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta nämndens verksamhetsplan 2018 med internbudget och intern kontrollplan.

Bakgrund

Verksamhetsplanen är upprättad enligt anvisningarna för nämndernas verksamhetsplaner och omfattar perspektivet Kund & samhälle. Verksamhetsplanen innehåller även internbudget och intern kontrollplan för 2017.

Syftet med nämndernas verksamhetsplaner är att beskriva inriktningen för nämndens utvecklingsarbete utifrån de mål som kommunfullmäktige beslutat.

Stommen i arbetet med verksamhetsplan har varit, av nämnden tidigare beslutade, mål och strategier för perioden 2016–2018. Nämndens mål är följande:

- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt
- Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov
- Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande.

Handlingar

TU Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2018

Riskmatris 2018

Kvalitetsrevision - frågor 2017

VON2016.0005-4 Bilaga VON styrkort 2016-2018, perspektiv Kund o..

Nämndens verksamhetsplan 2018, vård- och omsorgsnämnd

Skickas till

Kommunstyrelsen

Utökad strategisk ledningsgrupp SVO

Handläggaren

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-10-26

Diarienummer: VON2017.0005-2

Handläggare: Susanna Tibblin

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2018

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta nämndens verksamhetsplan 2018 med internbudget och intern kontrollplan.

Bakgrund

Verksamhetsplanen är upprättad enligt anvisningarna för nämndernas verksamhetsplaner och omfattar perspektivet Kund & samhälle. Verksamhetsplanen innehåller även internbudget och intern kontrollplan för 2017.

Syftet med nämndernas verksamhetsplaner är att beskriva inriktningen för nämndens utvecklingsarbete utifrån de mål som kommunfullmäktige beslutat.

Stommen i arbetet med verksamhetsplan har varit, av nämnden tidigare beslutade, mål och strategier för perioden 2016–2018. Nämndens mål är följande:

- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt
- Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov
- Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande.

Handlingar

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2018

Riskmatris 2018

Kvalitetsrevision - frågor 2017

VON2016.0005-4 Bilaga VON styrkort 2016-2018, perspektiv Kund o

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-10-26

Diarienummer: VON2017.0005-2

Handläggare: Susanna Tibblin

Nämndens verksamhetsplan 2018, vård- och omsorgsnämnd

Skickas till

Kommunstyrelsen

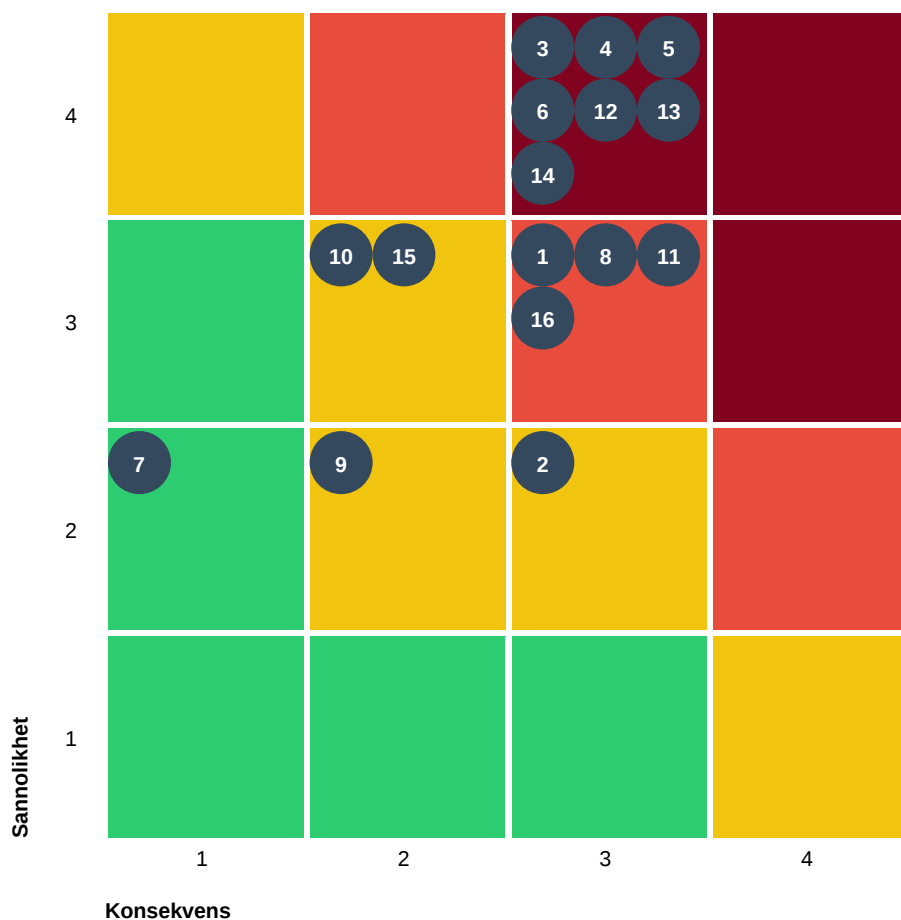
Utökad strategisk ledningsgrupp SVO

Handläggaren

Sektor vård och omsorg

Susanna Tibblin

Riskmatrix 2018 (Vård och omsorgsnämnd)

● 7 Allvarlig
 ● 4 Kännbar
 ● 4 Lindrig
 ● 1 Försumbar
 Totalt: 16

Allvarlig
Kännbar
Lindrig
Försumbar

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik - Det är mycket troligt att fel ska uppstå. Hög risk.	Allvarlig - Konsekvenserna för verksamheten skulle vara allvarliga.
3	Möjlig - det finns risk för att fel ska uppstå. Medelrisk.	Kännbar - Konsekvenserna för verksamheten kan vara påtagliga.
2	Mindre sannolik - risken är mycket liten att fel ska uppstå. Låg risk.	Lindrig - Konsekvenserna för verksamheten behöver övervägas.
1	Osannolik - risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå	Försumbar - Konsekvenserna för verksamheten är försumbar och kan negligeras.

Process/Rutin	Risker	Sannolikhet	Konsekvens	Riskbedömning
Verkställighet SoL och LSS	1 Brukaren får inte beviljad insats utförd	Möjlig	Kännbar	9. Kännbar
	2 Brukare far illa i samband med hot och våldssituation	Mindre sannolik	Kännbar	6. Lindrig
	3 Fel och brister i utförd insats	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
	4 Fördröjd boendeplacering	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
Verkställighet HSL	5 Ordinerad läkemedelsinsats utförs inte	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
	6 Ordinerad rehabiliteringsinsats utförs inte	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
	7 Avslutade ordinerade insatser utförs	Mindre sannolik	Försumbar	2. Försumbar
Kontanthantering- brukares privata medel	8 Brukares privata medel förskingras/försvinner	Möjlig	Kännbar	9. Kännbar
Avgifter - enskilda	9 Brukaren betalar fel avgift för sina insatser	Mindre sannolik	Lindrig	4. Lindrig
Handläggning av bistånd	10 Brukaren får vänta länge på beslut om insats	Möjlig	Lindrig	6. Lindrig
	11 Brukaren får fel insatser	Möjlig	Kännbar	9. Kännbar
Informationssäkerhet	12 Brukarens integritet åsidosätts, brott mot sekretesslag	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
Hot och våld	13 Dålig arbetsmiljö	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
Kompetensförsörjning	14 Vi lyckas inte rekrytera/rekrytera rätt	Sannolik	Kännbar	12. Allvarlig
Återsökning från Migrationsverket	15 Missar ersättning för utlagda kostnader	Möjlig	Lindrig	6. Lindrig
Återsökning från försäkringskassan	16 Missar ersättning för utlagda kostnader	Möjlig	Kännbar	9. Kännbar

Kvalitetsrevision, svara på frågor/översikt - 2017

Område	Frågor
Systematiskt förbättringsarbete	Informeras all ny personal om arbetsplatsens/enhetens rutiner för att identifiera och rapportera avvikelser kring hälso- och sjukvård?
	Analyseras avvikelser kring hälso- och sjukvård systematiskt på enheten. Beskriv hur i kolumnen kommentar!
	Får alla anställda på enheten kontinuerlig information (minst en gång per år) om skyldigheten att rapportera avvikelser/missförhållanden enl Lex Sarah?
	Analyseras avvikelser kring SoL alt LSS systematiskt på enheten/arbetsplatsen?
	Har enheten genomfört webbutbildning i palliativ vård, om inte beskriv hur planeringen ser ut
Dokumentation	Finns aktuella hälso- och sjukvårdsåtgärder dokumenterade i hälsoplan och tillgängliga för omvårdnadspersonal
	Har alla brukare en aktuell genomförandeplan utifrån beslut enl SoL/LSS som består av fakta, mål och ett utförligt hur: Vid svar=delvis kommentera hur stor andel som har en fullgod genomförandeplan
	Har genomförandeplanen upprättats i samverkan mellan den enskilde/den som företräder och dennes kontaktman/ansvarig assistent?
	Har alla anställda tillräcklig kunskap för att använda verksamhetssystemet Procapita för social dokumentation?
	Förvaras den sociala dokumentationen kring brukarna på ett säkert sätt det vill säga inlåst eller så att inte obehöriga kan läsa den?
	Har leg. personal tillräcklig kunskap för att föra patientjournal i verksamhetssystemet Procapita?
	Godkänner enhetschefen alla genomförandeplaner?
Kvalitetsarbete/samverkan - intern	Arbetar ni kontinuerligt med värdegrundsfrågor?
	Genomförs teamträffar regelbundet enligt rutin?
	Har alla brukare en utsedd kontaktman (SoL)/ansvarig (stöd)assistent (LSS)?
	Finns tid avsatt för omvårdnadspersonalen, minst en gång per vecka, för planering/uppföljning av delegerade/ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter tillsammans med legitimerad personal?
	Är kontaktman/ansvarig assistent välkänd för brukaren?
	Arbetar ni så att introduktionssamtal (välkomstsamtal, startsamtal) alltid sker och dokumenteras i samband med att insatsen startas upp?
	Följer all personal rutinen för hantering av brukares kvitterade kontanter och värdesaker?
	Tas bemötande frågor upp årligen på enheten/arbetsplatsen?
	Tas frågor kring sekretess och tystnadsplikt upp årligen med all personal?
	Har chef och personal kännedom om kommunens anhängstöd?
	Används auktoriserad tolk vid behov för utredning (gäller biståndsenheten) eller delaktighet vid upprättande av genomförandeplan (gäller verkställare)?
	Är begränsningsåtgärder såsom dörlarm, rörelsevakt, larm-matta individuellt anpassade och insatta i samråd med brukaren?
	Följer all personal rutinen för muta/gåva?
	Kvalitetsarbete/samverkan - extern
Finns rutin (muntlig eller skriftlig) för att omvårdnadspersonal/kontaktman/ansvarig (stöd-) assistent deltar vid den medicinska vårdplaneringen?	
Vårdprevention	Finns fungerande rutiner på enheten för att systematiskt arbeta med riskbedömning, åtgärder och uppföljning med stöd av kvalitetsregistret Senior alert?

Område	Frågor
	<p>Finns rutin för att personalen på enheten regelbundet genomgår trycksårsutbildningen PUCLAS via webben?</p> <p>Genomförs smärtskattning med validerat smärtskattningsinstrument vid vård i livets slut?</p> <p>Identifieras och utfärdas intyg för alla personer med rätt till nödvändig tandvård och årlig munhälsobedömning på enheten</p> <p>Erbjuds årligen munhälsobedömning?</p> <p>Genomförs årligen kompetensutveckling kring munhälsa på enheten?</p> <p>Genomförs "Screening - Riskbedömning vårdprevention", på alla patienter som uppfyller kriterierna för detta.</p>
Hygien	<p>Finns lokala hygienrutiner på enheten?</p> <p>Finns hygienombud på enheten?</p> <p>Informeras all ny personal om basala hygienrutiner och klädregler?</p> <p>Får personalen fortlöpande information/utbildning kring hygien tex i samband med APT?</p> <p>Har all personal i vårdtagarna nära arbete, arbetskläder?</p> <p>Byter all personal om på enheten?</p> <p>Tvättas arbetskläderna på arbetsplatsen?</p>
Läkemedelshantering	<p>Finns en sammanställd ordinationshandling för alla personer där läkemedelshantering ingår i den kommunala hälso- och sjukvården?</p> <p>Signeras alltid överlämnat läkemedel på signeringslistan efter intagen dos?</p> <p>Får vårdtagarna sina läkemedel i rätt tid utifrån vad läkare/ordinatör avsett i ordinationen?</p>
Planering och genomförande av hälso- och sjukvårdsinsatser	<p>Får omvårdnadspersonalen alltid hälso- och sjukvårdsuppgifter delegerade skriftligt? Vid svar "nej" eller "delvis" beskriv i kommentarsfältet vilka hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte delegeras skriftligt.</p> <p>Signeras alltid alla delegerade/ordinerade hälso- och sjukvårdsinsatser på där för avsedd signeringslista?</p>

Nämndens styrkort 2016-2018 Vård och omsorg

Perspektivet Kund & samhälle

Beslutad av VON 2015-08-27

Nämndens mål	Strategier för att nå målet
Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt	<ul style="list-style-type: none"> * Förebyggande arbete sker tillsammans med frivillig-/volontärsverksamhet * Erbjuda attraktiva mötesplatser * Erbjuda hälsofrämjande aktiviteter * Synliggöra den enskildes möjligheter samt stödja och motivera till sysselsättning/utbildning/social aktivitet för den enskilde
Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov	<ul style="list-style-type: none"> * Följa demografisk förändring * Anpassa och utveckla befintliga boendeformer för att möta behov och önskemål * Använda teknik som underlättar vardagen
Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande. <i>(äldreomsorg/funktionsnedsättning)</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Säkerställa gott bemötande * Insatserna beslutas, planeras och genomförs tillsammans med den enskilde utifrån dennes behov och önskemål * Mat och måltidssituationen ska upplevas positiv

Nämndens verksamhetsplan 2018

Vård och omsorgsnämnd

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Nämndens ansvarsområde	4
3	Analys.....	4
4	Styrkort.....	6
4.1	Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt	7
4.2	Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov	7
4.3	Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - ÄLDREOMSORG	9
4.4	Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - FUNKTIONSNEDSÄTTNING	10
5	Internbudget	10
5.1	Vård- och omsorgsnämndens internbudget	10
5.2	Kommentar till budgeten	11
6	Intern kontroll.....	14
6.1	Sammanfattning internkontroll arbetet.....	14
6.2	Intern kontrollplan	15

Bilagor

Bilaga 1: Riskmatris 2018

Bilaga 2: Kvalitetsrevision - frågor 2017

Bilaga 3: VON2016.0005-4 Bilaga VON styrkort 2016-2018, perspektiv Kund o

1 Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning. Till grund för nämndens verksamhetsplan ligger en analys av nuläge och önskat läge. Analysen visar att nämnden har många utmaningar att möta för att klara god måluppfyllelse; demografisk utveckling, utveckling och anpassning av boende och stöd samt utveckling av våra arbetssätt och samverkan.

De mål som nämnden valt att fokusera på i sin verksamhetsplanering är:

- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt.
- Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov.
- Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande.

Antalet invånare ökar i kommunen, vilket också avspeglar sig i antalet personer som söker insatser inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). För att möta behoven krävs en framåtblickande planering av verksamheten när det gäller boende, sysselsättning samt annat stöd. För 2018 finns en gruppbostad/servicebostad inplanerad på Aspö.

Skövdes befolkningsprognos visar att antalet äldre ökar. Under perioden 2018-2020 ökar antalet invånare som är 65 år och äldre öka med 481 personer. Befolkningsökningen innebär ett större behov av hemtjänst, särskilt boende och andra insatser från vård- och omsorgsnämnden.

Med utgångspunkt från befolkningsprognosen och den demografiska utvecklingen har analys av framtida behov av särskilda boendeplatser genomförts. Analysen visar på ett behov av minst 80 nya lägenheter till år 2019–2020 till följd av ökningen av antalet äldre. Ett nytt äldreboende byggs i anslutning till Äldrecentrum Ekedal. Planerad inflyttning beräknas ske etappvis från årsskiftet 2019/2020 till halvårsskiftet 2020.

Till följd av ökade väntetider och större behov av lägenheter till personer med demenssjukdom kommer sektorn att ytterligare ställa om lägenheter i befintligt bestånd till demensboendelägenheter. Även omställningen av före detta servicelägenheter till trygghetsbostäder kommer att fortgå.

Vi ser ett ökat antal brukare i vår verksamhet som har mer komplexa behov än tidigare. Det kan gälla funktionsnedsättning kombinerat med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Ett projekt som riktar sig mot denna målgrupp startar årsskiftet 2017/2018 i samverkan med sektor socialtjänst.

För de äldre som bor i eget boende är det viktigt att skapa möjligheter till en social trygghet. Detta kan göras genom förebyggande arbete tillsammans med frivillig-/volontärverksamhet. Exempel på detta är samarbetet "Åta tillsammans" som ger äldre en möjlighet att uppleva delaktighet och gemenskap med andra på träffpunkten i Skultorp. Vi planerar att utöka denna möjlighet för fler på andra platser inom kommunen.

För personer med funktionsnedsättning arbetar man aktivt för att bidra till att brukarna har en meningsfull fritid och tillgång till aktiviteter som är anpassade efter förmåga. Våra brukare ska ges möjligheter till hälsosammare val samt motivation till att delta i olika aktiviteter. Det är viktigt att även denna målgrupp har tillgång till kultur- och fritidslivet som erbjuds i kommunen.

Vårdsamverkan kring de mest sjuka äldre kommer att fortsätta mellan kommunen och Västra Götalands Region. Fokus i Skaraborg kommer att ligga på införande av mobil närvård genom mobilt närsvårdssteam, mobil hemsjukvårdsläkare samt mobilt palliativt team.

Socialstyrelsen har introducerat en nationell modell; individens behov i centrum, IBIC. Modellen stödjer ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt där individens behov styr vilka insatser som ska erbjudas och hur de ska utformas. Arbetet med att införa arbetsmodellen IBIC inom äldreomsorgen är påbörjat och fortsätter under 2018.

Vård- och omsorgsnämnden har i Strategisk plan och budget 2018-2020 tilldelats en budgetram om 851 mnkr för 2018. I reviderad budget som beslutas av kommunfullmäktige i mars 2018, förväntas nämnden tilldelas ca 21 mnkr i pris- och personalkostnadsindex och justeringar samt 10 mnkr i förstärkning att möta ökade verksamhetsvolymerna. Verksamhetsplanens internbudget omfattar därför 882 mnkr och kommer revideras i april om kommunfullmäktiges beslut ger förändrade förutsättningar.

Internbudgeten omfattar ökade verksamhetsvolymerna inom hemtjänst, korttidsvård, hälso- och sjukvårdsenheter samt medel att påbörja omställning till den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Internbudgetens utrymme för fortsatt volymökning inom LSS-området är mycket begränsat. Den volymökning som skett inom hemtjänsten under hösten 2017 måste avstanna för att rymmas inom budgeterade volymer.

2 Nämndens ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten inom områdena omsorg om äldre människor och människor med fysiska funktionshinder
- insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- den kommunala hälso- och sjukvården inom nämndens ansvarsområde

Verksamheten regleras genom bestämmelser i:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Socialtjänstförordningen (SoF)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Inom nämndens verksamhetsområde finns äldreboenden, gruppboendestäder, daglig verksamhet, korttidshem, personlig assistans, korttidsvistelse, anhörigstöd, hemtjänst och hemsjukvård, träffpunkter m.m. Kundval enligt LOV (lagen om valfrihet) tillämpas inom hemtjänst och hemsjukvård.

Vård- och omsorgsnämndens målbild är följande: De personer som behöver omvårdnadsinsatser eller annat stöd för sin dagliga livsföring ska så långt som möjligt kunna leva och bo som självständiga medborgare i samhället. Vård- och omsorgsnämndens insatser skall präglas av *trygghet, ansvarskänsla och respektfullt bemötande*.

3 Analys

Till grund för nämndens verksamhetsplan ligger en analys. Syftet med analysen är att identifiera skillnader mellan vad verksamheterna presterar idag jämfört med ett önskat läge. Med önskat läge förstås att de verksamheter som nämnden ansvarar för utförs i enlighet med den lagstiftning, föreskrifter och rekommendationer som finns för verksamheterna samt att målsättningarna i *Vision Skövde 2025* och som förtydligats i *Programförklaring för Skövde, Strategisk plan med budget* och andra styrande politiska program och planer har infriats.

Analysen visar att följande utvecklingsbehov är prioriterat:

- Möta upp äldres behov av särskilt boende och stöd
- Möta upp behov av särskilt boende och stöd för personer med funktionsnedsättning
- Utveckla samverkan och samarbete med andra aktörer, både internt och externt
- Införande av nya arbetssätt
- Öka användandet av välfärdsteknik
- Säkra kompetens- och personalförsörjningen

Möta upp äldres behov av särskilt boende och stöd

Skövdes befolkningsprognos visar att antalet äldre ökar. Under perioden 2018-2020 beräknas öka antalet invånare som är 65 år och äldre med 481 personer. Befolkningsökningen innebär ett större behov av hemtjänst, särskilt boende och andra insatser från vård- och omsorgsnämnden.

Med utgångspunkt från befolkningsprognosen och den demografiska utvecklingen har analys av framtida behov av särskilda boendeplatser genomförts. Analysen visar på ett behov av minst 80 nya lägenheter till år 2019-2020 till följd av ökningen av antalet äldre. Inriktningen kommer i huvudsak att vara lägenheter för personer med demenssjukdom, men även gruppen äldre med utvecklingsstörning ska beaktas i utformningen av ett nytt äldreboende. Ett nytt äldreboende kommer att byggas i anslutning till Äldrecentrum Ekedal. Programarbetet för detta nya äldreboende har pågått under 2017 för att därefter övergå i projekteringskedje och sedan upphandling under våren 2018. Planerad inflyttning beräknas ske etappvis från årsskiftet 2019/2020 till halvårsskiftet 2020.

Till följd av ökade väntetider och behovet av lägenheter till personer med demenssjukdom kommer sektorn att ytterligare ställa om lägenheter i befintligt bestånd till demensboendelägenheter. Tidigare har 38 lägenheter kontinuerligt ställts om sedan 2014 och detta följs nu upp av ytterligare 18 lägenheter under 2018.

Sektorn har i uppdrag, i samverkan med sektor service, att även under 2018 fortsätta med omställningen av 145 servicehuslägenheter till trygghetsbostäder. Syftet med omställningen är att fler äldre i Skövde ska få tillgång till bostäder som är anpassade och utformade för deras behov och det kan ske utan biståndsprövning.

Möta upp behov av särskilt boende och stöd för personer med funktionsnedsättning

Antalet invånare ökar i kommunen, vilket också avspeglar sig i att antalet personer som söker insatser inom lagen för stöd och service (LSS) ökar. Kommunens tillväxt och ambition att alltmer framstå som en centralort i regionen medför att även fler personer från andra kommuner bosätter sig i kommunen. Det kommer en ny generation individer som har funktionsnedsättningar. Den nya generationen har en annan uppväxt och bakgrund än tidigare generationer. Med rätt förutsättningar har individen goda möjligheter att utveckla och stärka sina resurser till ett självständigare liv och framtid. Fler personer diagnostiseras med funktionsnedsättning inom det neuropsykiatriska området som berättigar till insatser enligt LSS. För att möta behoven krävs en planering av verksamheten när det gäller boende, sysselsättning samt annat stöd. För 2018 finns en gruppboende/serviceboende inplanerad på Aspö med 6-8 lägenheter, vilken kan utökas till 12 lägenheter, med start juli 2018. För att möjliggöra flexibilitet i insatserna för den enskilde finns insatsen boendestöd.

Med anledning av att fler personer har rätt till daglig verksamhet finns behov av att utveckla nya former av sysselsättning samt utökat samarbete med andra sektorer och myndigheter. Eftersom antalet personer ökar inom planperioden, behöver lokalytorna utökas för att kunna tillgodose individernas behov. Ombyggnad och tillbyggnad av daglig verksamhet på Kylarvägen har startat under 2017 och färdigställs under 2018.

Rättspraxis innebär en förändrad tolkning av grundläggande behov enligt LSS. Behov av tillsyn, sjukvård/egenvård och hänvisning till föräldraansvaret innebär att Försäkringskassan inte beviljar personlig assistans i samma omfattning som tidigare. Behovet av assistans förskjuts därmed till insatser hos kommunen. Detta är kostnadsdrivande för kommunen, vilket skapar behov av utökade resurser.

Införande av nya arbetssätt

Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt för arbetet med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC utgår från individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i det dagliga livet. Målet är att individen ska få sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt och få möjlighet att stärka sina egna resurser avseende genomförande av aktiviteter och delaktighet. Ett införande av arbetssättet planeras under 2018 inom särskilt boende i äldreomsorgen.

Ny lag (2017:612) gällande trygg och effektiv utskrivning från slutenvården träder i kraft 1 januari 2018. Lagen riktar sig till personer i alla åldrar som behöver samordnade insatser för fortsatt omsorg och vård efter utskrivningen. Detta innebär delvis nya samt högre krav på parterna. Lagen syftar till att personer som inte längre har behov av den slutna vårdens resurser ska så snart som möjligt kunna lämna den slutna vården. Ett hemgångsteam fyller en överbryggande och säkrande funktion från det att hemgång sker från slutenvård till dess att vald hemtjänstutförare kan ta vid.

Utveckla samverkan och samarbete med andra aktörer, både internt och externt

För de äldre som bor i eget boende är det viktigt att skapa möjligheter till social trygghet. Detta kan göras genom förebyggande arbete tillsammans med frivillig-/volontärverksamhet. Arbetsmarknadsenheten och Volontärördet har varit delaktiga i planering och konceptframtagande för projektet "Äta tillsammans" som togs fram 2016. Syftet är att ge äldre en möjlighet att uppleva delaktighet och gemenskap med andra. Planen för 2018 är att utöka denna möjligheter till fler platser i kommunen.

Vårdsamverkan kring de mest sjuka äldre kommer att fortsätta mellan kommun och primärvård. Fokus i Skaraborg kommer att ligga på införande av mobil närvård genom mobilt närskjukvårdsteam, mobil hemsjukvårdsläkare samt mobilt palliativt team.

Vi ser ett ökat antal brukare i vår verksamhet som har mer komplexa behov än tidigare. Det kan gälla funktionsnedsättning kombinerat med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Ett projekt som riktar sig mot denna målgrupp startar årsskiftet 2017/2018 i samverkan med sektor socialtjänst.

Öka användandet av välfärdsteknik

Socialtjänsten är ett område med stora möjligheter till utveckling genom införande och användning av välfärdsteknik. För målgrupperna innebär digitaliseringen helt nya möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande. Det handlar om att med olika typer av digitalt stöd ta tillvara på individens egna resurser för att uppnå viktiga värden som förbättrad hälsa, ökad delaktighet och självbestämmande. Användandet av välfärdsteknik pågår inom sektor vård och omsorg med flera digitala tjänster och insatser som redan finns i drift. Området har en stor utvecklingspotential där förändringar och införande av ny teknik sker utifrån en fastställd aktivitetsplan. Digitalisering och välfärdsteknik finns med i sektorns verksamhetsplan.

Säkra kompetens- och personalförsörjning

Sektor vård och omsorg står inför en utmaning med ökat kompetensbortfall tillsammans med ett ökat behov av vård och omsorgsinsatser under kommande år. Kompetensbortfallet består bland annat av ökande pensionsavgångar och berör

främst erfaren vård- och omsorgspersonal samt enhetschefer. Vi ser fortsatt svårigheter att rekrytera legitimerad personal, enhetschefer och biståndsbedömare/LSS-handläggare. Konkurrensen om arbetskraften blir också allt större och många konkurrenskraftiga arbetsgivare finns i vårt närområde. I perioder av arbetskraftsbrist ökar arbetstagarnas krav och förväntningar på arbetsgivaren. Förmågan att attrahera, utveckla och behålla duktiga medarbetare och chefer är avgörande för sektorns verksamhet på både kort och lång sikt och kan komma att kräva ett förändrat sätt att kompetensförsörja organisationen. Aktiviteter för att säkra kompetens- och personalförsörjning finns planerade i sektorns verksamhetsplan.

4 Styrkort

Kommunfullmäktige har beslutat om mål för mandatperioden, KF:s strategiska mål. Se Strategisk plan med budget 2018-2020. Utifrån dessa mål har nämnden beslutat om egna nämndsmål. Målen avser oftast att gälla för hela mandatperioden. Om kortare period avses finns kommentar nedan. Resultatmätningar anger på vilket sätt målpuppfyllelse ska mätas. Målvärdet avser mandatperiodens slut om inget annat anges.

Till varje mål finns också ett antal aktiviteter. Aktiviteter är konkreta uppgifter eller åtgärder som ska genomföras i syfte att nå målen.

Kommentar

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds	Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt	<ul style="list-style-type: none"> * Förebyggande arbete sker tillsammans med frivillig-/volontärsverksamhet * Erbjuda attraktiva mötesplatser * Erbjuda hälsofrämjande aktiviteter * Synliggöra den enskildes möjligheter samt stödja och motivera till sysselsättning/utbildning/social aktivitet för den enskilde
	Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov	<ul style="list-style-type: none"> * Följa demografisk förändring * Anpassa och utveckla befintliga boendeformer för att möta behov och önskemål * Använda teknik som underlättar vardagen
	Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - ÄLDREOMSORG	<ul style="list-style-type: none"> * Säkerställa gott bemötande * Insatserna beslutas, planeras och genomförs tillsammans med den enskilde utifrån dennes behov och önskemål * Mat och måltidssituationen ska upplevas positiv
	Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - FUNKTIONSNEDSÄTTNING	<ul style="list-style-type: none"> * Säkerställa gott bemötande * Insatserna beslutas, planeras och genomförs tillsammans med den enskilde utifrån dennes behov och önskemål

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
		* Mat och måltidssituationen ska upplevas positiv

Mål:

4.1 Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt

Resultatmätning	Målvärde
Sociala aktiviteter - brukarbedömning äldreboende	63 %
Frågor i brukarbedömning LSS gruppboende och serviceboende	Lika eller bättre än riket
Antal besök på träffpunkter	Beslutas senare
Antal anhöriga som anhörigstödets har kontakt med	Beslutas senare
Antal nya anhöriga som anhörigstödets har kontakt med	Beslutas senare
Möjlighet att komma ut - brukarbedömning äldreboende	58 %

Målvärde = rikets snitt 2013-2016 för mått från brukarbedömning äldreboende. För några av resultatmätningarna beslutas målvärde när bedömning av målluppfyllelse för år 2017 är gjord.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för att erbjuda utökad möjlighet att äta tillsammans inom ramen för den förebyggande verksamheten	2016-01-01	2018-12-31
Bakgrund För att må bra behöver den enskilde ha andra människor omkring sig. Många äldre tenderar att hamna i ofrivillig ensamhet vilket kan leda till ohälsa. Sedan ett par år tillbaka har möjlighet att äta tillsammans erbjudits på träffpunkten i Skultorp. Detta en dag i veckan. Vi planerar att utöka denna möjlighet för fler på andra platser inom kommunen.		
Syfte/effekt För de äldre som bor hemma i eget boende vill vi öka möjligheten att äta i en hälsofrämjande gemenskap med andra.		
Säkra hälsoarbetet	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Utifrån hälsosatsningen säkerställa att hälsoarbetet fortgår i samarbete med utsedd arbetsgrupp samt verksamhetsutvecklare.		
Syfte/effekt Våra brukare ska ges möjligheter till hälsosammare val samt motivation till att delta i olika aktiviteter.		

Fler aktiviteter planeras på enhetsnivå.

Mål:

4.2 Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov

Resultatmätning	Målvärde
Väntetid särskilt boende KKiK	54 dagar
Antal servicelägenheter omställda till trygghetsboende	Antalet ökar
Antal lägenheter omställda från omvårdnad till demensboende	Antalet ökar
Ej verkställda beslut SoL inom 3 mån	0
Ej verkställda beslut LSS inom 3 mån	0

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Genomföra planerad utbyggnad av boende för personer med funktionsnedsättning</p> <p>Bakgrund Utifrån det underlag som finns för målgruppen utforma boende och innehåll så att det passar målgruppens behov.</p> <p>Syfte/effekt Tillgodose målgruppernas behov.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Utökning dagverksamhet LSS</p> <p>Bakgrund Även denna målgrupp blir större när Skövde växer. Hur stort behovet är av daglig verksamhet är svårt att beräkna då ansökan om gruppboende även kan komma från brukare i andra kommuner. I den strategiska planen finns en utökning av daglig verksamhet på Kylarvägen under åren 2017 och 2018.</p> <p>Syfte/effekt Behovet ökar och planering för daglig verksamhet behövs för att tillgodose kommande behov av daglig verksamhet.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Nya vårdformer för personer med komplex problematik</p> <p>Bakgrund Sektor vård och omsorg ser att ett ökat antal brukare i vår verksamhet har mer komplexa behov än tidigare. Det kan gälla funktionsnedsättning kombinerat med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Vår personal har inte erfarenhet eller kompetens att arbeta med så olika behov och förhållningssätt. Detta ger upphov till konflikter och oro på våra gruppboendestäder/servicelägenheter. Vilket i sin tur skapar otrygghet hos berörda brukare samt deras anhöriga/gode män.</p> <p>Syfte/effekt Vi ska kunna möta nya komplexa behov hos målgruppen med rätt insats, i rätt tid.</p>	2017-01-31	2018-12-31
<p>Planering nytt äldreboende Ekedal 2019/2020</p> <p>Bakgrund Den demografiska utvecklingen kopplat till behovsanalys av framtida särskilt boende innebär behov av nytt äldreboende för 80 personer år 2020. Boendet ska utformas och placeras vid Ekedals äldrecentrum.</p> <p>Syfte/effekt Syftet med utbyggnaden av särskilda boendelägenheter är att tillgodose behovet av lägenheter för denna målgrupp, särskilt med inriktning mot personer med demenssjukdom och äldre med utvecklingsstörning.</p>	2017-01-01	2020-12-31
<p>Översyn av barn- och ungdomsverksamhet inom LSS</p> <p>Bakgrund Målgruppens behov har förändrats. Nuvarande befintliga enheter behöver arbeta mer flexibelt för att möta upp förändrade behov.</p> <p>Syfte/effekt Vi ska kunna erbjuda fler personer stöd utifrån beviljade beslut.</p>	2017-01-31	2018-12-31
<p>Omställning till fler lägenheter för personer med demenssjukdom</p> <p>Bakgrund Behovet av lägenheter för personer med demenssjukdom är fortsatt högt mot bakgrund av nuvarande väntetider. En omställning inom ramen för befintligt bestånd är därför nödvändig då nya lägenheter först är planerade i samband med utbyggnad av Ekedal år 2020.</p> <p>Syfte/effekt Att öka antalet lägenheter för personer med demenssjukdom och därmed tillgodose behovet för denna målgrupp.</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Hemgångsteam</p> <p>Bakgrund Ny lag (2017:612) gällande trygg och effektiv utskrivning från slutenvården träder i kraft 1 januari 2018. Lagen riktar sig till personer i alla åldrar som behöver samordnade insatser för fortsatt omsorg och vård efter utskrivningen. Detta innebär delvis nya samt högre krav på parterna. Lagen syftar till att personer som inte längre har behov av den</p>	2018-01-01	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>slutna vårdens resurser så snart som möjligt ska kunna lämna den slutna vården. Ett hemgångsteam fyller en överbryggande och säkrande funktion från det att hemgång sker från slutenvård till dess att vald hemtjänstutförare kan ta vid.</p> <p>Syfte/effekt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Genom ett utvecklat hemgångsteam klara den omställning som den nya lagstiftning innebär. - Ge trygghet och stöd till individer som har ett stort och föränderligt behov av mer omfattande vård och omsorgsinsatser den första tiden efter en sjukhusutskrivning. 		

Mål:

4.3 Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande

- ÄLDREOMSORG

Resultatmätning	Målvärde
Bemötande - brukarbedömning hemtjänst	97 %
Helhetssyn - brukarbedömning hemtjänst	89 %
Trygghet - brukarbedömning äldreboende	89 %
Bemötande - brukarbedömning äldreboende	96 %
Helhetssyn - brukarbedömning äldreboende	83 %
Trygghet - brukarbedömning hemtjänst	86 %
Hänsyn till åsikter och önskemål - brukarbedömning hemtjänst	87 %
Hänsyn till åsikter och önskemål - brukarbedömning äldreboende	79 %
Kontinuitet i hemvården KKiK	17 personer
Helhetssyn - brukarbedömning korttidsvistelse	Bibehålla 2015 års resultat.
Helhetssyn - brukarbedömning dagverksamhet	Bibehålla 2015 års resultat.

Målvärde = rikets snitt 2013-2016 för mått från brukarbedömning. För bemötande är målvärdet Skövdes snitt 2013-2016.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Vårdsamverkan kring mest sjuka äldre</p> <p>Bakgrund</p> <p>Efter att regeringssatsningen på de mest sjuka äldre 2010-2014 har upphört fortsätter arbetet i verksamheterna utan stöd av stimulansmedel. Mobil närvård Skaraborg startades under 2015. Begreppet innebär uppstart och implementering av mobilt närsjukvårdsteam, mobil hemsjukvårdsläkare samt mobilt palliativt team. Vårdsamverkan Skaraborg har utsett operativa ledningsgrupper för Skaraborgs tre närvårdsområden. Skövde kommun ingår i område södra.</p> <p>Syfte/effekt</p> <p>Säkra samverkan mellan vårdgivare, vård på rätt vårdnivå och ökad mobilitet.</p>	2013-01-01	2018-12-31
<p>Införande av arbetsmodellen IBIC i särskilt boende inom äldreomsorgen</p> <p>Bakgrund</p> <p>Socialstyrelsen har introducerat en nationell modell; Individens behov i centrum, IBIC. Modellen stödjer ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt där individens behov styr vilka insatser som ska erbjudas och hur de ska utformas.</p> <p>Syfte/effekt</p> <p>Brukarnas delaktighet och inflytande över insatserna ska säkerställas</p>	2017-08-28	2018-10-31
<p>Ökad kvalitet i särskilt boende nattetid</p>	2018-01-01	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Bakgrund I samband med förändringar i Socialtjänstförordningen har Skövde ställt sig bakom SKL:s rekommendationer om ökad kvalitet i särskilt boende nattetid.</p> <p>Syfte/effekt Rekommendationerna består i att först genomföra en nulägesanalys utifrån checklista. Därefter en plan för fortsatt utvecklingsarbete.</p>		

Fler aktiviteter planeras på enhetsnivå.

Mål:

4.4 Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande
- FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Resultatmätning	Målvärde
Frågor från brukarbedömning LSS gruppboende och serviceboende	Lika eller bättre än riket

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Säkra värdegrundsarbetet</p> <p>Bakgrund Det övergripande målet i LSS är att den enskilde ska få möjlighet att leva som sina jämnåriga, trots funktionsnedsättningen. Syftet är att åstadkomma jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Genom insatsen ska följderna av funktionsnedsättningen förebyggas och minskas.</p> <p>Syfte/effekt Värdegrunden tydliggör värderingar som ska vara grundläggande för alla medarbetare. Verksamheten ska arbeta för att brukaren ska ha ett meningsfullt liv, känna trygghet och vara delaktig. Insatserna ska vara av god kvalitet och präglas av: - trygghet - ansvarskänsla - respektfullt bemötande</p>	2013-11-01	2018-12-31

Fler aktiviteter planeras på enhetsnivå.

5 Internbudget

5.1 Vård- och omsorgsnämndens internbudget

mnkr

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Nettobudget 2018
Äldreboende	-23,1	302,1	279,0
Hemtjänst	-2,5	199,7	197,2
Funktionsnedsättning	-94,1	371,6	277,5
Sektorsövergripande resurser	-83,1	160,5	77,4
Intern styrning och stöd	-5,8	57,1	51,3
Summa	-208,6	1091	882,4

5.2 Kommentar till budgeten

Vård- och omsorgsnämnden har i Strategisk plan och budget tilldelats en budgetram om 851 mnkr för 2018. I reviderad budget som beslutas i mars 2018 förväntas nämnden tilldelas 19,8 mnkr i pris- och personalkostnadsindex samt 10 mnkr i förstärkning att möta ökade verksamhetsvolymerna samt mindre ramjusteringar mellan nämnderna. Nämndens internbudget förutsätter en budgetram på 882 mnkr efter beslut om reviderad budget. Det är 45 mnkr mer än 2017.

Om beslutet om reviderad budget avviker från antagandet om 882 mnkr kommer vård- och omsorgsnämnden besluta om ny internbudget för 2018 i april.

Den demografiska utvecklingen innebär ett ökat antal äldre, men även ett ökat antal personer med funktionsnedsättning. Behoven av t.ex. hemtjänst, särskilt boende, korttidsvård, dagverksamhet, gruppboenden, personlig assistans kommer fortsätta att öka. Utöver detta sker en utveckling av omvårdnadsarbetet, särskilt inom hälso- och sjukvårdsuppdraget, som möjliggör att bo kvar i eget boende.

Vård och omsorgsnämnden har fått ca 9 mnkr för att fortsätta utbyggnaden av gruppboenden. Nämnden har fått ca 10 mnkr för att klara de ökade volymerna inom äldreomsorgen enligt den demografimodell som använts de senaste åren. Därutöver förväntas nämnden få ytterligare tillskott på 10 mnkr i reviderad budget för att möta ökade verksamhetsvolymerna.

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet är mycket personalintensiv. Nämndens personalbudget tar i anspråk 87 procent av tilldelad budgetram. Satsningen på undersköterskor i Kommunals centrala löneavtal fortsätter under 2018 (150 kr extra/månad).

Effektiviseringskravet på drygt 4 mnkr klaras genom intäkthöjningar, minskade kostnader för datorer, effektivare inköpsprocesser och kostnadsmedvetenhet. Personalbudgeten har inte påverkats av effektiviseringskravet.

Nämndens externa intäkter handlar främst om statlig assistansersättning på ca 80 mnkr samt hyror, matavgifter och övriga avgiftsintäkter från brukare, ca 78 mnkr. De större externa kostnadsposterna är personalkostnader ca 770 mnkr, köp av verksamhet ca 160 mnkr och hyror ca 75 mnkr.

Avdelning för äldreboende 279 mnkr

	Budget 2017	Budget 2018
Äldreboende	172,9	192,9
Korttidsboende	40,3	47,5
Äldreboende, avd. chef	55,3	38,6
SUMMA	268,5	279,0

Totalt omfattar personalbudgeten inom avdelningen ca 330 årsarbetare exklusive vikarier, varav 10 enhetschefer.

Äldreboende med lägenheter för personer med demenssjukdom planeras med en dagbemanning på 0,64 årsarbetare per boende (med hjälp av stimulansmedel). Övriga äldreboendes bemanningstal är 0,61 årsarbetare per boende.

Antalet korttidsplatser har ökat från 55 till 61 platser jämfört med föregående års budget. Personalresurser i form av omvårdnadspersonal och samordnare har ökat.

Prisuppräkningskostnad med extern utförare Finnlandia samt stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem innebär totalt en budgeterad kostnad på 44,5 mnkr (återfinns under rubriken äldreboende, avd.chef i tabellen ovan).

Reserverade medel till betalningsdagar på sjukhus samt externa placeringar har ökat till 1 mnkr.

Budgetansvaret för matkostnader enligt avtal med kostenheten (ca 20 mnkr) har fördelats ut från avdelningschef till enhetschefer. Intäkterna från brukarnas matavgifter ligger dock kvar under avdelningschefen.

VOLYMER ÄLDREBOENDE	Budget 2018	
Äldreboende, egen regi	335	lägenheter
Korttidsboende	61	platser
Äldreboende, köp av verksamhet	60	lägenheter
Dagverksamhet	52	brukare

Avdelning för hemtjänst 197,2 mnkr

	Budget 2017	Budget 2018
Servicehus	8,0	8,2
Natt o larm	16,7	17,6
Hemtjänst, beställarenheter	154,3	165,8
Hemtjänst, utförare egenregi	0,1	1,9
Hemtjänst, avd. chef	2,7	3,7
SUMMA	182	197,2

Totalt omfattar personalbudgeten inom avdelningen ca 250 årsarbetare exklusive vikarier, varav 13 enhetschefer.

Hemtjänsten har förstärkts med 4 enhetsamordnare som under 2018 finansieras med budgetram.

Den budgeterade hemvårdsvolymen ökas med ca 33 000 timmar till 408 000 timmar 2018. Under hösten har hemtjänst-volymer ökat, varför det finns risk att den budgeterade volymen är för låg. Kommunens verksamhet förväntas utföra ca 75 procent av den totala volymen.

LOV-ersättningen per timme är vid årets ingång 432 kr/tim till enskilda utförare inom tätorten.

VOLYMER HEMTJÄNST	Budget 2018	
Servicehus	71	lägenheter
Hemtjänstvolym	408 000	timmar
<i>varav egen regi</i>	<i>295 000</i>	<i>timmar</i>
<i>varav enskilda utförare</i>	<i>113 000</i>	<i>timmar</i>

Avdelning för personer med funktionsnedsättning 277,5 mnkr

	Budget 2017	Budget 2018
Gruppboende	138,3	149,8
Daglig verksamhet	38,5	40,3
Personlig assistans, beställarenhet	55,8	58,9
Personlig assistans, utförare egenregi	0,4	0,1
Funktionsnedsättning. avd. chef	26,1	28,4
SUMMA	259,2	277,5

Totalt omfattar personalbudgeten inom avdelningen ca 450 årsarbetare exklusive vikarier, varav 25 enhetschefer.

Medel för ny gruppboende på Aspö har lagts in i budgeten med uppstart i början av 2018.

Budgeten för personlig assistans har räknats upp i enlighet med den statligt fastställda assistansersättningen (295,4 kr/tim under 2018).

Personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken) ska finansieras genom statliga intäkter (assistansersättning, se ovan). Kommunen har alltid kostnadsansvaret för 20 timmar/vecka oavsett utförare, samt ansvar för privata utförares sjuklönekostnader. Budgeterad kostnad är ca 40,3 mnkr netto (= kommunens kostnad utöver de 80 mnkr som erhålls från Försäkringskassan).

Personlig assistans enligt LSS (kommunen har hela ansvaret) omfattar ca 13,2 mnkr. Budgeten rymmer inte några volymökningar under 2018. Osäkerheten kring effekterna av en förändrad rättspraxis kommer förtydligas i nämndens analys av Strategisk plan och budget (i februari 2018).

Budgeten för externa placeringar är oförändrad jämfört med 2017. Målsättningen är att minska med 2 placeringar under 2018, för att återgå till den budgeterade volymen. Reserverade medel hos sektorschef får balansera underskott i avvaktan på genomförande.

VOLYMER FUNKTIONS- SÄTTNING	Budget 2018	
Bostad med särskild service	208	lägenheter inkl utbyggnad 2018
Daglig verksamhet	255	brukare
Personlig assistans, volym SFB egen regi	268 000	timmar
Personlig assistans, volym LSS	49 000	timmar
<i>varav egen regi</i>	<i>27 000</i>	<i>timmar</i>
<i>varav enskilda utförare</i>	<i>22 000</i>	<i>timmar</i>
Personlig assistans	150	brukare
Kontaktperson	255	brukare
Korttidsvistelse/korttidstillsyn	80	brukare

Avdelning för sektorsövergripande resurser 77,4 mnkr

	Budget 2017	Budget 2018
Hälso- och sjukvårdsenheter	77,8	82,0
Förebyggande verksamhet	10,9	9,9
Bemanningsenheter	4,7	4,8
Biståndsenhet	15,8	16,8
Avgifter	-42,4	-44,7
SÖR, avd. chef	6,8	6,7
Hemgångsteam	0	1,9
SUMMA	73,6	77,4

Totalt omfattar personalbudgeten inom avdelningen ca 170 årsarbetare exklusive vikarier, varav 9 enhetschefer. Då är bemanningsenhetens poolpersonal om ca 55 årsarbetare inte inräknade.

En förstärkning av personalresurserna inom biståndsenheten och hälso- och sjukvårdsenheter har gjorts till följd av ökade verksamhetsvolymmer.

Sjuksköterskeenheter utreder förutsättningarna att på hemtjänstdistriktet öka den fast anställda personalen och minska beroendet av vikarier. Det innebär ett förändrat arbetssätt och berörd personal är involverad i processen. Förändringen finansieras genom ovanstående resursförstärkning och genom att minska avsatta resurser för vikarier.

1 januari 2018 träder den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i kraft. Lagen syftar till att personer som inte längre har behov av slutenvård så snart som möjligt ska kunna lämna sjukhuset på ett snabbt och tryggt sätt. Detta ställer nya krav på samverkan mellan sjukhus, primärvård och kommun och innebär en ny process. Processen kommer formas och utvecklas under 2018. Till detta har 2 mnkr avsatts i nämndens budget. Helårseffekten av förändringarna kommer att förtydligas i nämndens analys av Strategisk plan och budget (i februari 2018).

Intern styrning och stöd 51,3 mnkr

	Budget 2017	Budget 2018
Stabsfunktioner	35,2	37,2
Reserv för oförutsett	7,7	5,9
Reserv för lönerevisioner	11,2	8,2
SUMMA	54,2	51,3

Totalt omfattar personalbudgeten inom området ca 25 årsarbetare.

Vård och omsorgs arbete med digitalisering, välfärdsteknik och tillgänglighet till verksamhetssystem för alla anställda innebär ökade kostnader för verksamhetssystem och projekt. Genom en längre omsättningstid på inköpta datorer klarar utökningen med oförändrad budgetram.

Reserverade medel för lönerevisioner omfattar nämndens generella tilldelning för lönerevision 2018. Särskilda satsningar kan komma att tillkomma i reviderad budget. Den effekt som lönerevision 2017 har på de första månaderna 2018 är utfördelad till varje enhet.

Gemensamma budgetförutsättningar, samtliga avdelningar

Det centrala anslaget för kompetensutveckling är höjt med 0,3 mnkr till 2,9 mnkr. Höjning gjordes även förra året. Sektorns förändrings- och utvecklingsarbete, bland annat genom införande av arbetsmetoden IBIC, Individens Behov i Centrum, palliativ vård web-utbildning och arbete med ständiga förbättringar ställer krav på ökade kompetensutvecklingsmedel. Utöver den centrala kompetensutvecklingsplanen finns befattningsrelaterade kompetensutvecklingsmedel för viss personal, legitimerad eller myndighetsutövande personal. Anslaget är beräknat på antalet årsarbetare gånger 5000 kr. Det finns även vissa medel avsatta på avdelningsnivå i likhet med tidigare år. Totalt innebär det att avsatta medel till kompetensutveckling är ca 4,2 mnkr.

Arbetsmiljöansvaret ligger på varje enhet, men det finns central avsatta medel till särskilda åtgärder och satsningar (1,25 mnkr). Till 2018 har 250 tkr av de centralt avsatta medlen fördelats om för att användas till att öka sektorns resurser för förflyttningsteknik.

Avsatta medel till friskvård är budgeterad på oförändrad nivå jämfört med föregående år (1 mnkr).

Budget för arbetskläder finns fördelade på avdelningsnivå på oförändrad nivå jämfört med föregående år.

Det finns en central reserv för oförutsedda utgifter/verksamhetsförändringar under året om 4,7 mnkr. Utöver detta finns centralt reserverade medel till hemtjänsten på 1,2 mnkr.

Personalsbudgeten beräknas efter genomsnittslön på varje enhet. Kompensation för vikarier ges för omvårdnadspersonal med 7,5 veckor, sjuksköterskepersonal drygt 8 veckor.

Stimulansmedel för ökad bemanning kommer att sökas även 2018. I budgeten ingår att dessa medel är preliminärt fördelade i enlighet med vård- och omsorgsnämndens beslut från 2015.

6 Intern kontroll

6.1 Sammanfattning internkontroll arbetet

En riskbedömning är genomförd där konsekvens och sannolikhet bedöms (se bilaga Riskmatris 2018). Rutiner/processer med störst risk hanteras med löpande kontroller eller åtgärder. Löpande kontroller finns identifierade till flertalet av riskerna. Till 2018 är flera åtgärder inplanerade för att förebygga och minimera riskerna.

Några löpande kontroller kommer att granskas. Under 2018 ska granskning göras av:

- Social dokumentation, inom avdelningen för funktionsnedsättning.
- Följsamhet till PM angående loggkontroll.

Dessutom genomförs kvalitetsrevision årligen i verksamheten. Den ger en översiktlig, sammanvägd bild av varje enhets kvalitets- och patientsäkerhetsarbete samt indikationer om eventuella kvalitetsbrister. Det är ett underlag för verksamhetens förbättringsarbete och vidareutveckling. Frågorna i kvalitetsrevisionen finns med som bilaga (se bilaga Kvalitetsrevision).

Hur verksamheten säkras och utvecklar kvaliteten följs även upp i kvalitetsrapporter/berättelse samt patientsäkerhetsrapporter/berättelse.

6.2 Intern kontrollplan

6.2.1 Verkställighet SoL och LSS

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
<p>■ Brukaren får inte beviljad insats utförd</p>	Chefen godkänner genomförandeplanen		Uppföljning och genomgång av rutinen för social dokumentation till enhetschefer
	Kvalitetsrevision - Avvikelser SoL/LSS samt lex Sarah		
	Kvalitetsrevision - Social dokumentation		Ta fram granskningsmall för social dokumentation
	Handläggarens uppföljningsansvar		
<p>■ Fel och brister i utförd insats</p>	Chefen godkänner genomförandeplanen		Uppföljning och genomgång av rutinen för social dokumentation till enhetschefer
	Kvalitetsrevision - Avvikelser SoL/LSS samt lex Sarah		
	Kvalitetsrevision - Social dokumentation	<p>Social dokumentation Granska 10 per område slumpvist utvalda genomförandeplaner inom områdena boende, barn, daglig verksamhet och personlig assistans. Kvalitetsgranskningen ska göras mot en granskningsmall.</p> <p>Urval för testning Avdelningen för funktionsnedsättning</p>	
	Handläggarens uppföljningsansvar		
		<p>Social dokumentation Granska 10 per område slumpvist utvalda genomförandeplaner inom områdena boende, barn, daglig verksamhet och personlig assistans. Kvalitetsgranskningen ska göras mot en granskningsmall.</p> <p>Urval för testning Avdelningen för funktionsnedsättning</p>	
			Uppföljning och genomgång av rutinen för social dokumentation till enhetschefer
<p>■ Fördröjd boendeplacering</p>			Nytt äldreboende på Ekedal
			Ny gruppboende
			Omställning till demensboendelägenheter

6.2.2 Verkställighet HSL

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
<p>■ Ordinerad läkemedelsinsats utförs inte</p>	Följsamhet till ordination i samband med läkemedelsöverlämnande		
	Kvalitetsrevisionen - läkemedelshantering		
	Kvalitetsrevision - Planering och genomförande av hälso- och sjukvårdsinsatser		
			Anpassa läkemedelshantering till krav i ny författning
			Implementera riktlinje och rutin om hälso- och sjukvårdsinsatser, delegering
		Ta fram modell för journalgranskning	
<p>■ Ordinerad rehabiliteringsinsats utförs inte</p>	Kvalitetsrevision - Planering och genomförande av hälso- och sjukvårdsinsatser		
	Följsamhet till ordinerad rehabinsats		
			Implementera riktlinje och rutin om hälso- och sjukvårdsinsatser, delegering
			Ta fram modell för journalgranskning

6.2.3 Kontanthantering-brukares privata medel

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
<p>■ Brukares privata medel förskingras/försvinner</p>	Avstämning av kassablad		
			Inköp av värdeskåp

6.2.4 Informationssäkerhet

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
<p>■ Brukarens integritet åsidosätts, brott mot sekretesslag</p>	Loggkontroll	<p>Följsamhet till fastställt PM för loggkontroll Granskning av inkomna protokoll för loggkontroll samt tillämpningen enligt PM. Urval för testning Samtliga enheter granskas för månaderna mars och april.</p>	

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
			Se över behörighetstilldelning och roller

6.2.5 Hot och våld

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
■ Dålig arbetsmiljö	Checklista för arbetsmiljö vid arbete i enskilt hem (hemvården)		
	Uppföljning av tillbud och arbetsskador i samverkan		
	Checklista för arbetsmiljö inom LSS-verksamheten		

6.2.6 Kompetensförsörjning

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
■ Vi lyckas inte rekrytera/rekrytera rätt			Implementering av rekryteringsriktlinje
			Kompetensförsörjningsplan

6.2.7 Återsökning från Migrationsverket

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
■ Missar ersättning för utlagda kostnader	Finns aktuella ärenden att söka medel för		

6.2.8 Återsökning från försäkringskassan

Risker	Löpande kontroller	Granskning	Åtgärder
■ Missar ersättning för utlagda kostnader			Identifiera löpande kontroller

Kultur- och fritidsnämnden Skövde   PROTOKOLLSUTDRAG
kommun

KFN § 66/17

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2018

KFN2017.0084

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2017-12-06	66/17

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna upprättad verksamhetsplan med budget och internkontrollplan för nämnden år 2018.

Bakgrund

Verksamhetsplan med budget och internkontrollplan är upprättad enligt riktlinjer för nämndernas verksamhetsplaner. Verksamhetsplanen med budget och internkontrollplan utgår från Skövde kommuns Strategiska plan med budget 2018-2020.

Kommunbidraget för kultur- och fritidsnämnden uppgår till 162 456 tkr.

Grundbeloppet för föreningsbidragen höjs till 305 kr från 295 kr. Lokalbidraget för bygdegårdar ändras från 82 kr per kvadratmeter till 85 kr per kvadratmeter.

Avdelningarnas verksamhetsplaner finns bifogade för kännedom men är inte en del av beslutet. Avdelningarnas verksamhetsplaner kommer under december att kompletteras med sektorns mål.

Handlingar

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2018

Nämndens verksamhetsplan 2018 (Kultur och fri.docx

Verksamhetsplan 2018 (Avd kultur och fritid)

Verksamhetsplan 2018 (Avd Arena Skövde)

Skickas till

Kommunstyrelsen

SMS stab

Kultur- och fritidsavdelningen

Avdelning Arena Skövde

Verksamhetsplan 2018

Avd Arena Skövde

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsidé, ansvarsområde och organisation.....	3
3	Styrkort.....	3
3.1	Kommunfullmäktiges perspektiv	3
3.2	Verksamhetens mål, med resultatmätningar och aktiviteter	6
4	Budget	8

1 Sammanfattning

Arbetet fortsätter med ett mer kundfokuserat, kvalitets- och utvecklingsorienterat arbetssätt. Syftet är att öka delaktighet och engagemang hos medarbetare för att höja kundnöjdhet, utveckling och arbetsmiljö.

Arena Skövde Hall kommer att satsa vidare på att få en bred palett av arrangemang för att erbjuda Skövdeborna, regionen och nationellt ett attraktivt utbud. Kombinationen skolidrott dagtid, föreningsaktiviteter kvällstid och kombinerat med arrangemang företrädesvis under helger eller i samband med helg fungerar bra. Den lyckosamma satsningen på konferenser och evenemang för att hyra ut outnyttjad tid i foajé och balkong kommer att fortsätta. Primärt med inriktning mot externa kunder. Här siktar vi på ett utökat samarbete med Next Skövde och näringslivsenheten m fl.

Arena Skövde Bad behöver de närmaste ett till tre åren uppdatera, modernisera och renovera upplevelsebadet för att kunna bibehålla och öka sina marknadsandelar. Ny åkattraktion och tematisering i virtuell form som enkelt kan ställas om samt fler aktiviteter för besökarna bedöms som en i tiden rätt väg även för att öka besök från fler kundsegment. En utvecklingsplan med horisonten 7-10 år tas fram under våren 2018. Våra babysim och simskolor är populära här kommer vi satsa på att ytterligare höja kvalitet och antal kurser. Vår vattenträning ska utvecklas och utökas för att bli en i tiden attraktiv träningsform. Verksamheten och utbudet av aktiviteter på relaxavdelning kommer också utvecklas de närmsta åren.

Samverkan med fler av Skövdes besöksmål kommer att ökas och intensifieras, ex Billingen, Balthazar, hotell och handel.

En översyn och anpassning av de olika verksamhetsdelarna gällande öppettider mm kommer att genomföras utifrån kundefterfrågan och resursåtgång.

Vår kommunikationsstrategi är i ständig utveckling. Fokus kommer fortsatt finnas på primärt (Skövde kommun med angränsande kommuner) och sekundärt (område Jönköping, Borås, Göteborg, Uddevalla/Trollhättan) marknadsområde.

Det sociala varumärkesarbetet intensifieras för att öka engagemang och värde för målgruppen. Facebook som kommunikationskanal ger plats för kreativitet och innehållsskapande, främst genom rörligt media.

2 Verksamhetsidé, ansvarsområde och organisation

Verksamhetsidé

Skövde kommuns investering och medvetna satsning i Arena Skövde har ett tudelat syfte, där varje del även för framtiden är lika viktig:

- Arena Skövde ska bidra till en hög livskvalitet för Skövdeborna genom ett attraktivt erbjudande och utbud av upplevelser och tjänster kopplade till en aktiv, berikande och varierande fritid.
- Arena Skövde ska bidra till en ökad besöksomsättning för destinationen Skövde genom att erbjuda ett attraktivt besöksmål och reseanledning för tillresande.

Organisation

Arena Skövde har idag 34 årsanställda. Organisationen är strukturerad enligt schema nedan.

3 Styrkort

3.1 Kommunfullmäktiges perspektiv

Perspektiv :

3.1.1 Kund & Samhälle

Vi strävar mot att

”Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts verkar och mår bra”

Anvisning

Inom detta område återfinns mål som är relaterade till "de som vi finns till för".

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds	Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid	<ul style="list-style-type: none"> * Fortsätta utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv. * Hitta ett antal nya former för att gemensamt arbeta med föreningsutveckling. * Utveckla strategiska arbetet med andra samhällsaktörer (föreningar, studieförbund, näringsliv och andra sektorer). * Verksamheterna inom Kultur- och fritidsavdelningarna hittar gemensamma former för att bättre tillgodose medborgarnas behov.
Skövde är 60 000 invånare år 2025.	Skövde är ett kultur- och fritidscentrum	<ul style="list-style-type: none"> * Fortsätta utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv. * Hitta ett antal nya former för att gemensamt arbeta med föreningsutveckling. * Utveckla strategiska arbetet med andra samhällsaktörer (föreningar, studieförbund, näringsliv och andra sektorer). * Verksamheterna inom Kultur- och fritidsavdelningarna hittar gemensamma former för att bättre tillgodose medborgarnas behov.
Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.	Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken	* Höja synligheten och medvetenheten nationellt om Skövde Kulturhus, Kulturfabriken, Arena Skövde, Billings fritidsområde och Nyeport.

Perspektiv :

3.1.2 Kvalitet & effektivitet i våra processer

Vi strävar mot att

”Den kommunala organisationen ska arbeta på ett effektivt, rättssäkert och ändamålsenligt sätt för att ge Skövdeborna bra service”.

Anvisning

Området avser utvecklingsarbete för att kvalitetssäkra och effektivisera våra processer/tjänster. Det kan exempelvis vara utvecklingsarbete för att förbättra it-säkerhet, rutiner för dokumentation och samordning av transporter.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.	Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter	<ul style="list-style-type: none"> * Utveckla kontaktcentret utifrån invånarnas behov av service. * Information ges vid behov på flera språk.
	Utnyttja digitaliseringens möjligheter	<ul style="list-style-type: none"> * Djup kompetens och omvärldsbevakning * Integrera digitaliseringen i verksamhetsutveckling

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
		<ul style="list-style-type: none"> * Användarmedverkan i utvecklingsprocessen * Modern teknisk arbetsmiljö för medarbetarna * Öka medarbetarnas digitala kompetens * Samverka med andra organisationer
	Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation	<ul style="list-style-type: none"> * Utbilda och stödja chefer och medarbetare i kvalitetsutveckling * Utveckla arbetssätt för att ta reda på kundernas behov och förväntningar. * Utveckla väl fungerande kvalitetsmål, resultatuppföljning och systematiskt förbättringsarbete för verksamheterna. * Identifiera, kartlägg och förbättra de viktigaste och mest kritiska processerna. * Implementera arbetssätt som involverar alla medarbetare i arbetet med ständiga förbättringar. * Utveckla arbetssätt för att jämföra med och lära av andra organisationer.

Perspektiv :

3.1.3 Medarbetare & chefer

Vi strävar mot att

”Skövde kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där såväl medarbetare som chefer har möjlighet att växa i sina olika roller för att ge våra kunder och uppdragsgivare god service och bemötande”.

Anvisning

Området avser hur Skövde kommun ska utvecklas som arbetsgivare. Hur ska resursen "personal" utvecklas för att svara upp på förväntningar på kommunal service och välfärd?

Det strategiska målet med tillhörande strategier har sin grund i programförklaringen men har vidare utvecklats av ansvariga politiker o tjänstemän.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).	Säkerställa kvalitén inom arbetsmiljöområdet	<ul style="list-style-type: none"> *Kommungemensamma rutiner gällande exempelvis SAM. *Tydlig, effektiv och ändamålsenlig skyddsorganisation och ansvarsfördelning
	Strategisk kompetensförsörjning	<ul style="list-style-type: none"> * Säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt inom kommunen. * Ha en plan för och genomföra aktiviteter för att stärka arbetsgivarvarumärket.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
		* Samverka med kringliggande kommuner.
	Kommungemensam samverkansstruktur	* Utveckla en gemensam struktur för samverkan * Teckna samverkansavtal för Skövde kommun och samtliga fackliga organisationer * Informera och utbilda verksamheten kring samverkan

Perspektiv :

3.1.4 Ekonomi

Vi strävar mot att

”Skövde kommun ska ha en god ekonomi med låg skatt och låga avgifter”.

Anvisning

Området avser ekonomi ur ett förhållandevis smalt synsätt. Plus och minus ska gå ihop och tillgångar ska hanteras på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag.	Effektiv lokal försörjning	* Väldefinierade och analyserade verksamhetsbehov * Överordna helhetsperspektivet framför det enskilda ärendet * Tydliga processer * Internhyresprinciper som ger incitament till effektiviseringar

3.2 Verksamhetens mål, med resultatmätningar och aktiviteter

3.2.1 Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

Resultatmätning	Målvärde
Kundnöjdhet	92 %
Nöjd Medborgar-Index - Idrott- och motionsanläggningar	
Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	
SCB Nöjd medborgarindex (NMI)	70

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Kundnöjdhet	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund		
I arbetet med att utveckla verksamheten ingår också att jobba med bemötande och värdskap.		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Syfte/effekt Kunderna ska uppleva en hög service och gott värdschap. Mäts kontinuerligt		
Kundsynpunkter	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Ta tillvara på och analysera inkomna kundsynpunkter.		
Syfte/effekt Att skapa en bild av vad våra besökare har för synpunkter, förbättringsförslag och önskemål för att utveckla anläggningen och verksamheten med kunden i fokus.		
Mätning kundnöjdhet	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Vi behöver mäta kundnöjdhet och samla in kundsynpunkter		
Syfte/effekt Skapa ett kvalitativt underlag för att kunna analysera och skapa handlingsplan till förbättringar		
Värdschap och Service	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Ytterligare förbättra vår service och goda värdschap, både på digitalt och personligt.		
Syfte/effekt För kunden skapa en service och ett kundmottagande i toppklass både vid det obemannade och bemannade mötet med Arena. Jobba mot den gemensamma(ihop med SSE) målbilden som är framtagen för Arena Skövde		

3.2.2 Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utveckla kultur- och fritidsnätverket i Skaraborg, regionen och Sverige	2016-01-01	2018-12-31
Bakgrund I dag har kultur och fritid ett antal nätverk och samarbeten delregionalt, regionalt och nationellt. Skövde har bland annat ett kulturhus, ett äventyrsbad och ett stort friluftsområde med vasaloppscenter, ett ungdomens hus samt en kommande kulturfabrik. Dessa mötesplatser bidrar till att Skövde blir ett kultur- och fritidscentrum.		
Syfte/effekt Öka samverkan i Skaraborg, regionen och nationellt genom nätverk och samarbeten. Med syfte att stärka Skövde som ett kultur- och fritidscentrum.		

3.2.3 Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

Resultatmätning	Målvärde
Antal besökare - Arena Skövde Bad	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra kundenkäter	2016-01-01	2018-12-31
Bakgrund Idag finns olika metoder för att genomföra kundenkäter		
Syfte/effekt Utveckla kundenkäter som ger ett rättvisande statistiskt resultat över tid och för att öka träffbildningen vid till exempel marknadsföringsinsatser och verksamhetsutveckling.		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Totalt antal besök	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Arena Skövde är en multianläggning som nyttjas av flertalet besökskategorier.		
Syfte/effekt Att få en bild av användandet av Arena Skövde		
Digital Marknadsföring	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Användande av nätet ökar. Behov finns att öka och jobba digital marknadsföring via hemsidor, söksajter och sociala medier		
Syfte/effekt Få en effektiv, riktad och ekonomisk marknadsföring		

3.2.4 Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter

3.2.5 Utnyttja digitaliseringens möjligheter

3.2.6 Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Processkartläggning	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Gemensamt synsätt på vår kund, process och kvalitets arbete saknas eller behöver stärkas. Respektive enhet kartlägger minst en viktig process		
Syfte/effekt Skapa en samsyn inom organisationen gällande huvudprocess och kunna koppla delprocesser och dess utveckling till detta. Detta för att underlätta delaktighet i kvalitetsarbete, målstyrning, mätning och kundfokus.		
Förbättringstavla/Daglig styrning	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Förbättringstavla/dagligstyrning är på plats och igång. Vidareutveckling av tavlan och metoder för förbättringsarbete.		
Syfte/effekt Skapa en effektiv och tydlig daglig styrning av verksamheten. Samt ett fungerande arbete med ständiga förbättringar som präglas av hög delaktighet och engagemang hos medarbetarna.		

3.2.7 Säkerställa kvalitén inom arbetsmiljöområdet

3.2.8 Strategisk kompetensförsörjning

3.2.9 Kommungemensam samverkansstruktur

3.2.10 Effektiv lokalförsörjning

4 Budget

Avdelningen har en budgetram på 50 746 tkr. Av dessa är 77 554 tkr budgeterade kostnader och 26 807 tkr är budgeterade intäkter.

Verksamhetsplan 2018

Avd kultur och fritid

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsidé, ansvarsområde och organisation.....	3
3	Styrkort.....	4
3.1	Kommunfullmäktiges perspektiv	4
3.2	Verksamhetens mål, med resultatmätningar och aktiviteter	7
4	Budget	12

1 Sammanfattning

En viktig drivkraft för att Skövde ska nå upp till målen i Vision Skövde 2025 och till målen i Alliansens programförklaring är att skapa attraktivitet och livskvalitet. Ungas ökade delaktighet i kultur- och fritidsverksamheterna är en annan viktig ståndpunkt. Ett brett samarbete med andra sektorer, föreningar och studieförbund, näringslivet, högskolan och Västra Götalandsregionen är nödvändigt.

Ungas inflytande och delaktig för att kunna ges goda levnadsvillkor är av stor vikt i samhällsutvecklingen. Genom samverkan med flera aktörer regionalt och lokalt har en nulägesanalys arbetats fram vilken ska ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Kultur- och fritidslivet ska bidra till god livskvalitet med möjligheter till aktivitet, upplevelser och rekreation. Idag syns exempelvis en förändrad syn i samhället på träning, motion, hälsa samt en befolkningsstatistik som visar på en växande grupp äldre människor. Vilket medför ett ökat behov av verksamhetsytor-/arenor både inom kultur- och fritidsområdet. Kravet på oss som kommun blir att fortsatt kunna erbjuda möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid för våra medborgare och besökare.

Ett strategiskt fortsatt arbete är planerat för 2018, där lokalbehoven för främst föreningslivet kommer att utarbetas. Det är av stor vikt att identifiera vilket framtida behov som finns för att kunna lägga en plan att arbeta utifrån.

För att skapa en effektiv handläggning och ett väl fungerande regelsystem för föreningsbidrag gjordes under 2017 en bidragsutredning av kultur- och fritidsavdelningen. Detta arbete kommer fortlöpa vidare fram till 2021 för att med ledning av styrdokumentet och Vision 2025 hitta väl fungerande bidragsformer.

Projekt Billingen 2020 löper vidare under 2018. Billingens friluftsområde är en oas för Skövdeborna och stadens besökare. Området ska fortsätta utvecklas för att bli ett av södra och västra Sveriges mest välbesökta besöksmål.

Fortsatt utveckling sker också av verksamhetsområde Lillegården/Billingehov. Under året fortgår arbetet med byggnation av ny isyta på Billingehov enligt planerna. Utredningen som gjordes under 2016 kring verksamhetsbehovet av idrottshallar ligger till grund för fortsatt strategiskt arbete under kommande år.

Inom kulturen och konsten sker utvecklingsarbete i form av bland annat AiR Skövde. Här har en ateljébostad tillkommit för i första hand internationella utbyten, men också för samarbete lokalt och regionalt. Regionalt pågår även "Projekt Mellansjö". Där åtta kommuner i Skaraborg arbetar vidare med formerna för att utveckla biblioteksverksamheterna och strävan efter en hög biblioteksservice.

Utveckling av området Södra Ryd löper vidare med syfte att främja och koordinera både hårda och mjuka frågor i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra offentliga aktörer samt skapa en större delaktighet för medborgare i alla åldrar.

Ett fortsatt fokus kring den fortsatta utvecklingen av Kulturfabriken kommer ske under 2018. Genom en ökad samverkan med skolan, ha målsättningen att skapa ett bredare utbud av aktiviteter i anläggningen. Mötes- och arrangemangskalerna som Kulturfabriken erbjuder ska marknadsföras och ses som ett attraktivt alternativ för framtida kunder och besökare.

Ett politiskt styrdokument har arbetats fram under 2017, ett "Kultur- och fritidspolitiskt program". Antas dokumentet kommer det att vara en vägledning vid exempelvis framtagande av handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten.

Områden som ska genomsyra programmet är:

- Jämställdhet
- Mångfald
- Folkbildning,
- Folkhälsa
- Integration
- Demokrati
- Tillgänglighet

2 Verksamhetsidé, ansvarsområde och organisation

Antal årsarbetare: 104,65

3 Styrkort

3.1 Kommunfullmäktiges perspektiv

Perspektiv :

3.1.1 Kund & Samhälle

Vi strävar mot att

”Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts verkar och mår bra”

Anvisning

Inom detta område återfinns mål som är relaterade till "de som vi finns till för".

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds	Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid	<ul style="list-style-type: none"> * Fortsätta utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv. * Hitta ett antal nya former för att gemensamt arbeta med föreningsutveckling. * Utveckla strategiska arbetet med andra samhällsaktörer (föreningar, studieförbund, näringsliv och andra sektorer). * Verksamheterna inom Kultur- och fritidsavdelningarna hittar gemensamma former för att bättre tillgodose medborgarnas behov.
Skövde är 60 000 invånare år 2025.	Skövde är ett kultur- och fritidscentrum	<ul style="list-style-type: none"> * Utveckla samarbetet mellan kommuner, region, nationellt och internationellt. * Skapa fler samverkansformer med närkommunerna för att öka tillgänglighet och delaktighet inom kultur och fritid.
Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.	Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken	<ul style="list-style-type: none"> * Höja synligheten och medvetenheten nationellt om Skövde Kulturhus, Kulturfabriken, Arena Skövde, Billings fritidsområde och Nyeport. * Marknads- och omvärldsbevaka kunskapen runt ovanstående.

Perspektiv :

3.1.2 Kvalitet & effektivitet i våra processer

Vi strävar mot att

”Den kommunala organisationen ska arbeta på ett effektivt, rättssäkert och ändamålsenligt sätt för att ge Skövdeborna bra service”.

Anvisning

Området avser utvecklingsarbete för att kvalitetssäkra och effektivisera våra processer/tjänster. Det kan exempelvis vara utvecklingsarbete för att förbättra it-säkerhet, rutiner för dokumentation och samordning av transporter.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.	Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter	<ul style="list-style-type: none"> * Utveckla kontaktcentret utifrån invånarnas behov av service. * Information ges vid behov på flera språk.
	Utnyttja digitaliseringens möjligheter	<ul style="list-style-type: none"> * Djup kompetens och omvärldsbevakning * Integrera digitaliseringen i verksamhetsutveckling * Användarmedverkan i utvecklingsprocessen * Modern teknisk arbetsmiljö för medarbetarna * Öka medarbetarnas digitala kompetens * Samverka med andra organisationer
	Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation	<ul style="list-style-type: none"> * Utbilda och stödja chefer och medarbetare i kvalitetsutveckling * Utveckla arbetssätt för att ta reda på kundernas behov och förväntningar. * Utveckla väl fungerande kvalitetsmål, resultatuppföljning och systematiskt förbättringsarbete för verksamheterna. * Identifiera, kartlägg och förbättra de viktigaste och mest kritiska processerna. * Implementera arbetssätt som involverar alla medarbetare i arbetet med ständiga förbättringar. * Utveckla arbetssätt för att jämföra med och lära av andra organisationer.

Perspektiv :

3.1.3 Medarbetare & chefer

Vi strävar mot att

”Skövde kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där såväl medarbetare som chefer har möjlighet att växa i sina olika roller för att ge våra kunder och uppdragsgivare god service och bemötande”.

Anvisning

Området avser hur Skövde kommun ska utvecklas som arbetsgivare. Hur ska resursen "personal" utvecklas föra att svara upp på förväntningar på kommunal service och välfärd?

Det strategiska målet med tillhörande strategier har sin grund i programförklaringen men har vidareutvecklats av ansvariga politiker o tjänstemän.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).	Säkerställa kvalitén inom arbetsmiljöområdet	<ul style="list-style-type: none"> *Kommungemensamma rutiner gällande exempelvis SAM. *Tydlig, effektiv och ändamålsenlig skyddsorganisation och ansvarsfördelning
	Strategisk kompetensförsörjning	<ul style="list-style-type: none"> * Säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt inom kommunen. * Ha en plan för och genomföra aktiviteter för att stärka arbetsgivarvarumärket. * Samverka med kringliggande kommuner.
	Kommungemensam samverkansstruktur	<ul style="list-style-type: none"> * Utveckla en gemensam struktur för samverkan * Teckna samverkansavtal för Skövde kommun och samtliga fackliga organisationer * Informera och utbilda verksamheten kring samverkan
	Kulturavdelningens ledningsgrupp ska vara offensiv, engagerad och framtidsorienterad	<ul style="list-style-type: none"> * Personal som tar ansvar och som vill utvecklas * Personalen är medveten om de gemensamma målen.
	En flexibel, kundorienterad och effektiv organisation	<ul style="list-style-type: none"> * Öka samarbetet med närliggande kommuner. * Dra nytta av "goda exempel" nationellt för att bidra till att utveckla regionen och Skövde Kommun. * Utveckla organisationen. * Stimulera nytänkande och nya arbetssätt. * Förbättra samarbetet och vara offensiva i vårt arbete med föreningslivet. * Verka för att skapa så rättvisa och hållbara förutsättningar som möjligt för föreningslivet. * Allt som görs ska sträva efter att genomsyras av mångfald, folkhälsa och jämställdhet. * Utveckla våra e-tjänster.

Perspektiv :

3.1.4 Ekonomi

Vi strävar mot att

”Skövde kommun ska ha en god ekonomi med låg skatt och låga avgifter”.

Anvisning

Området avser ekonomi ur ett förhållandevis smalt synsätt. Plus och minus ska gå ihop och tillgångar ska hanteras på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag.	Effektiv lokalförsörjning	<ul style="list-style-type: none"> * Väldefinierade och analyserade verksamhetsbehov * Överordna helhetsperspektivet framför det enskilda ärendet * Tydliga processer * Internhyresprinciper som ger incitament till effektiviseringar
	Bevara det kulturella och det ekonomiska värdet av konst, böcker och kulturhistoriska föremål	<ul style="list-style-type: none"> * Tydliggöra behovet av resurser för renoveringsinsatser. * Åska, tilldelas och leda och fördela den tilldelade rambudgeten.

3.2 Verksamhetens mål, med resultatmätningar och aktiviteter

3.2.1 Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

Resultatmätning	Målvärde
SCB Nöjd medborgarindex (NMI)	70
Enkät till föreningar kring nöjdhet med samarbetet	
LUPP	
Nöjd Medborgar-Index - Idrott- och motionsanläggningar	
Nettokostnad fritidsgårdar, kr/inv	
Nöjd Medborgar-Index - Kultur	
Antal utlånade böcker	
Antal sålda arrangemangsbiljetter	
Antal programpunkter konstenheten	
Antal besökare konstenheten	
Antalet ungdomsproducerad tid - fritidsgårdarna	
Antal utförda aktiviteter - fritidsgårdarna	
Antal besökare fritidsgårdarna	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Gemensamt kultur- och fritidsplan/program	2017-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Två nämnder sammanslagna till en nämnd fr.o.m. 2015-01. En kultur- och fritidsavdelning fr.o.m. 2017-01. Programmet/planen/strategin ska vara ett politiskt dokument. Den kultur- och fritidspolitiska strategin tar sin utgångspunkt i Vision Skövde 2025</p> <p>Syfte/effekt Kultur och fritid tar ett helhetsgrepp om kommunens verksamhet för utveckling inom kultur- och fritidsområdet. Kultur- och fritidssektorn är en stor och viktig aktör när det gäller en kommuns attraktivitet samt när det gäller att lyfta det viktiga informella lärandet. Samhällsengagemang sker i stor utsträckning via kultur och fritid och ger ett samhälle med större kapacitet att möta människor och innovativa idéer. Strategin/programmet/planen är ett politiskt styrdokument som anger inriktning och mål för Kultur och fritid 2017-2019. Det ska vara vägledande vid framtagande av t.ex.</p>		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten. Jämställdhet – Mångfald – Folkbildning – Folkhälsa – Integration – Demokrati – Tillgänglighet ska genomsyra planen/programmet/strategin.		
Ny isyta Billingeöv	2016-01-01	2018-12-31
Bakgrund Tidigare utredning av behovet och tillgängligheten av idrottshallar, idrottsplatser och aktivitetsytor ökar ständigt i takt med att kommunen växer, genomfördes 2016. Fortsatt arbete under 2017/2018 av framtagning av plan för behov.		
Syfte/effekt Genomförande av identifierade behov av idrottshallar		
Kultur- och fritidspolitiskt program - Förmedla och informera övriga sektorer	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Kultur och fritid tar ett helhetsgrepp om kommunens verksamhet för utveckling inom kultur- och fritidsområdet. Kultur- och fritidssektorn är en stor och viktig aktör när det gäller en kommuns attraktivitet samt när det gäller att lyfta det viktiga informella lärandet. Samhällsengagemang sker i stor utsträckning via kultur och fritid och ger ett samhälle med större kapacitet att möta människor och innovativa idéer. Programmet är ett politiskt styrdokument som anger inriktning och mål för kommunens arbete inom Kultur- och fritidsområdet 2018-2022. Det ska vara vägledande vid framtagande av t.ex. handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten. Jämställdhet – Mångfald – Folkbildning – Folkhälsa – Integration – Demokrati – Tillgänglighet genomsyrar programmet.		
Syfte/effekt Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Det görs genom att ange de grundläggande utgångspunkter, värderingar och synsätt, samt fokusområden som ska vara styrande för utvecklingen av olika verksamheter och platser inom kultur- och fritidsområdet		
Framtida behov av idrottshallar och kulturarenor	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund I takt med att staden utvecklas ställs nya krav mot nya möjligheter. Vad är behoven hos vårt föreningsliv?		
Syfte/effekt Upprätthålla ett levande, aktuellt dokument.		
Föreningsbidrag	2018-01-01	2021-12-31
Bakgrund Det finns olika regler för olika föreningar i kommunen gällande bidrag. Översyn av föreningsbidrag för alla föreningar som handläggs i kultur- och fritidsnämnden för att få till en effektiv handläggning och ett väl fungerande regelsystem. Implementeras 2017-2021.		
1. Hur ska anläggningsbidragen stärkas? Dvs göra lokalsubventionerna mer jämlika 2. Lokaltaxor 3. Komplettering och justering av vissa bidragsregler ex verksamhetsbidrag och anläggningsbidrag. 4. Ta fram kompletterande bidrag för andra former av sammanslutningar? 5. Ev. tillföra något bidrag? 6. Ska alla kommunens bidrag samla på ett ställe?		
Syfte/effekt Mer jämlika och rättvisa bidrag		
Utveckla Södra Ryd	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Utifrån det pågående utvecklingsarbetet i Södra Ryd finns det en samsyn och vilja att utveckla området tillsammans. Samverkan mellan de olika aktörerna, så som alla kommunala aktörer, näringsliv, civilsamhälle och övriga offentliga aktörer är under uppbyggnad och utvecklas ständigt. En modell för hur arbetet i en processbaserad organisation kan se ut har börjat framkomma		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Syftet med att utveckla Södra Ryd är att främja och koordinera både hårda och mjuka frågor i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra offentliga aktörer samt skapa en större delaktighet för medborgare i alla åldrar.</p>		
<p>Föreningsdialog</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Föreningsdialog genomförs och utvecklas löpande av både kultur och fritid genom olika mötestekniker</p>		
<p>Syfte/effekt Att stärka, samordna och tillgängliggöra dialogmodeller och tekniker för föreningsdialog.</p>		

3.2.2 Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>AiR Skövde, (Artist in Residence)</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Regionalt projekt kring konstinstitutionens roll som värd för internationella utbyten.</p>		
<p>Syfte/effekt Sprida internationella konstnärutbyten i regionen. Bygger också på forskningsrapporten Kreativa kraftfält, Kultur 3.0.</p>		
<p>Utveckla kultur- och fritidsnätverket i Skaraborg, regionen och Sverige</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund I dag har kultur och fritid ett antal nätverk och samarbeten delregionalt, regionalt och nationellt. Skövde har bland annat ett kulturhus, ett äventyrsbad och ett stort friluftsområde med vasaloppscenter, ett ungdomens hus samt en kommande kulturfabrik. Dessa mötesplatser bidrar till att Skövde blir ett kultur- och fritidscentrum.</p>		
<p>Syfte/effekt Öka samverkan i Skaraborg, regionen och nationellt genom nätverk och samarbeten. Med syfte att stärka Skövde som ett kultur- och fritidscentrum.</p>		
<p>Utredning gemensamt samarbete musik- och kulturskola</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Finna samverkansformer mellan kommunerna i Skaraborg.</p>		
<p>Syfte/effekt Öka tillgängligheten för ämnesundervisning riktad till barn och unga. .Stärka möjligheterna för heltidstjänster gällande anställningsformer. Samt sträva efter att musik- och kulturskola ska finnas tillsammans under en gemensam kulturskola.</p>		
<p>Utveckling och planeringsarbete Bibliotek Mellansjö</p>	2016-09-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Projektledare och styrgrupp samt arbetsgrupper har i samarbete med Skövde It, upphandlad konsult med flera förarbetat biblioteksystemövergång till Koha, katalogrutiner, regler & avgifter, mångspråksmedieplanering samt cirkulations- och transportfrågor. Detta arbete går in i ordinarie driftsfas under 2018. Hjo bibliotek migrerade sin katalog under oktober, Skövde gör detta 10 januari. 1 mars är startdatum för samarbetet för alla åtta deltagande kommuner i Bibliotek Mellansjö. Fackkunskap och stor omsorg kommer att läggas på rutinerna för hantering av personuppgifter i den gemensamma biblioteksdatasystemet med hänsyn tagen till ny dataskyddslagstiftning som träder i kraft 25 maj 2018 (GDPR).</p>		
<p>Syfte/effekt Möta dagens och morgondagens behov på ett resurseffektivt sätt utveckla biblioteksverksamheten och ge bättre biblioteksservice till användarna i Skaraborg</p>		
<p>Ökad delaktighet barn och unga</p>	2018-01-01	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Bakgrund Genom kulturberedningen i Skaraborgs kommunalförbund har kulturchefer med medarbetare och unga i respektive kommun gemensamt undersökt hur ungas möjligheter till delaktighet och inflytande inom kulturen ser ut i dag. Samt hur delaktigheten bland unga kan stärkas såväl i den egna aktiviteten som i den upplevda kulturen. Nyeports verksamhetsområde har drivet i samarbete med skolan, folkhälsoenheten, barn- och ungdomsstrateg och HIS ett projekt som syftar till att göra en nulägesanalys över ungas möjlighet till delaktighet i skola och på fritidsgårdar. Del 2 är sedan att komma med förslag på utvecklingsmöjligheter och implementera dessa.</p> <p>Syfte/effekt Ge alla barn och ungdomar goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen.</p>		
Utveckla kultur- och fritidsnätverket i Skaraborg, regione	2018-01-01	2020-12-31
<p>Bakgrund Idag har kultur och fritid ett antal nätverk och samarbeten delregionalt, regionalt och nationellt. Skövde har bland annat ett kulturhus, ett äventyrsbad och ett stort friluftsområde med vasaloppscenter, ett ungdomens hus samt en kulturfabrik. Dessa mötesplatser bidrar till att Skövde blir ett kultur- och fritidscentrum</p> <p>Syfte/effekt Öka samverkan i Skaraborg, regionen och nationellt genom nätverk och samarbeten. Med syfte att stärka Skövde som ett kultur- och fritidscentrum.</p>		

3.2.3 Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

Resultatmätning	Målvärde
Nationell kännedom, undersökning utförs av extern part	
Antal besökare Kulturhuset	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra kundenkäter	2016-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund I dag finns olika metoder för att genomföra kundenkäter.</p> <p>Syfte/effekt Utveckla kundenkäter som ger ett rättvisande statistiskt resultat över tid och för att öka träffbilderna vid till exempel marknadsföringsinsatser och verksamhetsutveckling.</p>		
Billingen 2020	2016-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Billingen är för Skövde en naturtillgång med stora möjligheter som med rätt satsningar bidrar till att stärka varumärket Skövde.</p> <p>Syfte/effekt Målet är att utveckla Billingens fritidsområde till att bli Väst- och Sydsveriges populäraste vinterort.</p>		
Uthyrning av lokaler - Kulturfabriken	2018-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Nyetablerade och relativt okända lokaler med möjligheter till möten och arrangemang i olika former. Genom att marknadsföra Kulturfabriken så höjs synligheten och det utbud av lokaliteter som anläggningen erbjuder.</p> <p>Syfte/effekt Kulturfabriken ska vara ett attraktivt alternativ för besökare och gäster vid val av möteslokal, arrangemang</p>		
Samverka med förskola, grundskola och gymnasium	2018-01-01	2018-12-31
<p>Bakgrund Genom en djupare samverkan med förskola, grundskola och gymnasium hitta former för en ökad attraktionskraft av Kulturfabriken.</p>		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Syfte/effekt Skapa attraktivare utbud av aktiviteter för besökarna genom att samverka med skolan.		

3.2.4 Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Frekventa dialogmöten med Kontaktcenter	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund En regelbunden dialog mellan avdelningarna skapar i förlängningen en bättre förutsättning för Kontaktcenter att möta kunden. Tillsammans utvecklar vi arbetssätt för en ökad kundnöjdhet och en god service. Frekventa möten, 4 ggr/år bör genomföras.		
Syfte/effekt Förenkla för kunden i dialogen med frågor rörande kultur och fritid		

3.2.5 Utnyttja digitaliseringens möjligheter

3.2.6 Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation

3.2.7 Säkerställa kvalitén inom arbetsmiljöområdet

3.2.8 Strategisk kompetensförsörjning

3.2.9 Kommungemensam samverkansstruktur

3.2.10 Kulturavdelningens ledningsgrupp ska vara offensiv, engagerad och framtidsorienterad

Resultatmätning	Målvärde
Nöjd medarbetarindex (rapporteras på Skövde kommun nivå)	Bibehålla värdet 82 % från medarbetarenkäten 2011.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Kompetensutveckling för chefer och medarbetare	2017-01-01	2018-12-31
Bakgrund Behov av att följa med i samhällets ständiga utveckling lokalt, regionalt och nationell		
Syfte/effekt Kompetenshöjning för alla personal inom kultur och fritid. Utifrån omvärldsspaning med de behov av teknik, kommunikation, kompetens, projektledning, jämställdhet och mångfald. Rekrytering av ny kompetens, samt resurser i form av tid och ledarskapskompetens.		

3.2.11 En flexibel, kundorienterad och effektiv organisation

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Skapa förutsättningar och processer för ett bra möte genom agila arenor.	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Ny organisation Kultur- och fritidsavdelningen 1 januari 2018. Vårt arbetssätt bygger på samverkan och utveckling		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
för att i en högre grad möta medborgarnas och kundernas behov, upplevelse och effektiv service som samhällsutvecklare.		
Syfte/effekt Att säkerställa målet om att skapa en inkluderande tillväxt och utveckling för alla för att verksamheten på kort och lång sikt har processer för fortsatt utvecklingsarbete genom agila arenor.		

3.2.12 Effektiv lokalförsörjning

3.2.13 Bevara det kulturella och det ekonomiska värdet av konst, böcker och kulturhistoriska föremål

Resultatmätning	Målvärde
Antal renoverade objekt	oklart

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Medieöversyn stadsbibliotekets bestånd	2018-01-01	2018-12-31
Bakgrund Omfattande medieöversyn i stadsbibliotekets bestånd både i öppna hyllor och i magasin kommer att slutföras under 2018. Inför övergång till nytt biblioteksdatasystem är nu förutsättningarna de bästa. Översynen har också underlättat den omflyttning av medier i biblioteket som från nu genomförs. Ett viktigt syfte med denna omflyttning är att öka tillgängligheten och överblickbarheten inte minst för våra nya svenskar för vars behov bibliotekets tjänster och medier är mycket viktiga som ett sätt att förstå och komma in i det svenska språket och samhället.		
Syfte/effekt Ökad tillgänglighet och överblick		

4 Budget

Avdelningen har en budgetram på 111 133 tkr. Av dessa är 126 101 tkr budgeterade kostnader och 14 968 tkr är budgeterade intäkter.

Nämndens verksamhetsplan 2018

Kultur och fritidsnämnd

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Nämndens ansvarsområde	4
3	Analys.....	4
4	Styrkort.....	5
4.1	Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid.....	6
4.2	Skövde är ett kultur- och fritidscentrum.....	8
4.3	Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken	9
5	Internbudget	10
5.1	Kultur- och fritidsnämndens internbudget	10
5.2	Kommentar till budgeten	10
6	Intern kontroll.....	11
6.1	Sammanfattning internkontroll arbetet.....	11
6.2	Intern kontrollplan	11

1 Sammanfattning

En viktig drivkraft för att Skövde ska nå upp till målen i Vision Skövde 2025 och till målen i Alliansens programförklaring är att skapa attraktivitet och livskvalitet. Ungas ökade delaktighet i kultur- och fritidsverksamheterna är en annan viktig ståndpunkt. Ett brett samarbete med andra sektorer, föreningar och studieförbund, näringslivet, högskolan och Västra Götalandsregionen är nödvändigt.

Ungas inflytande och delaktig för att kunna ges goda levnadsvillkor är av stor vikt i samhällsutvecklingen. Genom samverkan med flera aktörer regionalt och lokalt har en nulägesanalys arbetats fram vilken ska ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Kultur- och fritidslivet ska bidra till god livskvalitet med möjligheter till aktivitet, upplevelser och rekreation. Idag syns exempelvis en förändrad syn i samhället på träning, motion, hälsa samt en befolkningsstatistik som visar på en växande grupp äldre människor. Vilket medför ett ökat behov av verksamhetsytor/-arenor både inom kultur- och fritidsområdet. Kravet på oss som kommun blir att fortsatt kunna erbjuda möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid för våra medborgare och besökare.

Ett strategiskt fortsatt arbete är planerat för 2018, där lokalbehoven för främst föreningslivet kommer att utarbetas. Det är av stor vikt att identifiera vilket framtida behov som finns för att kunna lägga en plan att arbeta utifrån.

För att skapa en effektiv handläggning och ett väl fungerande regelsystem för föreningsbidrag gjordes under 2017 en bidragsutredning av kultur- och fritidsavdelningen. Detta arbete kommer fortlöpa fram till 2021 för att med ledning av styrdokumentet och Vision 2025 hitta väl fungerande bidragsformer.

Projekt Billingen 2020 löper vidare under 2018. Billingens friluftsområde är en oas för Skövdeborna och stadens besökare. Området ska fortsätta utvecklas för att bli ett av södra och västra Sveriges mest välbesökta besöksmål.

Fortsatt utveckling sker också av verksamhetsområde Lillegården/Billingehov. Under året fortgår arbetet med byggnation av ny isyta på Billingehov enligt planerna. I takt med att staden utvecklas ställs nya krav mot nya möjligheter. Vilket behov har föreningslivet kring framtida behov av idrottsbodar och kulturarenor? Det strategiska arbetet i denna frågan löper vidare framåt.

Inom kulturen och konsten sker utvecklingsarbete i form av bland annat AiR Skövde. Här har en ateljébostad tillkommit för i första hand internationella utbyten, men också för samarbete lokalt och regionalt. Regionalt pågår även "Projekt Mellansjö". Där åtta kommuner i Skaraborg arbetar vidare med formerna för att utveckla biblioteksverksamheterna och strävan efter en hög biblioteksservice.

Arena Skövde Hall kommer att satsa vidare på att få en bred pallett av arrangemang för att erbjuda Skövdeborna, regionen och nationellt ett attraktivt utbud. Kombinationen skolidrott dagtid, föreningsaktiviteter kvällstid och kombinerat med arrangemang företrädesvis under helger eller i samband med helg fungerar bra. Den lyckosamma satsningen på konferenser och evenemang för att hyra ut outnyttjad tid i foajé och balkong kommer att fortsätta. Företrädesvis med inriktning mot externa kunder. Här siktar det på ett utökat samarbete med Next Skövde och näringslivsenheten med flera.

Arena Skövde Bad behöver de närmaste ett till tre åren uppdatera, modernisera och renovera upplevelsebadet för att kunna bibehålla och öka sina marknadsandelar. Ny åkattraktion och tematisering i virtuell form som enkelt kan ställas om samt fler aktiviteter för besökarna bedöms som en i tiden rätt väg även för att öka besök från fler kundsegment. En utvecklingsplan med horisonten 7–10 år tas fram under våren 2018. Babysim och simskolor är populära här kommer det satsas på att ytterligare höja kvalitet och antal kurser. Vattenträningen ska utvecklas och utökas för att bli en i tiden attraktiv träningsform. Verksamheten och utbudet av aktiviteter på relaxavdelning kommer också utvecklas de närmsta åren.

Arena Skövde kommer genom samverkan med fler av Skövdes besöksmål att ökas och intensifieras, exempelvis Billingen, Balthazar, hotell och handel. En översyn och anpassning av de olika verksamhetsdelarna gällande öppettider med mera kommer att genomföras utifrån kundefterfrågan och resursåtgång.

Anläggningens kommunikationsstrategi är i ständig utveckling. Fokus kommer fortsatt finnas på primärt (Skövde kommun med angränsande kommuner) och sekundärt (område Jönköping, Borås, Göteborg, Uddevalla/Trollhättan) marknadsområde. Det sociala varumärkesarbetet intensifieras för att öka engagemang och värde för målgruppen. Facebook som kommunikationskanal ger plats för kreativitet och innehållsskapande, främst genom rörligt media.

Kultur- och fritidsnämndens kommunbidrag 2018 uppgår till 162 456 tkr att jämföra med 163 544 tkr 2017.

Kultur och fritidsnämndens internkontrollarbete för 2018 kommer prioriterat arbeta med i huvudsak tre riskområden.

- Hot, våld samt rånrisk mot personal och besökare

- Ensamarbete med riskfyllda arbetsmoment
- Arbetsmiljö psykosocial och fysisk

Ovanstående risker kommer att ha planlagda åtgärder samt kontrollmoment på årsbasis.

I internkontrollplanen för 2018 finns även övriga riskområden som arbetats fram och bedömts utifrån riskmatris, men där fokus kommer att ligga på de tre ovan nämnda, då de rankats högst.

Utveckling av området Södra Ryd löper vidare med syfte att främja och koordinera både hårda och mjuka frågor i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra offentliga aktörer samt skapa en större delaktighet för medborgare i alla åldrar.

Ett fortsatt fokus kring den fortsatta utvecklingen av Kulturfabriken kommer ske under 2018. Genom en ökad samverkan med skolan, ha målsättningen att skapa ett bredare utbud av aktiviteter i anläggningen. Mötes- och arrangemangskalerna som Kulturfabriken erbjuder ska marknadsföras och ses som ett attraktivt alternativ för framtida kunder och besökare.

Ett politiskt styrdokument har arbetats fram under 2017, ett "Kultur- och fritidspolitiskt program". Antas dokumentet kommer det att vara en vägledning vid exempelvis framtagande av handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten. Områden som ska genomsyra programmet är:

- Jämställdhet
- Mångfald
- Folkbildning,
- Folkhälsa
- Integration
- Demokrati
- Tillgänglighet

2 Nämndens ansvarsområde

Nämndens uppgift är att ansvara för kommunens verksamheter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar också för kommunens relationer med, och utveckling av, föreningslivet. Dessutom ska nämnden fullgöra de uppdrag som Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställt för konstmuseet och GöteborgsOperan Skövdescenen. Nämndens uppdrag omfattar verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna. Nämnden lyder också under bibliotekslagen och ansvarar för ärenden enligt lotterilagen.

3 Analys

Till grund för nämndens verksamhetsplan ligger en analys. Syftet med analysen är att identifiera skillnader mellan vad verksamheterna presterar idag jämfört med ett önskat läge. Med önskat läge förstås att de verksamheter som nämnden ansvarar för utförs i enlighet med den lagstiftning, föreskrifter och rekommendationer som finns för verksamheterna samt att målsättningarna i *Vision Skövde 2025* och som förtydligats i *Programförklaring för Skövde, Strategisk plan med budget* och andra styrande politiska program och planer har infriats.

Analysen visar att följande utvecklingsbehov är prioriterat:

- **Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid**
- **Skövde är ett kultur- och fritidscentrum**
- **Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken**

Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

Ett fortsatt arbete görs med att stärka Skövdes attraktivitet där utbudet av kultur och fritid har stor betydelse. Billingshov får en ny isyta och tre fullstora idrottshallar byggs på Kavelbro, Lundenskolan och Trädgårdsstaden.

Ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv ska bidra till ökad livskvalitet. För att möta framtidens utmaningar är den avgörande nyckeln att behålla och stärka Skövdes attraktivitet främst gentemot unga människor vilka är kraften i vår utveckling. För denna målgrupp är en aktiv och meningsfull kultur och fritid viktig. Ett brett kultur- och fritidsutbud är också något som gynnar besöksnäringen i Skövde.

I samband med att Skövde växer i en uppmuntrade takt, så behövs vidare arbete att skapa attraktiva boendemiljöer i form av bland annat meningsfull kultur och fritid fortskrida. Här spelar kultur och fritid en viktig roll i kommunens utveckling.

Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

Skövde är ett delregionalt centrum i Västra Götaland, men Skövde är även ett av de minsta regioncentrumen i Sverige. För att lyckas med denna utmaning behöver Skövde samverka med närkommuner, regionen och nationellt. I dag ingår Kultur- och fritidsavdelningen i ett antal regionala och nationella nätverk för att driva och utveckla verksamheter för att använda befintliga resurser på ett effektivt sätt. Den ökade samverkan och utveckling av verksamhet bidrar till att Skövde blir ett kultur- och fritidscentrum.

Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

Arena Skövde, Billingens fritidsområde och Skövde Kulturhus är viktiga och kända mötesplatser. Dessa platser besöks redan idag av människor som inte har Skövde som bostadsort och för besöksnäringen är det viktigt med väl utvecklade upplevelsecentra. Genom utveckling av dessa kan Skövdes varumärke stärkas ytterligare och bli tydligare och vi får en ort som är ett attraktivt besöksmål både sommar och vintertid.

Medel finns avsatta för att förverkliga visionen om att Billingen ska bli ett av Syd- och Västsveriges mest välbesökta besöksmål. En utredning har gjorts kring Kulturhusets framtida utveckling.

Arena Skövde kompletterar senare med text till ovanstående analys

4 Styrkort

Kommunfullmäktige har beslutat om mål för mandatperioden, KF:s strategiska mål. Se Strategisk plan med budget 2018-2020. Utifrån dessa mål har nämnden beslutat om egna nämndsmål. Målen avser oftast att gälla för hela mandatperioden. Om kortare period avses finns kommentar nedan. Resultatmätningar anger på vilket sätt måloppfyllelse ska mätas. Målvärdet avser mandatperiodens slut om inget annat anges.

Till varje mål finns också ett antal aktiviteter. Aktiviteter är konkreta uppgifter eller åtgärder som ska genomföras i syfte att nå målen.

Kommentar

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds	Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid	<ul style="list-style-type: none"> * Fortsätta utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv. * Hitta ett antal nya former för att gemensamt arbeta med föreningsutveckling. * Utveckla strategiska arbetet med andra samhällsaktörer (föreningar, studieförbund, näringsliv och andra sektorer). * Verksamheterna inom Kultur- och fritidsavdelningarna hittar gemensamma former för att bättre tillgodose medborgarnas behov.
Skövde är 60 000 invånare år 2025.	Skövde är ett kultur- och fritidscentrum	<ul style="list-style-type: none"> * Utveckla samarbetet mellan kommuner, region, nationellt och internationellt. * Skapa fler samverkansformer med närkommunerna för att öka tillgänglighet och delaktighet inom kultur och fritid.
Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.	Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken	<ul style="list-style-type: none"> * Höja synligheten och medvetenheten nationellt om Skövde Kulturhus, Kulturfabriken, Arena Skövde, Billingens fritidsområde och Nyeport.

KF:s strategiska mål	Mål	Strategier för att nå målet
		* Marknads- och omvärldsbevaka kunskapen runt ovanstående.

Mål:

4.1 Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

Resultatmätning	Målvärde
SCB Nöjd medborgarindex (NMI)	70
LUPP - lokal uppföljning av ungdomspolitiken	Positiv trend från föregående mättillfälle.
Enkät till föreningar kring nöjdhet med samarbetet	17
Nöjd Medborgar-Index - Idrott- och motionsanläggningar	
Nettokostnad fritidsgårdar, kr/inv	
Nöjd Medborgar-Index - Kultur	
Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	
Antal besökare - Arena Skövde Bad	
Kundnöjdhet	92%
Antal utlånade böcker	
Antal sålda arrangemangsbiljetter	
Antal programpunkter konstenheten	
Antal besökare konstenheten	
Antalet ungdomsproducerad tid - fritidsgårdarna	
Antal utförda aktiviteter - fritidsgårdarna	
Antal besökare - fritidsgårdarna	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Ny isyta Billingeöv</p> <p>Bakgrund Statistik visar på att städer i Skövdes storlek har två fullstora isytor för ishockey, konståkning och för allmänhetens åkning. Antalet isytor har varit oförändrat sedan 1984. Beslut taget om att investera i en ny isyta under 2017.</p> <p>Syfte/effekt Genom att investera i en ny isyta medverkar kommunen till att föreningslivet kan utveckla sin verksamhet, både kvalitativt och kvantitativt. Även allmänheten får bättre åkmöjligheter. Kultur- och Fritidsavdelningen deltar i tjänstemannaprojektering.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Gemensam kultur- och fritidsplan/program</p> <p>Bakgrund Två nämnder sammanslagna till en nämnd fr.o.m. 2015-01. En kultur- och fritidsavdelning fr.o.m. 2017-01. Programmet/planen/strategin ska vara ett politiskt dokument. Den kultur- och fritidspolitiska strategin tar sin utgångspunkt i Vision Skövde 2025.</p> <p>Syfte/effekt Kultur och fritid tar ett helhetsgrepp om kommunens verksamhet för utveckling inom kultur- och fritidsområdet. Kultur- och fritidssektorn är en stor och viktig aktör när det gäller en kommuns attraktivitet samt när det gäller att lyfta</p>	2016-12-31	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>det viktiga informella lärandet. Samhällsengagemang sker i stor utsträckning via kultur och fritid och ger ett samhälle med större kapacitet att möta människor och innovativa idéer. Strategin/programmet/planen är ett politiskt styrdokument som anger inriktning och mål för Kultur och fritid 2017-2019. Det ska vara vägledande vid framtagande av t.ex. handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten. Jämställdhet – Mångfald – Folkbildning – Folkhälsa – Integration – Demokrati – Tillgänglighet ska genomsyra planen/programmet/strategin.</p>		
<p>Kultur- och fritidspolitiskt program - Förmedla och informera övriga sektorer</p> <p>2018-01-01 2018-12-31</p> <p>Bakgrund Kultur och fritid tar ett helhetsgrepp om kommunens verksamhet för utveckling inom kultur- och fritidsområdet. Kultur- och fritidssektorn är en stor och viktig aktör när det gäller en kommuns attraktivitet samt när det gäller att lyfta det viktiga informella lärandet. Samhällsengagemang sker i stor utsträckning via kultur och fritid och ger ett samhälle med större kapacitet att möta människor och innovativa idéer. Programmet är ett politiskt styrdokument som anger inriktning och mål för kommunens arbete inom Kultur- och fritidsområdet 2018-2022. Det ska vara vägledande vid framtagande av t.ex. handlingsplaner, verksamhetsbeskrivningar, taxor och bidragsbestämmelser, samt i den operativa verksamheten. Jämställdhet – Mångfald – Folkbildning – Folkhälsa – Integration – Demokrati – Tillgänglighet genomsyrar programmet.</p> <p>Syfte/effekt Syftet med Skövde kommuns kultur- och fritidspolitiska program är att ge kommunövergripande styrning inom politikerområdet. Det görs genom att ange de grundläggande utgångspunkter, värderingar och synsätt, samt fokusområden som ska vara styrande för utvecklingen av olika verksamheter och platser inom kultur- och fritidsområdet.</p>		
<p>Framtida behov av idrottshallar och kulturarenor</p> <p>2018-01-01 2018-12-31</p> <p>Bakgrund I takt med att staden utvecklas ställs nya krav mot nya möjligheter. Vad är behoven hos vårt föreningsliv?</p> <p>Syfte/effekt Upprätthålla ett levande, aktuellt dokument.</p>		
<p>Föreningsbidrag</p> <p>2018-01-01 2021-12-31</p> <p>Bakgrund Det finns olika regler för olika föreningar i kommunen gällande bidrag. Översyn av föreningsbidrag för alla föreningar som handläggs i kultur- och fritidsnämnden för att få till en effektiv handläggning och ett väl fungerande regelsystem. Implementeras 2017-2021</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hur ska anläggningsbidragen stärkas? Dvs göra lokalsubventionerna mer jämlika 2. Lokaltaxor 3. Komplettering och justering av vissa bidragsregler ex verksamhetsbidrag och anläggningsbidrag. 4. Ta fram kompletterande bidrag för andra former av sammanslutningar? 5. Ev. tillföra något bidrag? 6. Ska alla kommunens bidrag samla på ett ställe? <p>Syfte/effekt Mer jämlika och rättvisa bidrag</p>		
<p>Utveckla Södra Ryd</p> <p>2018-01-01 2018-12-31</p> <p>Bakgrund Utifrån det pågående utvecklingsarbetet i Södra Ryd finns det en samsyn och vilja att utveckla området tillsammans. Samverkan mellan de olika aktörerna, så som alla kommunala aktörer, näringsliv, civilsamhälle och övriga offentliga aktörer är under uppbyggnad och utvecklas ständigt. En modell för hur arbetet i en processbaserad organisation kan se ut har börjat framkomma.</p> <p>Syfte/effekt Syftet med att utveckla Södra Ryd är att främja och koordinera både hårda och mjuka frågor i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra offentliga aktörer samt skapa en större delaktighet för medborgare i alla åldrar.</p>		
<p>Föreningsdialog</p> <p>2018-01-01 2018-12-31</p> <p>Bakgrund Föreningsdialog genomförs och utvecklas löpande av både kultur och fritid genom olika mötetekniker</p>		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Syfte/effekt Att stärka, samordna och tillgängliggöra dialogmodeller och tekniker för föreningsdialog		
Kundnöjdhet Bakgrund I arbetet med att utveckla verksamheten ingår också att jobba med bemötande och värdskap Syfte/effekt Kunderna ska uppleva en hög service och gott värdskap. Mäts kontinuerligt	2018-01-01	2018-12-31
Kundsynpunkter Bakgrund Ta tillvara på och analysera inkomna kundsynpunkter. Syfte/effekt Att skapa en bild av vad våra besökare har för synpunkter, förbättringsförslag och önskemål för att utveckla anläggningen och verksamheten med kunden i fokus.	2018-01-01	2018-12-31
Mätning kundnöjdhet Bakgrund Vi behöver mäta kundnöjdhet och samla in kundsynpunkter Syfte/effekt Skapa ett kvalitativt underlag för att kunna analysera och skapa handlingsplan till förbättringar	2018-01-01	2018-12-31
Värdskap och Service Bakgrund Ytterligare förbättra vår service och goda värdskap, både på digitalt och personligt Syfte/effekt För kunden skapa en service och ett kundmottagande i toppklass både vid det obemannade och bemannade mötet med Arena. Jobba mot den gemensamma(ihop med SSE) målbilden som är framtagen för Arena Skövde	2018-01-01	2018-12-31

Mål:

4.2 Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utredning gemensamt samarbete musik- och kulturskola Bakgrund Finna samverkansformer mellan kommunerna i Skaraborg. Syfte/effekt Öka tillgängligheten för ämnesundervisning riktad till barn och unga. .Stärka möjligheterna för heltidstjänster gällande anställningsformer. Samt sträva efter att musik- och kulturskola ska finnas tillsammans under en gemensam kulturskola.	2016-01-01	2018-12-31
Utveckling och planeringsarbete Bibliotek "Mellansjö" Bakgrund Projektledare och styrgrupp samt arbetsgrupper har i samarbete med Skövde It, upphandlad konsult med flera förarbetat biblioteksystemövergång till Koha, katalogrutiner, regler & avgifter, mångspråksmedieplanering samt cirkulations- och transportfrågor. Detta arbete går in i ordinarie driftsfas under 2018. Hjo bibliotek migrerade sin katalog under oktober, Skövde gör detta 10 januari. 1 mars är startdatum för samarbetet för alla åtta deltagande kommuner i Bibliotek Mellansjö. Fackkunskap och stor omsorg kommer att läggas på rutinerna för hantering av personuppgifter i den gemensamma biblioteksdatasens låntagarregister med hänsyn tagen till ny dataskyddslagstiftning som träder i kraft 25 maj 2018 (GDPR).	2016-09-01	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Möta dagens och morgondagens behov på ett resurseffektivt sätt utveckla biblioteks- verksamheten och ge bättre biblioteksservice till användarna i Skaraborg</p>		
<p>Ökad delaktighet barn och unga</p> <p>Bakgrund Genom kulturberedningen i Skaraborgs kommunalförbund har kulturchefer med medarbetare och unga i respektive kommun gemensamt undersökt hur ungas möjligheter till delaktighet och inflytande inom kulturen ser ut i dag. Samt hur delaktigheten bland unga kan stärkas såväl i den egna aktiviteten som i den upplevda kulturen. Nyeports verksamhetsområde har drivet i samarbete med skolan, folkhälsoenheten, barn- och ungdomsstrateg och HIS ett projekt som syftar till att göra en nulägesanalys över ungas möjlighet till delaktighet i skola och på fritidsgårdar. Del 2 är sedan att komma med förslag på utvecklingsmöjligheter och implementera dessa.</p> <p>Syfte/effekt Ge alla barn och ungdomar goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen.</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>AiR Skövde</p> <p>Bakgrund Regionalt projekt kring konstinstitutionens roll som värd för internationella utbyten.</p> <p>Syfte/effekt Sprida internationella konstnärsutbyten i regionen. Bygger också på forskningsrapporten Kreativa kraftfält, Kultur 3.0.</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Utveckla kultur- och fritidsnätverket i Skaraborg, regionen och Sverige</p> <p>Bakgrund Idag har kultur och fritid ett antal nätverk och samarbeten delregionalt, regionalt och nationellt. Skövde har bland annat ett kulturhus, ett äventyrsbad och ett stort friluftsområde med vasaloppscenter, ett ungdomens hus samt en kulturfabrik. Dessa mötesplatser bidrar till att Skövde blir ett kultur- och fritidscentrum</p> <p>Syfte/effekt Öka samverkan i Skaraborg, regionen och nationellt genom nätverk och samarbeten. Med syfte att stärka Skövde som ett kultur- och fritidscentrum.</p>	2018-01-01	2020-12-31

Mål:

4.3 Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

Resultatmätning	Målvärde
Nationell kännedom, undersökning utförs av extern part	
Antal besökare Kulturhuset	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Billingen 2020</p> <p>Bakgrund Billingen är för Skövde en naturtillgång med stora möjligheter som med rätt satsningar bidrar till att stärka varumärket Skövde.</p> <p>Syfte/effekt Målet är att utveckla Billingens fritidsområde till att bli Väst- och Sydsveriges populäraste vinterort.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>Genomföra kundenkäter</p> <p>Bakgrund I dag finns olika metoder för att genomföra kundenkäter. Ett löpande pågående arbete över tid.</p>	2016-01-01	2019-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Att genom kundenkäter samt analyser av resultaten, kan vi öka träffbilden vid till exempel marknadsföringsinsatser och verksamhetsutveckling.</p>		
<p>Uthyrning av lokaler - Kulturfabriken</p> <p>Bakgrund Nyetablerade och relativt okända lokaler med möjligheter till möten och arrangemang i olika former. Genom att marknadsföra Kulturfabriken så höjs synligheten och det utbud av lokaliteter som anläggningen erbjuder.</p> <p>Syfte/effekt Kulturfabriken ska vara ett attraktivt alternativ för besökare och gäster vid val av möteslokal, arrangemang.</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Samverka med förskola, grundskola och gymnasium</p> <p>Bakgrund Genom en djupare samverkan med förskola, grundskola och gymnasium hitta former för en ökad attraktionskraft av Kulturfabriken.</p> <p>Syfte/effekt Skapa ett attraktivare utbud av aktiviteter för besökarna genom att samverka med skolan.</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Totalt antal besök</p> <p>Bakgrund Arena Skövde är en multianläggning som nyttjas av flertalet besökskategorier.</p> <p>Syfte/effekt Att få en bild av användandet av Arena Skövde</p>	2018-01-01	2018-12-31
<p>Digital Marknadsföring</p> <p>Bakgrund Användande av internet ökar. Behov finns att öka och jobba med digital marknadsföring via hemsidor, söksajter och sociala medier</p> <p>Syfte/effekt Få en effektiv, riktad och ekonomisk marknadsföring</p>	2018-01-01	2018-12-31

5 Internbudget

5.1 Kultur- och fritidsnämndens internbudget

mnkr

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Nettobudget 2018
Kultur	8 242	58 747	48 999
Fritid	33 534	144 908	112 881
Varav Arena Skövde	36 807	77 554	50 747
Intern styrning och stöd	0	576	576
Summa	41 776	204 232	162 456

5.2 Kommentar till budgeten

Kultur- och fritidsnämndens budgetram uppgår för år 2018 till 162 456 tkr. Budgetramen för 2017 uppgick till 163 544 tkr.

De poster som har påverkat ramen mellan åren är investeringsrelaterade kostnader, budgetprioriteringar, verksamhetsövergångar och effektivisering.

De investeringsrelaterade kostnaderna har minskat budgeten för 2018 med 1 078 tkr. Posten består av driftkompensation för nya isytan (3 597 tkr), actionpark (381 tkr), klimatanläggning (69 tkr) och borttag av kompensationen för upplevslebadet vid ombyggnationen 2017 (-5 125 tkr).

De budgetprioriteringar som har gjorts är indexuppräkningsbidrag för föreningsbidrag 200 tkr, kompensation moms upplevslebadet 600 tkr och 100 tkr för vård och underhåll av kommunens konst.

Verksamhetsövergångar är budget för kontaktcenter 76 tkr och omföring av div material 16 tkr som har flyttats från Kultur- och fritidsnämnden till andra nämnder.

Slutligen har kultur- och fritidsnämnden för 2018 en effektivisering på 818 tkr. Effektiviseringen har fördelats med 3 tkr på nämnden, avdelning Arena Skövde 276 tkr och 539 tkr på Kultur- och fritidsavdelningen. Nästan hela effektiviseringen har inneburit att intäkterna har budgeterats upp.

De omorganisationer som sker och kommer att ske har föranlett att budgeterade medel har flyttats mellan olika enheter.

6 Intern kontroll

6.1 Sammanfattning internkontroll arbetet

Kultur och fritidsnämndens internkontrollarbete för 2018 kommer prioriterat arbeta med i huvudsak tre riskområden.

- Hot, våld samt rånrisk mot personal och besökare
- Ensamarbete med riskfyllda arbetsmoment
- Arbetsmiljö psykosocial och fysisk

Ovanstående risker kommer att ha planlagda åtgärder samt kontrollmoment på årsbasis.

I internkontrollplanen för 2018 finns även övriga riskområden som arbetats fram och bedömts utifrån riskmatris, men där fokus kommer att ligga på de tre ovan nämnda, då de rankats högst.

6.2 Intern kontrollplan

Process/Rutin	Risker	Hantera / bevaka	Granskning	Startdatum + Slutdatum
Verksamhet	 Verksamhet avbryts			
HR	 Ensamarbete med riskfyllda arbetsmoment, samt bristfällig bemanning i offentliga lokaler	Hantera	Skydds rond	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhet	 Hot, våld samt rånrisk mot personal och besökare	Hantera	Skydds rond	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhet	 Dödsfall besökare/personal			
Verksamhet	 Olycksfall			
Verksamhet	 Akut Sjukdom			
Verksamhet	 Kassa och systemfel reception			

Process/Rutin	Risker	Hantera / bevaka	Granskning	Startdatum + Slutdatum
Verksamhet	■ Driftstopp			
Verksamhet	■ Teknikproblem			
HR	■ Arbetsmiljö psykosocial och fysisk	Hantera	Skydds rond	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhet	■ Fallolyckor			
Verksamhet	■ Stöld			
Verksamhet	■ Skadegörelse			
Verksamhet	■ Felaktig information på hemsidor			
Verksamhet	■ Systemfel bibliotekssystem			
Verksamhet	■ Systemfel Interbook			

Åtgärder	Startdatum	Slutdatum	Beskrivning av åtgärd
Översyn av rutiner samt bemanning	2018-01-01	2018-12-31	
Översyn säkerhetsutrustning	2018-01-01	2018-12-31	
Skydds rond av psykosocial och fysisk arbetsmiljö	2018-01-01	2018-12-31	

KLAGANDE

Benny Sikter, 19540901-5970
Åkervägen 24
541 52 Skövde

MOTPART

Skövde kommun
541 83 Skövde

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktiges presidiums beslut 2017-02-27

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

ÖVERKLAGAT BESLUT OCH YRKANDEN M.M.

Kommunfullmäktiges presidium beslutade att avvisa medborgarförslaget från Benny Sikter, om att upprätta ett kommunalt undervisningscenter som stimulerar politiker att vilja samarbeta med oavsett partifärg, med hänvisning till 29 § i kommunens arbetsordning.

Benny Sikter överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Han har inte fått presentera sitt medborgarförslag för kommunfullmäktige. Dessutom preciserar inte sammanträdesprotokollet eller beslutsförklaringen vad som är fel i hans medborgarförslag. Han får också inget svar på de skriftliga invändningar han har gjort rörande protokollet eller beslutsförklaringen.

Skövde kommun bestrider bifall till Benny Sikers överklagande och anför bl.a. följande. Beslutet har tillkommit i laga ordning och strider inte mot någon av grunderna i 10 kap 8 § KL. Kommunfullmäktiges presidium gjorde bedömningen att det medborgarförslag som Benny Sikter upprättat om ett kommunalt undervisningscenter faller utanför kommunens befogenhetsområde. Hans förslag att ge andra politiska partier beröm och påpeka svagheter är frågor som är anhängiga till de ideologier och värderingar som partierna grundats på och frågor som hör till den politiska sfären och inte till den kommunala. En konsekvens av att presidium beslutade att avvisa medborgarförslaget var att han inte bjöds in till kommunfullmäktiges sammanträde för att presentera förslaget. Det ankommer på klaganden att visa att beslutet är olagligt.

Benny Sikter anför i huvudsak bl.a. följande. Den delen av medborgarförslaget som handlar om samarbete ligger inte bara inom kommunfullmäktiges befogenhetsområde, utan inom varje människas. Presidiet har inte svarat på hur förslaget strider mot lag eller annan författning i något avseende av 10 kap 8 § KL. Han har också blivit inbjuden att presentera sitt medborgarförslag av en handläggare på kommunen som sa att han skulle kontakta fullmäktiges ordförande. Men när han tog kontakt med ordföranden fick han veta att han inte fick presentera sitt förslag.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

Laglighetsprövning

Lagligheten av beslutet kan prövas endast på de grunder som anges i 10 kap. KL. Därvid ska förvaltningsrätten inte pröva lämpligheten av ett beslut utan endast om det är olagligt i något av de hänseenden som anges i 10 kap. 8 § samma lag, nämligen om

1. beslutet inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,

3. det beslutande organet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller författning.

Enligt sista stycket i ovan nämnd paragraf får vid laglighetsprövning något annat beslut inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Det ankommer på klaganden att åberopa omständigheter som visar att beslutet är olagligt enligt någon av prövningsgrunderna. Endast omständigheter som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång får beaktas vid prövningen av överklagandet (10 kap. 10 § KL).

Förvaltningsrättens bedömning

Benny Sikter anser att beslutet av kommunfullmäktiges presidium att avvisa hans medborgarförslag är felaktigt. I mål om laglighetsprövning gäller som huvudregel att det är klaganden som ska visa att beslutet ska upphävas enligt någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL. Förvaltningsrätten anser att det som Benny Sikter har anfört i målet inte visar att det överklagade beslutet är olagligt enligt någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL. Det finns ingen skyldighet för en kommun att erbjuda kommunmedlemmarna möjligheten att lämna in medborgarförslag som sedan ska tas upp i kommunfullmäktige. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1D).

Veronica Lindström

Veronica Lindström har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien Sofia Efraimsson har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Bedömning av delårsrapport 2017-06-30

En delårsrapport ska enligt kommunal redovisningslag som minimum innehålla en förkortad förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning och vissa andra upplysningar.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fastlagda mål, såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Vår bedömning av delårsrapport 2017-06-30 är baserad på en översiktlig granskning. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Delårsresultatet anges till 6,7 mnkr jämfört med 7,2 mnkr för motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret uppgår till 13,5 mnkr jämfört med ett budgeterat resultat på 12,8 mnkr. Det högre prognostiserade resultatet anges i huvudsak bero på lägre avskrivningar än budgeterat beroende på en lägre investeringstakt än planerat.

Fastställda finansiella mål om att succesivt höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel resp. lånefinansiera investeringarna med maximalt 50 % under en övergångstid till och med år 2018 anges båda uppnådda. Priset till medlemskommunerna har höjts från 3,7kr/m³ 2016 till 3,8kr/m³ 2017, vilket har gjort att 2017 års investeringar har kunnat betalas med egna medel. Behovet av lånefinansiering av investeringar har minskat på grund av att arbetet med att dubblera ledningsnätet har förskjutits. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna egenfinansiera investeringar.

Samtliga dricksvattenprover anges godkända och inga avbrott i vattenleveransen anges varför målet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott ska leverera vatten av god kvalitet uppnås.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning:

- *Delårsrapporten är upprättad enligt lag och god redovisningssed.*
- *För de finansiella målen såväl som för de verksamhetsmässiga målen gör vi ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än den direktionen gör i delårsrapporten.*

Skövde 2017 09 18

Birgitta Johansson
Skövde

Lars Elinderson
Falköping

Barbro Berg
Skara

Revisorer i kommunalförbundet Skaraborgsvatten för perioden 2015-2018

Bifogas: PwC's granskningsrapport avseende delårsrapport 2017.

**Granskningsrapport
avseende delårsrapport 2017 för Kommunalförbundet Skaraborgsvatten**

Vi har på uppdrag av de valda revisorerna för kommunalförbundet Skaraborgsvatten granskat delårsrapporten 2017-06-30. Granskningen syftar till att bedöma rapporten vad avser följsamhet till lagens krav och god redovisningssed samt fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål.

Vår granskning följer god revisionssed och är således baserad på en översiktlig granskning. Det innebär att den varit begränsad i omfattning och inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att delårsrapporten är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

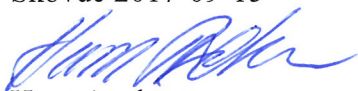
Delårsresultatet anges till 6,7 mnkr jämfört med 7,2 mnkr för motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret uppgår till 13,5 mnkr jämfört med ett budgeterat resultat på 12,8 mnkr. Det högre prognostiserade resultatet anges i huvudsak bero på lägre avskrivningar än budgeterat beroende på en lägre investeringstakt än planerat.

Fastställda finansiella mål om att succesivt höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel resp. lånefinansiera investeringarna med maximalt 50 % under en övergångstid till och med år 2018 anges båda uppnådda. Priset till medlemskommunerna har höjts från 3,7kr/m³ 2016 till 3,8kr/m³ 2017, vilket har gjort att 2017 års investeringar har kunnat betalas med egna medel. Behovet av lånefinansiering av investeringar har minskat på grund av att arbetet med att dubblera ledningsnätet har förskjutits. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna egenfinansiera investeringar.

Samtliga dricksvattenprover anges godkända och inga avbrott i vattenleveransen anges varför målet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott ska leverera vatten av god kvalitet uppnås.

Delårsrapporten bedömer jag vara upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Avseende måluppfyllelsen för de finansiella målen såväl som för de verksamhetsmässiga målen gör jag ingen annan bedömning än den som görs i delårsrapporten.

Skövde 2017-09-15

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org nr 222000-0281

Skaraborgsvatten

Delårsrapport för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-06-30

Kommunalförbundets direktion avger följande delårsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	11
- balansräkning	12
- kassaflödesanalys	13
- noter	14

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Historik

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Den nu gällande förbundsordningen som reglerar verksamheten antogs av medlemskommunerna under 1998. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 fram till och med 20170630, har förbundet levererat 443 miljoner m³ dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Organisation

Skövde, Skara och Falköpings kommuner är sammanslutna till ett kommunalförbund med direktion för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen, med ändamål att förse medlemmarna med dricksvatten.

Direktionens ledamöter tillsätts av medlemskommunerna enligt följande: Skövde tillsätter tre ordinarie ledamöter och tre ersättare och Skara och Falköping tillsätter två ordinarie ledamöter och två ersättare vardera.

Personalen utgörs av en direktör/förvaltningschef samt fem tekniker. Vid större driftstörningar kan personalen utökas med personal från medlemskommunerna enligt avtal.

Vattenkvalitet

Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser.

Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvaliten.

Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliten.

Omvärldsanalys

Skaraborgsvatten är medlem i Vätternvårdsförbundet vars syfte är att bevara sjöns egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Eftersom anläggningen har varit i drift sedan 1959 finns det ett stort underhållsbehov. Förbundet följer sin plan för investeringar i framförallt ledningsnätet.

Flerårsöversikt

	2017-06	2016-06	2015-06	2014-06	2013-06
Allmänt					
Antal anställda	6	6	6	7	7
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettoresultat, tkr	6 039	7 291	6 152	6 978	4 802
Personalkostnader, tkr	2 348	2 236	2 504	2 462	2 204
Nettoinvesteringar, tkr	790	2 555	5 479	2 633	1 544
Resultat					
Delårets resultat, tkr	6 040	7 159	5 949	7 304	5 004
Eget kapital, tkr	97 326	84 436	71 559	59 512	47 676
Finansiering					
Vattenintäkt, tkr	16 877	16 398	15 417	15 794	14 252
Övriga intäkter, tkr	24	10	3	23	17
Nyckeltal					
Soliditet %	96,8	93,4	72,9	67,8	63,0

Måluppfyllelse

Verksamhetsmål

Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Leveranser

Förbundet har under första halvåret utan avbrott producerat cirka 4,27 miljoner m³ vatten av god kvalitet, vilket är en liten höjning jämfört med första halvåret föregående år.

Till enskilda abonnenter samt Tidaholms och Hjo kommuner har levererats 136 138 m³.

Den interna vattenförbrukningen till filterspolning med mera har varit 76 403 m³.

Vattenpriset har under året varit 3,80 kr/m³ till medlemskommunerna och 5 kr/m³ till enskilda abonnenter för renvatten respektive 2,50 kr/m³ för råvatten.

Medelproduktionen har under året varit 23 603 m³/d och den största dygnsförbrukningen 27 826 m³, vilket inträffade den 21 juni. Den procentuella fördelningen av kommunernas förbrukning första halvåret har varit Skövde 51,2 %, Skara 22,4 % och Falköping 26,4 %.

Distribution

Förbundet förvaltar cirka 110 km vattenledningar i dimensioner från 300 mm till 800 mm, av dessa utgör ca 24 km utbyte/dubbling. Vi har under första halvåret bl a :

- Lagat trätuben med hjälp av dykare, även besiktigat hela intagsledningen.
- Besiktigat samtliga reservoarer.

Processdatasystem

Vi har tecknat ett nytt serviceavtal med uppdateringar och underhåll av systemet.

El

Utöver normalt underhåll av förbundets elanläggningar har under året följande genomförts:

- Utrensning av gammal el utrustning och kablage som ej längre är i drift
- Elförbrukningen har varit 3 152 055 kWh.

Bygg och maskin

Utöver normalt underhåll av förbundets fastigheter och maskiner har följande genomförts under året:

- Utbyte av pump G4 på Hjällö
- Monterat vattenbatterier på fläktarna för kylning av tilluften samt nya spjäll och galler på Hjällö pumpstation.
- På vattenverket i Borgunda har vi bytt ut det ena ventilationsaggregatet och kompletterat med ett litet för sammanträdesrummet.

Ekonomiska mål

Direktionen har beslutat att justera de ekonomiska målen till:

- Att successivt höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel.
- Att lånefinansiera investeringarna med maximalt 50 procent under en övergångstid till och med år 2018.

Utvärdering av ekonomiska mål

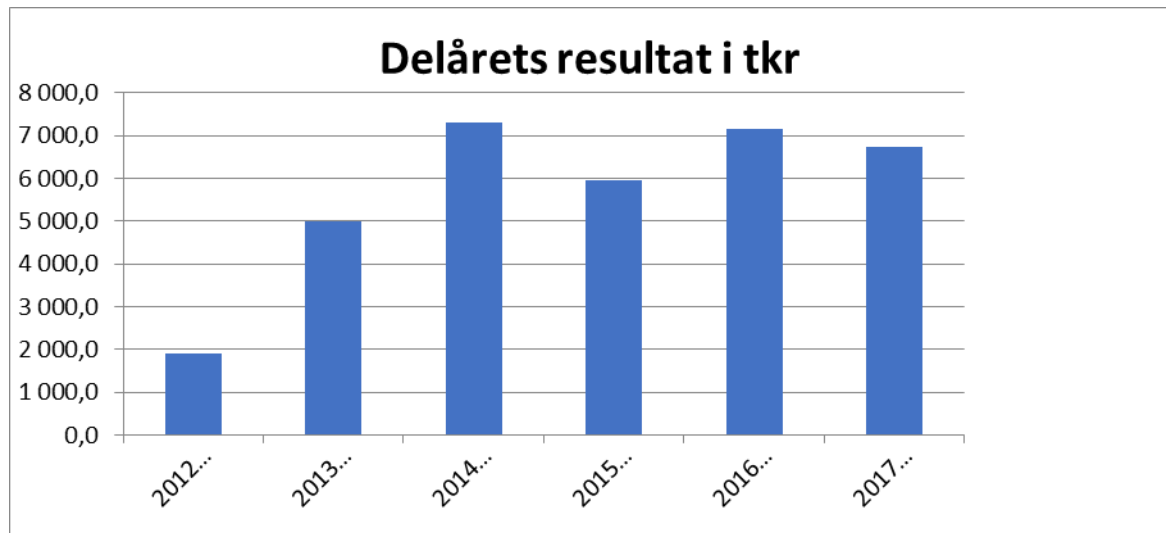
- Priset till medlemskommunerna har höjts från 3,7kr/m³ 2016 till 3,8kr/m³ 2017, vilket har gjort att 2017 års investeringar har kunnat betalas med egna medel, därmed är målet uppfyllt.
- Behovet av lånefinansiering av investeringar har minskat på grund av att arbetet med att dubblera ledningsnätet har förskjutits, därmed är målet uppfyllt. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna egenfinansiera investeringar.

Analys av ekonomi och ställning

Ekonomisk redogörelse

Delårets resultat

Delårets resultat är 6 729 tkr. Det budgeterade resultatet är 6 261 tkr. Anledningen till att resultatet är högre än budget har sin förklaring i lägre avskrivningar, vilket beror på att investeringar har förskjutits i tid.

Delårets investeringar

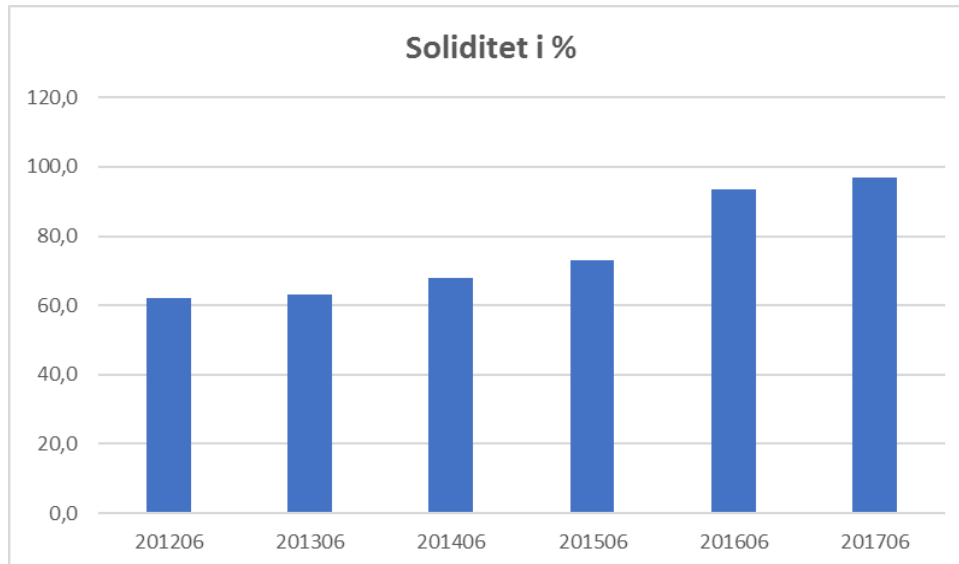
Investeringarna för 2017-06 uppgår till 1 479 tkr vilket är 17 921 tkr lägre än budget. Vilket har sin orsak i förskjutna investeringar.

Vattenpriset

Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvatten är fortfarande lågt, 3,8 kr/m³ fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter i landet som har liknande organisationsform.

Förändring av soliditeten

Soliditeten visar hur stor andel av de totala tillgångarna som ägarna har finansierat. Soliditeten har under året ökat från 96 procent per 161231 till 97 procent per 170630.

Intäkter

Verksamhetens intäkter har ökat med 494 tkr jämfört med föregående år, vilket beror på ett högre pris. Intäkterna är 64 tkr högre än budget.

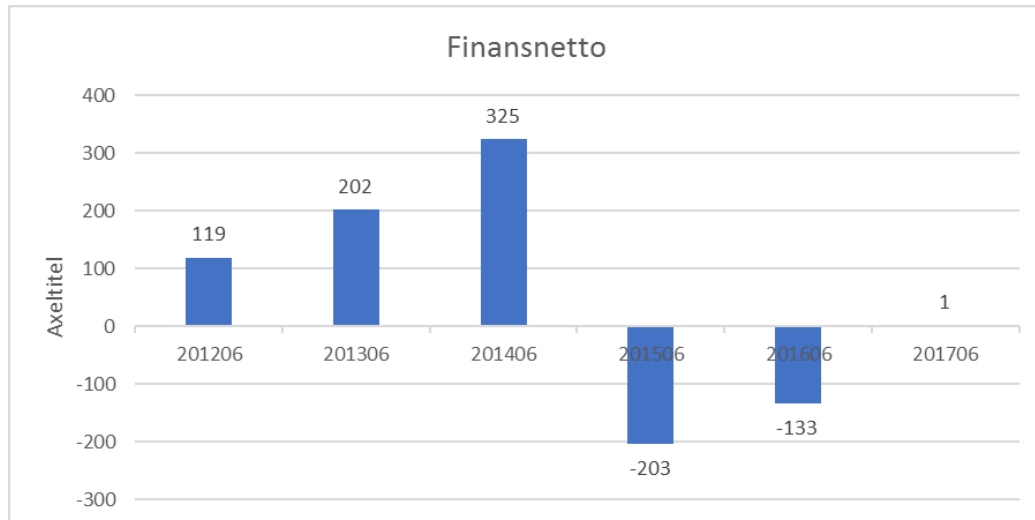
Kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 1 100 tkr jämfört med föregående år och är 91 tkr högre än budget.

Finansnetto

De finansiella intäkterna under delåret uppgår till 1 tkr. Jämfört med budget så är finansnettot lägre med 9 tkr och mot föregående år så är det en förbättring med 134 tkr vilket beror på lägre räntekostnader efter lösen av lån under första halvåret av 2016.

Likvida medel

Skaraborgsvatten har egna bankkonton, underkonton till de koncernkonton som Skövde kommun har i Swedbank. Saldot per 170630 var 14 008tkr. Detta är en ökning i förhållande till saldo för samma period f.g. år med 11 353 tkr vilket beror på att vi förra året löste ett lån samt att det blev mindre investeringar än planerat.

Materiella anläggningstillgångar

Kvarvarande bokfört värde på ledningsnät, vattenreservoarer, vattenverk och pumpstationer uppgår till 69 654 tkr därtill kommer ett kvarvarande bokfört värde på maskiner, inventarier och transportmedel på 10 813 tkr.

Balansräkning, tkr

2017-06-30

Tillgångar	
Anläggningstillgångar	
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	69 654
Maskiner, inventarier och fordon	10 813
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>	<u>15</u>
Summa anläggningstillgångar	80 482
Omsättningstillgångar	
Fordringar	6 754
Kassa och bank	14 008
Summa omsättningstillgångar	20 762
Summa tillgångar	101 244
Eget kapital, avsättningar och skulder	
Eget kapital	
Eget kapital	91 286
Delårets/årets resultat	6729
Summa eget kapital	98 015
Skulder	
Långfristiga skulder	
Kortfristiga skulder	3 229
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	101 244

Pensionsförvaltning

Skaraborgsvattens pensioner hanteras via försäkringslösning.

Väsentliga personalförhållanden

LEDAMÖTER I DIREKTIONEN SAMT REVISORER.

<u>Ledamöter:</u>		<u>Ersättare:</u>	
Torbjörn Bergman, ordf.	Skövde	Nicklas Johansson	Skövde
Gunvor Kvick, v ordf.	“	Bengt-Owe Ottosson	“
Ann Lindgren	”	Per Johansson	”
Rolf Källman	Skara	Rolf Kvarndal	Skara
Håkan Ehn	”	Ann-Christine Hellman	”
Ed Kahrs	Falköping	Erik Norèn	Falköping
Roger Lundberg	”	Vanja Wallemyr	”

Direktionen har under året haft två sammanträden.

Revisorer

<u>Ordinarie:</u>		<u>Ersättare:</u>	
Birgitta Johansson	Skövde	Ingrid Bäfman	Skövde
Barbro Berg	Skara	Freddie Wendin	Skara
Lars Elinderson	Falköping	Kerstin Allestam	Falköping

PERSONALFÖRTECKNING

Carl Doverholm	Förvaltningschef/dir
Ive Palmborg	Processdatateknik
Stellan Andersson	Elteknik
Sören Pettersson	Maskinteknik / ledningsnät
Marcus Svensson	Bygg/fastighet/fordons teknik
Anders Johansson	Processteknik, miljöfrågor mm

Utbildningar

Förbundets personal har ej haft några utbildningar i år.

Sjukfrånvaro

	2017	2016
Total sjukfrånvaro	1,2 %	0 %

Personalvård

Företagshälsovården inom förbundet är ordnad genom anslutning till Previa och Urohälsan.

Personalsammansättning

Medelantal anställda

2017		2016	
Medelantal anställda	Varav män	Medelantal anställda	Varav män
6	6	6	6

Miljöredovisning

Skaraborgsvatten är from 2013 och tillsvidare miljödiplomerade.

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vattenkemi

För kloraminbildning och desinfektion av vattnet använder vi ammoniak och natriumhypoklorit. På grund av nya myndighetskrav så håller vi på att byta ut ammoniak mot ammoniumsulfatlösning vilket har samma effekt men har krävt en del ombyggnader för oss. För alkalinitetshöjning och pH-justering har vi koldioxid och kalk.

Kemikaliekostnaden inklusive hyra av flaskor samt gastank har totalt uppgått till ca 500 tkr. För desinfektion använder vi även UV-ljus. Vattenanalyser med avseende på pH-värde och kloröverskott för kontroll och processtyrning, har utförts dagligen av driftsledaren.

Mikrobiologiska och kemiska vattenprov enligt Livsmedelsverkets föreskrifter SLV FS 2001:30 och fastställt kontrollprogram har skickats till Eurofins AB, Jönköping för analys.

Under året har 26 dricksvattenprover, 13 råvattenprover och 26 nätprover enligt ordinarie protagningsprogram analyserats ur mikrobiologisk och kemisk synpunkt. Samtliga prover har varit godkända.

Vattenbehandling

Förbundet har även under 2017 hjälpt anslutna vattenföreningar med provtagning enligt regelverket för LIVSFS 2001:30. Fördelarna för Skaraborgsvatten med detta är bl.a en bättre bild av vattenkvaliteten ute i distributionsnätet.

Viktiga händelser efter balansdagen

Har inte inträffat några väsentliga händelser efter balansdagen.

Framtidsbedömning

Förbundet gör positiva resultat för att kunna betala investeringar med egna medel.

Resultaträkning	Not	2017-01-01 -2017-06-30	2016-01-01 -2016-06-30
Verksamhetens intäkter	2	16 902	16 408
Verksamhetens kostnader	3, 4, 5	-8 275	-7 175
Avskrivningar	6, 7	<u>-1 899</u>	<u>-1 941</u>
Verksamhetens nettoresultat		6 728	7 292
Finansiella intäkter	8	1	-
Finansiella kostnader	9	=	<u>-133</u>
Resultat före extraordinära poster		6 729	7 159
Delårets vinst	10	<u>6 729</u>	<u>7 159</u>

Balansräkning	Not	2017-06-30	2016-06-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och tekniska anläggningar	6	69 654	69 489
Maskiner, inventarier och fordon	7	10 813	10 467
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Summa anläggningstillgångar	11	<u>15</u> <u>80 482</u>	<u>15</u> <u>79 971</u>
Omsättningstillgångar			
Fordringar	12	6 754	7 801
Kassa och Bank	13	<u>14 008</u>	<u>2 655</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>20 762</u>	<u>10 456</u>
Summa tillgångar		<u>101 244</u>	<u>90 427</u>
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat	14	91 286	77 277
Delårets vinst	10	<u>6 729</u>	<u>7 159</u>
Summa eget kapital		<u>98 015</u>	<u>84 436</u>
Skulder			
Kortfristiga skulder	15	<u>3 229</u>	<u>5 991</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>101 244</u>	<u>90 427</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga
<u>Ansvarsförbindelser</u>			

Kassaflödesanalys	2017-01-01 -2017-06-30	2016-01-01 -2016-06-30
Den löpande verksamheten		
Delårets resultat	6 729	7 159
Av- och nedskrivningar	<u>1 899</u>	<u>1 941</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	8 628	9 100
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-1 246	-2 518
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>-119</u>	<u>834</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	7 263	7 416
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	<u>-1 479</u>	<u>-2 555</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 479	-2 555
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld	=	<u>-23 000</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	-23 000
Årets kassaflöde	5 784	-18 139
Likvida medel vid årets början	<u>8 224</u>	<u>20 794</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>14 008</u>	<u>2 655</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Komponentavskrivningar har införts under 2015. Det som fanns innan 2015 har gått igenom med avseende på väsentlighet och en del mindre justeringar har gjorts.

Not 2 Verksamhetens intäkter

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Vattenförsäljning		
Skövde	8 315	7 955
Skara	3 631	3 558
Falköping	4 284	4 247
Övriga (Tidaholm, Hjo och enskilda abonnenter)	647	638
Övriga verksamhetsintäkter	<u>24</u>	<u>10</u>
Summa	<u>16 901</u>	<u>16 408</u>

Not 3 Löner och arvoden

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Arvoden	43	80
Månadslön, sem ers	1 239	1 233
Övertid, ob, jour och beredskap	273	168
Förändring semesterlöneskuld	137	176
Ersättningar, traktamenten	<u>3</u>	<u>12</u>
Summa	<u>1 695</u>	<u>1 669</u>

Not 4 Personalomkostnader

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	453	430
Pensionskostnader	133	79
Löneskatt	30	6
Grupplivsförsäkring	2	2
Övriga personalkostnader	<u>34</u>	<u>50</u>
Summa	<u>652</u>	<u>567</u>

Not 5 Verksamhetens kostnader

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Elektrisk energi	2 984	2 971
Personalkostnader	2 348	2 236
Reparation och underhåll	704	228
Övriga främmande tjänster (röjning ledn, ek tjänster)	590	227
Övriga verksamhetskostnader (vattenuttagsavg, kemik)	<u>1 650</u>	<u>1 513</u>
Summa	<u>8 276</u>	<u>7 175</u>

Not 6 Byggnader och tekniska anläggningstillgångar

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Ingående anskaffningsvärden	104 235	99 945
Årets förändringar		

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
- Årets aktiverade utgifter	<u>477</u>	<u>2 249</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	104 712	102 194
Ingående avskrivningar	-33 947	-31 510
- Årets avskrivningar	<u>-1 111</u>	<u>-1 195</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-35 058	-32 705
Utgående restvärde enligt plan	69 654	69 489

Not 7 Maskiner, inventarier och fordon

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Ingående anskaffningsvärden	20 360	19 138
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>1 002</u>	<u>306</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 362	19 444
Ingående avskrivningar	-9 762	-8 230
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-788</u>	<u>-747</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 550	-8 977
Utgående restvärde enligt plan	<u>10 812</u>	<u>10 467</u>

Not 8 Finansiella intäkter

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Räntor	<u>1</u>	-
Summa	<u>1</u>	<u>0</u>

Not 9 Finansiella kostnader

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Räntekostnader	-	<u>133</u>
Summa	<u>0</u>	<u>133</u>

Not 10 Delårets resultat

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Delårets resultat enligt resultaträkningen	<u>6 729</u>	<u>7 159</u>
Resultat enligt balanskravet	6 729	7 159
Summa justerat resultat	6 729	7 159

Not 11 Finansiella anläggningstillgångar

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Andelar i Borgunda belysningsföretag	<u>15</u>	<u>15</u>
Summa	<u>15</u>	<u>15</u>

Not 12 Fordringar

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Kundfordringar	3 762	7 039
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 983	127
Övriga kortfristiga fordringar	<u>9</u>	<u>635</u>
Summa	<u>6 754</u>	<u>7 801</u>

Not 13 Kassa och bank

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Bank	14 008	2 655
Summa	<u>14 008</u>	<u>2 655</u>

Not 14 Eget kapital

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Eget Kapital		
Ingående eget kapital	91 286	77 277
Delårets resultat	<u>6 729</u>	<u>7 159</u>
Utgående eget kapital	<u>98 015</u>	<u>84 436</u>

Not 15 Kortfristiga skulder

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Leverantörsskulder	1 482	1 638
Löneskulder inkl semesterlöner	548	519
Övriga kortfristiga skulder	599	2 840
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>600</u>	<u>994</u>
Summa	<u>3 229</u>	<u>5 991</u>

Plats och tid Brandstationen, Skövde, kl. 08.30 – 11.25

Deltagande

Beslutande

Ersättare

Göte Carling (kd), ordförande

Helena Dahlström (s)

Björn Fagerlund (m)

Sture Pettersson (s)

Rolf Eriksson (s)

Alda Danial (l)

Mikael Faleke (m)

Lars-Åke Bergman (s)

Britt-Marie Sjöberg

Pierre Rydén (s)

Peter Lindroth (s) (ej §§ 85-87, 90-97)

Jan Hassel (s)

Björn Thodenius (m)

Anette Karlsson (m)

Lars Glad (m)

Övriga deltagande

Ulf Seglert, personalföret (ej §§ 88,89,96)

Peter Brandels, personalföret (ej §§ 88,89,96)

Hans Ingbert, räddningschef

Gustav Sandzén, ekonom

§§ 75 - 77

Utses att justera

Jan Hassel (s)

Justeringens
plats och tid

Underskrifter

Sekreterare

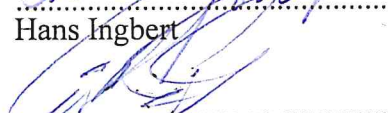

Paragrafer

75 - 97

Ordförande
Hans Ingbert

Ordförande

Justera
Göte Carling (kd)

Justera

Jan Hassel (s)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Direktionen

Sammanträdesdatum

2017-08-31

Datum för
anslags uppsättande

2017-09-11

Datum för
anslags nedlagande

2017-10-02

Förvaringsplats
för protokollet

Brandstationen, Skövde

Underskrift

Rickard Johansson

D § 77

Delårsbokslut 2017

Direktionen beslutar

- att godkänna delårsbokslutet för 2017,
- att överlämna delårsbokslutet till revisorerna för yttrande, samt
- att därefter delge medlemskommunerna delårsbokslutet och revisorernas yttranden.

Bakgrund

Allmänt

Verksamheten bedrivs enligt fastställd verksamhetsplan 2017. Våren har inneburit mycket internt arbete utöver det planerade med hänsyn till det nya avtalet för våra räddningstjänstmän i beredskap RiB 17.

Uppstartade projektarbeten under 2016 har fullföljts och arbete pågår med att slutföra de samma. Projektet med att föra över de kommunala automatiska brandlarmen från respektive medlemskommun genomförs enligt plan. Rekryteringsarbete har genomförts med målsättningen att kunna anställa en tekniker för att hantera larm och teknikplattformarna (IT, Tele, Rakel mm) inom organisationen. Under hösten kommer teknik och omkoppling av larm genomföras. Målsättningen är att räddningstjänsten skall kunna förmedla de kommunala automatiska brandlarmen från 2018-01-01. Inom ramen för teknikuppdateringen av larmcentralen fullföljs detta projekt med att förstärka tillträdesskyddet vid brandstationen i Skövde. Arbetet skall slutföras under inledningen på hösten med en slutbesiktning av MSB som är en medfinansier i projektet.

Arbetet med övningsfältet Hasslum fortgår med ett större engagemang från Skövde kommun. Räddningstjänsten har understött Skövde kommun i den värdering av fältet som gjorts inför ett eventuellt förvärvande av fastigheten. Inriktningen enligt Skövde kommun är att frågan om övningsfältet skall vara löst under september 2017.

Inom ramen för räddningstjänstens förmåga till kriskommunikation har fortsatt samverkan skett med medlemskommunernas kommunikationschefer och dess personal. En avsiktsförklaring är skriven mellan förbundet och medlemskommunerna som syftar till att kunna stödja varandra vid de behov som kan uppkomma vid en större medial händelse.

Stabsutbildning har genomförts med tidigare angiven ambition och målsättning. Ytterligare personal ur organisationen har utbildats för olika befattningar inom

räddningstjänstens stab. Stabsutbildningen avslutades med en stabs- och ledningsövning i maj där även polis, ambulans och Skaraborgs sjukhus deltog. Det kan konstateras att det sker en succesiv positiv utveckling avseende vår ledningsförmåga. Som ett kvitto på detta kan nämnas vårt deltagande i stödet till Räddsam F (Jönköpings län), då Östra Skaraborg tillsammans med andra räddningstjänster från Räddsam VG (Västra Götaland) samordnat understödde pågående skogsbrand i Bredaryd (Småland). Såväl stabsarbete, samordning som de direkta insatserna med personal på plats fungerade i allt väsentligt mycket väl.

Som ett led i att ta till vara den kompetens som finns och på så sätt hjälpa varandra inom befintliga organisationer planerades och genomfördes vårens preparandutbildning tillsammans med övriga räddningstjänster från Skaraborg. Utbildningsresultatet blev mycket bra och vi kommer fortsätta att samordna våra utbildningsbehov så långt det är möjligt. Räddningstjänstförbundet har på uppdrag av MSB utbildat personal i "fyrhjulingar" vid övningsfältet i Skövde. Vidare planeras det inom Räddsam VG att genomföras utbildningar under hösten vid övningsfältet Hasslum.

Budgetarbete för 2018 är genomfört. Förslag till budget lämnades in vid direktionsmötet den 1 juni. Inom ramen för budgetarbetet 2018 lyftes en rad frågor kring hur räddningstjänsten fortsatt skall utveckla organisationen mot de uppgifter som nu mer och mer står i förändring i samband med den samhällsutveckling som nu sker. Utmaningarna för organisationen är många och påverkas i olika tidsdimensioner beroende på vilka beslut som tas inom vilken tid samt med vilken fastställd ambition.

Löneöversynen för 2017 är genomförd. Individuell lönesättning har implementerats för delar som ännu ej har denna lönesättningsmetod. Under 2018 fullföljs implementeringen av individuell lönesättning för styrkeledarna. Diskussion med Kommunal har påbörjats avseende ett eventuellt införande av individuella löner för kategorin brandmän.

Camp blåljus är genomfört för sjätte året i rad. Syftet med denna aktivitet är att tydliggöra säkerhetsbegreppet i ett större perspektiv för samtliga elever i Skaraborg som går i åttonde klass. Skövde stod som värdkommun och arrangemanget genomfördes på ett mycket bra sätt. Utvärdering kommer ske om hur detta koncept skall utvecklas för kommande år.

Med syftet att utveckla deltidsstyrkorna har en särskild arbetsgrupp påbörjat ett arbete med att analysera förutsättningar för fortsatt personalförsörjning, kompetensutveckling mm. Arbetsgruppen ingår som en del i förbundets påbörjade arbete med att analysera våra fortsatta möjligheter, begränsningar, samt behov av beslut och åtgärder inför framtiden.

Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomfört vårmötet enligt plan. Vid vårens möte uppfattas det att krishanteringsbegreppet fått en reell innebörd efter många års frånvaro från våra agendor.

Räddningschefen har påbörjat utarbetandet av riktlinjer för höjd beredskap, vidare planeras för att under hösten krigsplacera personalen i respektive räddningsstyrka.

De årliga lördagsövningarna för deltidspersonalen har genomförts vid övningsfältet Hasslum. Övningarna genomfördes på ett mycket bra sätt och räddningstjänsten har som organisation återigen fått ett kvitto på vad som behöver utvecklas och bibehållas avseende kunskaper och färdigheter. Det kan konstateras att våra deltidbrandmän generellt håller en hög nivå i sitt sätt att lösa sina uppgifter.

Förbundets satsning på ledarskapsutbildning har fullföljts enligt plan. Samtliga styrkeledare har nu genomfört ledarskapsutbildning med syftet att på ett bättre sätt kunna utöva ledarskap i det dagliga arbetet. Denna utbildning kommer planeras att genomföras vart annat år vilket motsvarar det bedömda behovet av kompetensutveckling för cheferna avseende ledarskap.

Förbundet har som tidigare nämnts deltagit i skogsbrandsinsats Bredaryd (Småland) tillsammans med andra räddningstjänster inom RäddsamVG (RäddsamVG är ett samverkansnätverk där samtliga räddningstjänster inom Västra Götaland ingår). Det sedan en tid tillbaka påbörjade samverkansarbetet börjar nu ge effekt. Vi har tillsammans inom RäddsamVG löst uppgiften med att förstärka ett annat läns räddningstjänster med personal och materiel. Vi kommer fortsätta utveckla denna förmåga såväl inom RäddsamVG som att kunna stödja andra län vid behov av operativa enheter.

RäddsamVG samarbetet utvecklas ytterligare. Under våren har arbetsgrupper påbörjat sitt samverkansarbete. I personalperspektivet har ett personalråd bildats vilka har påbörjat arbetet med att samordna/tolka avtal för att snabbt kunna sätta in personal i insatser med samma förutsättningar avseende tolkningar och bestämmelser för gällande avtal. Detta arbete sker i samverkan med den arbetsgrupp som utvecklar den operativa samverkansförmågan inom RäddsamVG. Vad avser det förebyggande arbetet så har ett förebygganderåd startas och kommer genomföra ett större samverkansmöte i september med syftet att kartlägga vilka förebyggande frågor som skall prioriteras i ett uppstartsskede för fortsatt samverkan.

Inom ramen för Räddsam VG har samtliga räddnings- och förbundschefer tillskrivit statsrådet Anders Ygeman med anledning av MSB svårigheter att svara upp mot de kommunala räddningstjänsternas behov av utbildning och kompetensutveckling

Personal

Personalförsörjningen fortsätter att utmana organisationen. Ingen personalkategori är undantagen ett fortsatt rekryteringsbehov på sikt, vilket med dagens och morgondagens tillgång på personal bedöms som försvårande. Förutom föräldraledigheter finns det nu två stycken brandmän som studerar till andra yrken och som sökt partiell ledighet, framför allt dagpass. Under våren beslutades att överanställa två brandmän, för att underlätta bemanningen av de vakanser som finns till följd av sjukdom och tjänsteledigheter. Detta får effekt efter semesterperioden. Vid de

pensionsavgångar som kommer inom närmaste året/åren finns möjlighet att åter gå ner till tidigare numerär.

Det nya RiB-avtalet (Räddningspersonal i beredskap) har rört upp känslor i hela deltidssbrandmänna-Sverige. Inom förbundet har vi haft en dialog med BRF (Brandmännens Riksförbund) lokalt och flera möten med syfte att åstadkomma en lösning. Räddningstjänsten har även skickat sina synpunkter till central arbetsgivarorganisation. Konsekvenserna av det centrala avtalet har inneburit ett stort merarbete för flera av medarbetarna i RÖS ledning. Nytt avtal avseende räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB 17) undertecknades lokalt i april. För RÖS innebär avtalet formellt att vi följer centralt avtal RiB 17 och har i anslutning till detta tagit ett ensidigt arbetsgivarbeslut med syftet att nå upp till det nationella märket. Fortsatt arbete kring avtalsfrågan RiB skall nu koncentreras till kommande avtal RiB 19.

För att öka möjligheterna att rekrytera personal till deltidssstationerna även framåt, har en framtidsgrupp RiB bildats som hittills har haft två möten. Syftet med gruppen är att underlätta rekrytering samt att få idéer till en deltidssorganisation som fungerar ännu bättre.

Under våren har en ny tjänst inom räddningstjänsten etablerats, en larmtekniker. Tjänsten är uppkommen som en följd av att förbundet övertar driften av medlemskommunernas interna brandlarm. Prioriterad uppgift för Larmteknikern är att få de kommunala brandlarmen att fungera och i mån av tid vara behjälplig i övriga teknik- och driftsfrågor. I övrigt har extern rekrytering till organisationen under våren skett genom preparandutbildning och rekrytering av sommarvikarier. Även intern rekrytering för att ersätta vakanser som insatsledare och styrkeledare har genomförts.

Glädjande kan konstateras att förbundet lyckats rekrytera en brandingenjör med gedigen kompetens till den förebyggandeavdelning samt en erfaren drifttekniker till operativa avdelningen. Trots detta föreligger utmaningar både på deltidssidan och heltidssidan. Vidare underlättar inte MSB nationella inriktningar en funktionell kompetensförsörjning. Förbundet har genom RädksamVG uttryckt sig via skrivelser till departementet och till MSB, där det redovisas den lokala uppfattning som finns i räddningstjänstorganisationerna relaterat kompetensutvecklingsbehoven. Fortsatt arbete över tid krävs med de berörda myndigheterna för att få tillstånd en långsiktig hållbar lösning för framtida personalförsörjningar.

Skadeförebyggande verksamhet

Det nya arbets sättet gällande ärendehantering har kommit på plats och ärenden hanteras nu på ett sätt som är kvalitetssäkrat, uppfyller gällande lagstiftningskrav och är rättssäkert för den enskilde. Konsekvensen av det nya arbets sättet är att ärenden tar längre tid att hantera, vilket innebär att avdelningens kapacitet att hantera ärenden generellt har minskat. Prioritering av ärenden som initieras utifrån har fått göras med konsekvensen att internt initierade ärenden, tillsyner, har minskat.

Antalet tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor som har genomförts är lägre än plan och antalet genomförda tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor är lägre än plan. Avdelningen har idag inte kapacitet att genomföra de tillsyner som behöver genomföras för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna.

Resultatet gällande ärendehantering för årets första halvår skiljer sig mellan olika typer av ärenden. Antalet ärenden generellt och antalet ärenden gällande byggprocessen i synnerhet har ökat stort.

Förändringar har skett i avdelningens organisation. De två brandmästartjänsterna på vardera 50 % har överförts till den operativa avdelningen och en brandingenjör har rekryterats till avdelningen på 100 % istället.

Avdelningen har ett behov av ytterligare 1-2 tjänster utöver nuvarande vakanta tjänster för att hantera den nuvarande arbetsbelastningen och möjliggöra att genomföra tillsyner på en godtagbar nivå.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Skövde, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat under halvåret men kommer inte att fortsätta till hösten.

Skadeavhjälpande verksamhet

Antalet insatser har ökat markant. Under årets första sex månader har 795 larm hanterats jämfört med föregående halvår 2016, då 680 larm hanterades. Antalet trafikolyckor står för den mest markanta ökningen. Även bränder utomhus har ökat vilka kan förklaras med att de torra markförhållandena medfört något fler skogs och markbränder än vanligt. Vidare har antalet bränder i containrar och liknande varit mer förekommande under den senare tiden. Det är en naturligt följd att antalet insatser ökar i paritet med att vårt område blir allt mer tätbefolkat, men att det varierar så markant från halvår till halvår kan inte förklaras genom detta. En jämförelse med riksgenomsnittet kommer genomföras samt fortsatt analys av de insatser som genomförs resterande del av året.

Vad avser måluppfyllnad så kan det konstateras att övning och utbildning för befälskategorierna RCB, IB och IL ej når upp till uppsatta mål. Analys genomförs för att utarbeta åtgärdsplan.

Arbete pågår för att kunna överföra medlemskommunernas kommunala automatiska brandlarm till vår ledningscentral. Övertagandet av larmförmedling skall vara klart och driftsatt 1 januari 2018.

Inom ramen för att höja säkerhetsnivån på brandstationen i Skövde har ett nytt passagesystem monterats. Tillträdesskydd till lokaliteter och ledningscentral har därmed förstärkts. Arbetet har skett i samverkan med MSB.

Samverkan inom Räddningstjänsterna i Västra Götaland fortsätter. Arbete med att skapa redundans mellan ledningscentraler utvecklas och en avsiktsförklaring upprättas nu mellan SÄRF (Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) NÄRF (Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) och RÖS. Syftet med detta arbete är att skapa redundans i våra system så att vi vid driftbortfall kan stödja varandra med larmförmedling och vid behov operativ ledning. Vidare så har RÖS under våren varit delaktiga i framtagandet av gemensamma rutiner i länet för lämnande av förstärkningsresurser till annan organisation inom Västra Götaland eller till räddningstjänst inom annat län. Rutinerna har nyttjats vid vårens insats i Småland (skogsbrand Bredaryd) med mycket gott resultat.

Drift- och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till stor del att göra kontroller och reparationer på fordon, materiel och brandstationer samt att sköta logistiken av materiel inom i förbundet.

Under våren 2017 har det genomförts större renoveringsarbeten på brandstationerna i Tibro och Mariestad.

I Skövde har ett nytt passagesystem upphandlats och installerats.

Två tankbilar och en basbil har upphandlats och kommer att levereras under hösten.

Uppgraderingen av förbundets andningsskyddsutrustning har fortsatt enligt plan.

Omsättning av förbundets brandhjälm har påbörjats.

Ny utlarmningsutrustning har installerats på brandstationen i Karlsborg.

Service och underhåll av förbundets master har genomförts.

Skötselansvaret för övningsfältet i Hasslum medför stor arbetsbelastning för driftavdelningen.

Samverkan, säkerhet och beredskap

De mål som uppställts för ämnesområdet bedöms vara, på halvårsbasis, uppfyllda. Räddningstjänsten har i allt väsentligt genomfört planerade åtagande. Viss eftersläpning noteras beträffande uppföljning av avtalstecknad samverkan. Bedömningen är att detta kommer att kunna hanteras under hösten.

När det gäller samverkan med aktörer utan avtalsförhållande ser läget bättre ut. Här kan nämnas utvecklad samverkan med polismyndigheten avseende informationsdelgivning och fortsatt utveckling av samarbetet med kommunernas krisberedskapsinformatörer.

Samverkan med länsstyrelsen sker genom medverkan i regionala rådet, deltagande i kvartalsövningar samt de veckovisa samverkanskonferenserna.

Årets första möte med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Huvudtemat utgjordes av totalförsvar, sårbarheter i betalningssystemet samt genomgång av pågående krisberedskapsverksamhet hos aktörerna.

Regelbundna möten har hållits med gruppen Samhällsskydd Skaraborg där de tre räddningstjänsterna ingår tillsammans med företrädare för Polismyndigheten och akutsjukvården. Vidare har räddningstjänsten medverkat vid vårmötet med Räddsam VG (ett samverkansorgan för räddningstjänstfrågor inom länet där såväl tjänstemän som politiker ingår).

Arbetet med återtagande av förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap har intensifierats. En hel del försörjningsfrågor behöver lösas ut i samverkan med andra aktörer.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för första halvåret visar på ett underskott på 260tkr. Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader avseende fordonsreparationer (200tkr), årligt inköp av arbetskläder (180 tkr), samt ökade personalkostnader till följd av genomförd löneöversyn, RiB17 samt ökat antal larm (288 tkr).

I resultatet finns ökade intäkter i form av fler automatlarm samt intäkter på övningsfältet (299 tkr). Minskade intäkter redovisas avseende förebyggande verksamhet (85 tkr). Beslutade investeringar för året genomförs i huvudsak under andra halvåret vilket innebär en lägre kostnad för halvåret (195 tkr)

Det ekonomiska målet för 2017 är ett negativt resultat på 1 milj. mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde. Ökade intäkter och hushållning med ekonomin är grunden för att nå målet.

Bedömningen är sammanfattningsvis att det ekonomiska målet för 2017 kommer uppnås.

Chefens bedömning

Den samhällsutveckling som nu sker påverkar organisationen i en allt större omfattning. Behov av personalförsörjning, kommunernas olika utvecklingar inom RÖS geografiska ansvarsområde, förändrade risk och hotbilder, utvecklad myndighetsutövning samt tillkommande uppgifter såsom höjd beredskap föranleder ett stort behov av att analysera de närmsta årens ambitionsnivå för räddningstjänsten. Långsiktighet i planeringen är nu viktigare än någonsin. Under 2018 kommer arbete krävas för att analysera och besluta om nästkommande handlingsprogram. Utkomsten av detta arbete kommer påverka organisationen minst intill 2023. Att överblicka kommunernas utveckling och vår förmåga att lösa tilldelade uppgifter med nuvarande organisation och ambitionsnivå är mycket svårt. Bedömningen är att åtgärder krävs såväl ekonomiska som organisatoriska för att vi över tid skall

kunna följa lagstiftarens ambition med ”ett likvärdigt skydd” oberoende var du bor i vårt avlånga land.

I sammanhanget finns det två huvudalternativ som måste övervägas av den politiska nivån. Det ena alternativet är att vi för framtiden förvaltar det vi idag har, och det andra alternativet är att vi följer våra medlemskommuners utvecklingar och anpassar organisationen för detta. Oavsett vilket alternativ som väljs krävs en tydlig politisk inriktning för kommande arbete med nästkommande handlingsprogram.

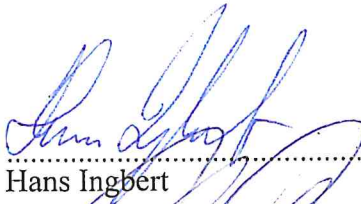
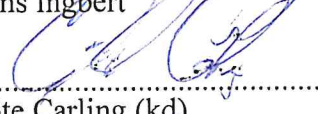
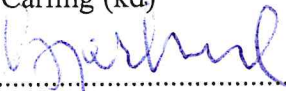
Handlingar: Delårsbokslut 2017, jämte bilagor.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Plats och tid	Brandstationen, Skövde, kl. 08.30 – 11.25	
Deltagande	Beslutande	Ersättare
	Göte Carling (kd), ordförande Linus Sjöholm (s), tjug. ers Björn Fagerlund (m) Anette Karlsson (m), tjug. ers PeO Andersson (m), tjug. ers Mikael Faleke (m) Lars-Åke Bergman (s) t.o.m. § 102 Lars Glad (m), tjug. ers Jan Hassel (s) Björn Thodenius (m)	
Övriga deltagande	Rickard Johansson, förbundsdirektör Ulf Seglert, personalföreträdare Peter Brandels, personalföreträdare Hans Ingbert, räddningschef	Torbjörn Bäck, ekonom §§ 98 - 102
Utses att justera	Björn Fagerlund (m)	
Justeringens plats och tid		
Underskrifter	Sekreterare	Paragrafer 98 - 110
	 ..... Hans Ingbert	
	Ordförande	
	 ..... Göte Carling (kd)	
	Justerande	
	 ..... Björn Fagerlund (m)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Direktionen

Sammanträdesdatum 2017-09-28

Datum för anslags uppsättande 2017-10-11

Datum för anslags nedlagande 2017-11-01

Förvaringsplats för protokollet Brandstationen, Skövde

Underskrift
.....
Rickard Johansson

D § 99

Revisorernas utlåtande över delårsbokslutet

Direktionen beslutar

att notera informationen.

Bakgrund

Revision genomfördes 2017-09-15 avseende förbundets delårsredovisning.

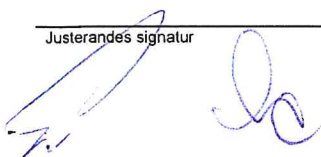
Förbundsdirektören har på anmodan inlämnat kompletterande uppgifter avseende Skövde kommuns problem med löneutbetalningar.

Revisionsberättelse och revisorernas yttrande bifogas som handling:

Handlingar

Price Water Company: Granskningsrapport avseende delårsrapport 2017, kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg, 2017-09-14

Revisorer i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg: Bedömning av delårsrapport 2017-06-30, 2017-09-15

D § 100

Budget 2018, inriktning 2019-2022

Direktionen beslutar

att anta budget 2018, plan 2019-2022

Bakgrund

Förbundsdirektören har med stöd av ledningsgruppen och Skövde kommuns ekonom utarbetat förslag till budget 2017 med inriktning given av direktionen (februari 2017).

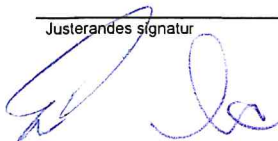
Budgetförslaget redovisas i bifogad handling.

Förslaget har tidigare varit redovisat vid direktionens sammanträde 2017-06-01.

Förslaget redovisas i särskild ordning vid direktionens möte.

En eventuell lösning avseende övningsfältsfrågan kommer att påverka resultatet för 2018. Enligt tidigare inriktning är det direktionens vilja att underskottet för 2018 och övningsfältet tas på resultatet. Förbundsdirektören har samverkat med revisor Hans Axelsson om att under 2018-2019 kunna åberopa "synnerliga skäl" för hanteringen av det på grund av övningsfältet uppkomna underskottet. Kontroll har skett med ekonomiavdelningen, Torbjörn Bäck, avseende likviditeten för kommande år. Förbundet bedöms med säkerhetsmarginal hantera uppkommet underskott.

Handlingar: Budget 2018, plan 2019-2022

Räddningstjänsten östra skaraborg
Org nr 222000-1115

Delårsredovisning för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-06-30

Kommunalförbundets direktion avger följande delårsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	24
- balansräkning	25
- kassaflödesanalys	27
- noter	28

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med ca 120 100 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2015.

Direktionen har haft fem ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 74 ärenden. Beredningsutskottet har haft två sammanträden med anledning av planering budget 2018.

Allmänt

Verksamheten bedrivs enligt fastställd verksamhetsplan 2017. Våren har inneburit mycket internt arbete utöver det planerade med hänsyn till det nya avtalet för våra räddningstjänstmän i beredskap RiB 17.

Uppstartade projektarbeten under 2016 har fullföljts och arbete pågår med att slutföra de samma. Projektet med att föra över de kommunala automatiska brandlarmen från respektive medlemskommun genomförs enligt plan. Rekryteringsarbete har genomförts med målsättningen att kunna anställa en tekniker för att hantera larm och teknikplattformarna (IT, Tele, Rakel mm) inom organisationen. Under hösten kommer teknik och omkoppling av larm genomföras. Målsättningen är att RÖS skall kunna förmedla de kommunala automatiska brandlarmen från 2018-01-01. Inom ramen för teknikuppdateringen av vår larmcentral så fullföljs detta projekt med att förstärka tillträdesskyddet vid brandstationen i Skövde. Arbetet skall slutföras under inledningen på hösten med en slutbesiktning av MSB som är en medfinansierare i projektet.

Arbetet med övningsfältet Hasslum fortgår med ett större engagemang från Skövde kommun. RÖS har understött Skövde kommun i den värdering av fältet som gjorts inför ett eventuellt förvärvande av fastigheten. Inriktningen enligt Skövde kommun är att frågan om övningsfältet skall vara löst i september 2017.

Inom ramen för vår förmåga till kriskommunikation så har fortsatt samverkan skett med medlemskommunernas kommunikationschefer och dess personal. En avsiktsförklaring är skriven mellan RÖS och medlemskommunerna som syftar till att kunna stödja varandra vid de behov som kan uppkomma vid en större medial händelse.

Stabsutbildning har genomförts med tidigare angiven ambition och målsättning. Ytterligare personal ur organisationen har utbildats för olika befattningar inom RÖS stab. Stabsutbildningen avslutades med en stabs och ledningsövning i maj där även polis, ambulans och Skaraborgs sjukhus deltog. Det kan konstateras att det sker en succesiv positiv utveckling avseende vår ledningsförmåga. Som ett kvitto på detta kan nämnas vårt deltagande i stödet till Räddsam F (Jönköpings län), då vi tillsammans med andra räddningstjänster från Räddsam VG (Västra Götaland) samordnat understödde pågående skogsbrand i Bredaryd (Småland). Såväl stabsarbete, samordning som de direkta insatserna med personal på plats fungerade i allt väsentligt mycket väl.

Som ett led i att ta till vara den kompetens som finns och på så sätt hjälpa varandra inom befintliga organisationer planerades och genomfördes vårens preparandutbildning tillsammans med övriga räddningstjänster från Skaraborg. Utbildningsresultatet blev mycket bra och vi kommer fortsätta att samordna våra utbildningsbehov så långt det är möjligt. RÖS har på uppdrag av MSB utbildat personal i "fyrhjulingar" vid övningsfältet i Skövde. Vidare så planeras det inom Räddsam VG att genomföras utbildningar under hösten vid övningsfältet Hasslum.

Budgetarbete för 2018 är genomfört. Förslag till budget lämnades in vid direktionens möte den 1 juni. Inom ramen för budgetarbetet 2018 lyftes en rad frågor kring hur vi fortsatt skall utveckla vår organisation mot de uppgifter som nu mer och mer står i förändring i samband med den samhällsutveckling som nu sker. Utmaningarna för organisationen är många och påverkas i olika tidsdimensioner beroende på vilka beslut som tas inom vilken tid samt med vilken fastställd ambition.

Löneöversynen för 2017 är genomförd. Individuell lönesättning har implementerats för delar som ännu ej har denna lönesättningsmetod. Under 2018 fullföljs implementeringen av individuell lönesättning för styrkeledarna. Diskussion med Kommunal har påbörjats avseende ett eventuellt införande av individuella löner för kategorin brandmän.

Camp blåljus är genomfört för sjätte året i rad. Syftet med denna aktivitet är att tydliggöra säkerhetsbegreppet i ett större perspektiv för samtliga elever i Skaraborg som går i åttonde klass. Skövde stod som värdkommun och arrangemanget genomfördes på ett mycket bra sätt. Utvärdering kommer ske om hur detta koncept skall utvecklas för kommande år.

Med syftet att utveckla våra deltidstyrkor så har en särskild arbetsgrupp påbörjat ett arbete med att analysera förutsättningar för fortsatt personalförsörjning, kompetensutveckling mm. Arbetsgruppen ingår som en del i förbundets påbörjade arbete med att analysera våra fortsatta möjligheter, begränsningar, samt behov av beslut och åtgärder inför framtiden.

Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomfört vårmötet enligt plan. Vid vårens möte uppfattas det att krishanteringsbegreppet fått en reell innebörd efter många års frånvaro från våra agendor.

Räddningschefen har påbörjat utarbetandet av riktlinjer för höjd beredskap, vidare så planerar vi för att under hösten krigsplacera vår personal i respektive räddningsstyrka.

De årliga lördagsövningarna för deltidspersonalen har genomförts vid övningsfältet Hasslum. Övningarna genomfördes på ett mycket bra sätt och vi har som organisation återigen fått ett kvitto på vad vi behöver utveckla och bibehålla avseende våra kunskaper och färdigheter. Vi kan konstatera att våra deltidsbrandmän generellt håller en hög nivå i sitt sätt att lösa sina uppgifter.

Förbundets satsning på ledarskapsutbildning har fullföljts enligt plan. Samtliga styrkeledare har nu genomfört ledarskapsutbildning med syftet att på ett bättre sätt kunna utöva ledarskap i det dagliga arbetet. Denna utbildning kommer planeras att genomföras vart annat år vilket motsvarar det bedömda behovet av kompetensutveckling för våra chefer avseende ledarskap.

Förbundet har som tidigare nämnts deltagit i skogsbrandsinsats Bredaryd (Småland) tillsammans med andra räddningstjänster inom Räddsam VG (Räddsam VG är ett samverkansnätverk där samtliga räddningstjänster

inom Västra Götaland ingår). Det sedan en tid tillbaka påbörjade samverkansarbetet börjar nu ge effekt. Vi har tillsammans inom Räddsam VG löst uppgiften med att förstärka ett annat läns räddningstjänster med personal och materiel. Vi kommer fortsätta utveckla denna förmåga såväl inom Räddsam VG som att kunna stödja andra län vid behov av operativa enheter.

Räddsam VG samarbetet utvecklas ytterligare. Under våren har arbetsgrupper påbörjat sitt samverkansarbete. I personalperspektivet har ett personalråd bildats vilka har påbörjat arbetet med att samordna/tolka avtal för att snabbt kunna sätta in personal i insatser med samma förutsättningar avseende tolkningar och bestämmelser för gällande avtal. Detta arbete sker i samverkan med den arbetsgrupp som utvecklar vår operativa samverkansförmåga inom Räddsam VG. Vad avser det förebyggande arbetet så har ett förebygganderåd startats och kommer genomföra ett större samverkansmöte i september med syftet att kartlägga vilka förebyggande frågor som skall prioriteras i ett uppstartsskede för fortsatt samverkan.

Inom ramen för Räddsam VG har samtliga räddnings och förbundschefer tillskrivit Statsrådet Anders Ygeman med anledning av MSB svårigheter att svara upp mot de kommunala räddningstjänsternas behov av utbildning och kompetensutveckling

Personal

Personalförsörjningen fortsätter att utmana organisationen. Ingen personalkategori är undantagen ett fortsatt rekryteringsbehov på sikt, vilket med dagens och morgondagens tillgång på personal bedöms som försvarande. Förutom föräldraledigheter finns det nu två stycken brandmän som studerar till andra yrken och som sökt partiell ledighet, framför allt dagpass. Under våren beslutades att överanställa två brandmän, för att underlätta bemanningen av de vakanser som finns till följd av sjukdom och tjänsteledigheter. Detta får effekt efter semesterperioden. Vid de pensionsavgångar som kommer inom närmaste året/åren finns möjlighet att åter gå ner till tidigare numerär.

Det nya RiB-avtalet (Räddningspersonal i beredskap) har rört upp känslor i hela deltidssbrandmänna-Sverige. Inom förbundet har vi haft en dialog med BRF (Brandmännens Riksförbund) lokalt och flera möten med syfte att åstadkomma en lösning. Räddningstjänsten har även skickat sina synpunkter till central arbetsgivarorganisation. Konsekvenserna av det centrala avtalet har inneburit ett stort merarbete för flera av medarbetarna i RÖS ledning. Nytt avtal avseende räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB 17) undertecknades lokalt i april. För RÖS innebär avtalet formellt att vi följer centralt avtal RiB 17 och har i anslutning till detta tagit ett ensidigt arbetsgivarbeslut med syftet att nå upp till det nationella märket. Fortsatt arbete kring avtalsfrågan RiB skall nu koncentreras till kommande avtal RiB 19.

För att öka möjligheterna att rekrytera personal till deltidstationerna även framåt, har en framtidsgrupp RiB bildats som hittills har haft två möten. Syftet med gruppen är att underlätta rekrytering samt att få idéer till en deltidorganisation som fungerar ännu bättre.

Under våren har en ny tjänst inom räddningstjänsten etablerats, en larmtekniker. Tjänsten är uppkommen som en följd av att förbundet övertar driften av medlemskommunernas interna brandlarm. Prioriterad uppgift för Larmteknikern är att få de kommunala brandlarmen att fungera och i mån av tid vara behjälplig i övriga teknik- och driftsfrågor. I övrigt har extern rekrytering till organisationen under våren skett genom preparandutbildning och rekrytering av sommarvikarier. Även intern rekrytering för att ersätta vakanser som insatsledare och styrkeledare har genomförts.

Glädjande kan vi konstatera att vi lyckats rekrytera en brandingenjör med gedigen kompetens till vår förebyggandeavdelning samt en erfaren drifttekniker till operativa avdelningen. Trots detta så ser vi utmaningar både på deltidssidan och heltidssidan. Vidare så underlättar inte MSB nationella inriktningar en funktionell kompetensförsörjning. Vi har genom Räddsam VG uttryckt oss via skrivelser till departementet och till MSB, där vi redovisar den lokala uppfattning som finns i våra räddningstjänstorganisationer relaterat kompetensutvecklingsbehoven. Fortsatt arbete över tid krävs med myndigheterna för att få till stånd en långsiktig hållbar lösning för framtida personalförsörjningar.

Skadeförebyggande verksamhet

Det nya arbetssättet gällande ärendehantering har kommit på plats och ärenden hanteras nu på ett sätt som är kvalitetssäkrat, uppfyller gällande lagstiftningskrav och är rättssäkert för den enskilde. Konsekvensen av det nya arbetssättet är att ärenden tar längre tid att hantera, vilket innebär att avdelningens kapacitet att hantera ärenden generellt har minskat. Prioritering av ärenden som initieras utifrån har fått göras med konsekvensen att internt initierade ärenden, tillsyner, har minskat.

Antalet tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor som har genomförts är lägre än plan och antalet genomförda tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor är lägre än plan. Avdelningen har idag inte kapacitet att genomföra de tillsyner som behöver genomföras för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna.

Resultatet gällande ärendehantering för årets första halvår skiljer sig mellan olika typer av ärenden. Antalet ärenden generellt och antalet ärenden gällande byggprocessen i synnerhet har ökat stort.

Förändringar har skett i avdelningens organisation. De två brandmästartjänsterna på vardera 50 % har överförts till den operativa avdelningen och en brandingenjör har rekryterats till avdelningen på 100 % istället.

Avdelningen har ett behov av ytterligare 1–2 tjänster utöver nuvarande vakanta tjänster för att hantera den nuvarande arbetsbelastningen och möjliggöra att genomföra tillsyner på en godtagbar nivå.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Skövde, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat under halvåret men kommer inte att fortsätta till hösten.

Skadeavhjälpan verksamhet

Antalet insatser har ökat markant. Under årets första sex månader har 795 larm hanterats jämfört med föregående halvår 2016, då 680 larm hanterades. Antalet trafikolyckor står för den mest markanta ökningen. Även bränder utomhus har ökat vilka kan förklaras med att de torra markförhållandena medfört något fler skogs och markbränder än vanligt. Vidare har antalet bränder i containrar och liknande varit mer förekommande under den senare tiden. Det är en naturligt följd att antalet insatser ökar i paritet med att vårt område blir allt mer tätbefolkat, men att det varierar så markant från halvår till halvår kan inte förklaras genom detta. En jämförelse med riksgenomsnittet kommer genomföras samt fortsatt analys av de insatser som genomförs resterande del av året.

Vad avser måluppfyllnad så kan det konstateras att övning och utbildning för befälskategorierna RCB, IB och IL ej når upp till uppsatta mål. Analys genomförs för att utarbeta åtgärdsplan.

Arbete pågår för att kunna överföra medlemskommunernas kommunala automatiska brandlarm till vår ledningscentral. Övertagandet av larmförmedling skall vara klart och driftsatt 1 januari 2018.

Inom ramen för att höja säkerhetsnivån på brandstationen i Skövde har ett nytt passagesystem monterats. Tillträdesskydd till lokaliteter och ledningscentral har därmed förstärkts. Arbetet har skett i samverkan med MSB.

Samverkan inom Räddningstjänsterna i Västra Götaland fortsätter. Arbete med att skapa redundans mellan ledningscentraler utvecklas och en avsiktsförklaring upprättas nu mellan SÄRF (Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) NÄRF (Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) och RÖS. Syftet med detta arbete är att skapa redundans i våra system så att vi vid driftbortfall kan stödja varandra med larmförmedling och vid

behov operativ ledning. Vidare så har RÖS under våren varit delaktiga i framtagandet av gemensamma rutiner i länet för lämnande av förstärkningsresurser till annan organisation inom Västra Götaland eller till räddningstjänst inom annat län. Rutinerna har nyttjats vid vårens insats i Småland (skogsbrand Bredaryd) med mycket gott resultat.

Drift- och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till stor del att göra kontroller och reparationer på fordon, materiel och brandstationer samt att sköta logistiken av materiel inom i förbundet.

Under våren 2017 har det genomförts större renoveringsarbeten på brandstationerna i Tibro och Mariestad. I Skövde har ett nytt passagesystem upphandlats och installerats.

Två tankbilar och en basbil har upphandlats och kommer att levereras under hösten.

Uppgraderingen av förbundets andningskyddsutrustning har fortsatt enligt plan. Omsättning av förbundets brandhjälmarna har påbörjats.

Ny utlarmningsutrustning har installerats på brandstationen i Karlsborg.

Service och underhåll av förbundets master har genomförts.

Skötselansvaret för övningsfältet i Hasslum medför stor arbetsbelastning för driftavdelningen.

Samverkan, säkerhet och beredskap

De mål som uppställts för ämnesområdet bedöms vara, på halvårsbasis, uppfyllda. Räddningstjänsten har i allt väsentligt genomfört planerade åtagande. Viss eftersläpning noteras beträffande uppföljning av avtalstecknad samverkan. Bedömningen är att detta kommer att kunna hanteras under hösten.

När det gäller samverkan med aktörer utan avtalsförhållande ser läget bättre ut. Här kan nämnas utvecklad samverkan med polismyndigheten avseende informationsdelgivning och fortsatt utveckling av samarbetet med kommunernas krisberedskapsinformatörer.

Samverkan med länsstyrelsen sker genom medverkan i regionala rådet, deltagande i kvartalsövningar samt de veckovisa samverkanskonferenserna.

Årets första möte med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Huvudtemat utgjordes av totalförsvaret, sårbarheter i betalningssystemet samt genomgång av pågående krisberedskapsverksamhet hos aktörerna.

Regelbundna möten har hållits med gruppen Samhällsskydd Skaraborg där de tre räddningstjänsterna ingår tillsammans med företrädare för Polismyndigheten och akutsjukvården. Vidare har räddningstjänsten medverkat vid vårmötet med Räddsam VG (ett samverkansorgan för räddningstjänstfrågor inom länet där såväl tjänstemän som politiker ingår).

Arbetet med återtagande av förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap har intensifierats. En hel del försörjningsfrågor behöver lösas ut i samverkan med andra aktörer.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för första halvåret visar på ett underskott på 260 tkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för fordonsreparationer (200tkr), årligt inköp av arbetskläder (180tkr), samt ökade personalkostnader till följd av genomförd löneöversyn RiB 17 samt ökat antal larm (288tkr).

I resultatet finns ökade intäkter i form av fler automatlarm samt intäkter på övningsfältet (299tkr). Minskade intäkter redovisas avseende förebyggande verksamheten (85tkr). Beslutade investeringar för året genomförs i huvudsak under andra halvåret vilket innebär en lägre kostnad för första halvåret (195tkr).

Det ekonomiska målet för 2017 är ett negativt resultat på 1 milj mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde. Ökade intäkter och hushållning med ekonomin är grunden för att nå målet. Bedömningen är att det ekonomiska målet för 2017 kommer uppnås.

Skövde den 31 augusti 2017

Rickard Johansson

Förbundsdirektör

Omvärldsanalys

Den samhällsutveckling som nu sker påverkar organisationen i en allt större omfattning. Behov av personalförsörjning, kommunernas olika utvecklingar inom RÖS geografiska ansvarsområde, förändrade risk och hotbilder, utvecklad myndighetsutövning samt tillkommande uppgifter såsom höjd beredskap föranleder ett stort behov av att analysera de närmsta årens ambitionsnivå för räddningstjänsten. Långsiktighet i planeringen är nu viktigare än någonsin. Under 2018 kommer arbete krävas för att analysera och besluta om nästkommande handlingsprogram. Utkomsten av detta arbete kommer påverka organisationen minst intill 2023. Att överblicka kommunernas utveckling och vår förmåga att lösa tilldelade uppgifter med nuvarande organisation och ambitionsnivå är mycket svårt. Bedömningen är att åtgärder krävs såväl ekonomiska som organisatoriska för att vi över tid skall kunna följa lagstiftarens ambition med "ett likvärdigt skydd" oberoende var du bor i vårt avlånga land.

I sammanhanget finns det två huvudalternativ som måste övervägas av den politiska nivån. Det ena alternativet är att vi för framtiden förvaltar det vi idag har, och det andra alternativet är att vi följer våra medlemskommuners utvecklingar och anpassar organisationen för detta. Oavsett vilket alternativ som väljs krävs en tydlig politisk inriktning för kommande arbete med nästkommande handlingsprogram.

Flerårsöversikt

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Allmänt							
Antal anställda	386	347	346	362	350	347	351
	120	118	115	115	115	115	115
Befolkning	100	847	900	900	900	900	700

Budgetomslutning

Verksamhetens nettokostnader, tkr	-91 637	-88 064	-85 301	-82 591	-80 684	-75 699	-71 951
Personalkostnader, tkr	-67 617	-65 345	-63 802	-62 523	-60 827	-57 959	-56 431
Nettoinvesteringar, tkr	9 695	3 980	5 950	10 150	5 150	10 450	5 700

Resultat

Årets resultat, tkr	-260	1 092	850	2 215	-696	4 644	4 880
Eget kapital, tkr	27 363	27 363	26 271	25 422	23 206	25 458	20 814

Finansiering

Medlemsbidrag, tkr	91 581	88 576	86 080	82 888	79 040	76 180	72 236
Övriga intäkter, tkr	5 092	6 719	5 535	5 270	6 238	6 304	6 319

Nyckeltal

Soliditet %	27	27	27	25	26	39	33
Likviditet %	152	144	145	141	152	224	204

Måluppfyllelse

Finansiella mål

Mål och måluppfyllnad

Resultatmål

Budget och plan för 2017 upprättades med ett minusresultat på 1000 tkr med anledning av kostnader för övningsfältet Hasslum.

Måluppfyllnad

Resultatet för första halvåret visar på ett underskott på 260 tkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för fordonsreparationer, personalkostnader (genomförd löneöversyn, RiB 17, ökat antal larm) samt inköp av arbetskläder (larmställ).

I resultatet finns ökade intäkter i form av fler automatlarm samt intäkter på övningsfältet. Vad avser intäkter för förebyggande verksamheten så är dessa lägre än budget. Orsaken till detta är vårt nya arbetssätt i att utföra vår myndighetsutövning. Totalt sett redovisas ett plusresultat avseende intäkter motsvarande 299 tkr. Vad avser investeringar så belastar det i huvudsak andra halvåret 2017.

Det ekonomiska målet för 2017 är ett negativt resultat på 1 milj mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde. Hushållning med ekonomin är grunden för att nå målsättningen. Bedömningen är att det ekonomiska målet för 2017 kommer uppnås.

Investeringsmål

Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som Direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. Direktionen beslutade för 2017 om investeringar för 9 695 000 kr. Beslut togs även att överföra investeringsmedel från 2016 till 2017 med 1 414 tkr mot bakgrund av senarelagd köp av fordon samt senarelagda inköp av andningskyddsutrustning.

Måluppfyllnad

Planerade investeringar genomförs enligt plan.

Under året planeras fortsatta investeringar avseende ett basfordon och två tankbilar vidare fortgår investeringar avseende personlig skyddsutrustning.

Inom ramen för resultatet har även uppkomna behov av reparationer på våra brandstationer genomförts. De löpande underhållskostnaderna för våra fastigheter bedöms stiga de kommande åren då åtgärder för underhåll måste utföras.

Målet att investeringsvolymen skall ligga inom given ram är uppnått

Verksamhetsmässiga mål

Skadeförebyggande verksamhet

Måltuppfyllnad

Målen för verksamheten presenteras i form av verksamhetsmål, säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram. Verksamhetsmålen är övergripande för verksamheten och förtydligas med säkerhetsmål som i sin tur förtydligas och görs mätbara genom prestationsmål. I verksamhetsplanen för respektive år definieras vilka säkerhetsmål som ska följas upp under året. För år 2017 ska säkerhetsmål 2, 3 och 4 följas upp. Uppföljningen sker genom att granska om prestationsmålen för respektive säkerhetsmål är uppfyllt samt beskriva och analysera eventuella orsaker.

Säkerhetsmål

Mål:

S2 Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand i ska minimeras.

S3 Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras

S4 Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid hantering och/eller överföring av brandfarlig och/eller explosiv vara ska minimeras.

Prestationsmål

Mål:

P2.1 Tillsyn av ägares/nyttjanderättshavares skyldigheter enligt lag om skydd mot olyckor för byggnader eller anläggningar som omfattas av 2 kap. 3 § lag om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

P2.2 Räddningstjänsten ska ha kapacitet att, vid behov, genomföra tillsyn vid byggnader eller anläggningar som inte omfattas av 2 kap. 3 § lag om skydd mot olyckor.

P3.1 Tillsyn av ägares/verksamhetsutövers skyldigheter vid farlig verksamhet enligt lag om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

P4.1 Tillsyn av hantering av brandfarliga varor och hantering/överföring av explosiva varor enligt lag om brandfarliga och explosiva varor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

P4.2 Räddningstjänsten ska ha kapacitet att, vid behov, genomföra tillsyn vid anläggningar som hanterar brandfarlig eller explosiv vara under tillståndspliktig mängd.

Resultat:

Räddningstjänsten bedriver tillsyn enligt LSO 2 kap. § 2 och 2 kap. § 4 samt enligt LBE enligt en årlig verksamhetsplan, "Verksamhetsplan 2017 med inriktning för 2018–2020". Räddningstjänsten har också kapacitet att genomföra tillsyn vid byggnader eller anläggningar som inte omfattas av kraven i LSO 2 kap. 3 § eller som hanterar brandfarlig eller explosiv vara under tillståndspliktig mängd. För att denna tillsyn ska kunna genomföras får annan tillsynsverksamhet åsidosättas. Ingen tillsyn enligt LSO 2 kap. § 4 har genomförts under halvåret.

Antalet tillsyner som planerades genomföras har kraftigt reviderats i verksamhetsplanen för år 2017. I inriktningen för 2017 som redovisades i verksamhetsplanen för 2016 var det planerat att genomföra sammanlagt 307 tillsyner totalt för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 reviderades detta till att sammanlagt 154 tillsyner planeras att göras under året. Den reviderade planen för 2017 grundar sig i avdelningens kapacitet för tillsyner och inte på vad det egentliga behovet av tillsyner är i samhället för att brandsäkerheten ska kunna hållas

på en godtagbar nivå i medlemskommunerna. Det egentliga behovet av tillsyn kvarstår på ca 300 tillsyner för år 2017. Revideringen av hur många tillsyner som avdelningen hinner med under ett år beror på det ändrade arbetssättet och tillgången till medarbetare samtidigt som antalet övriga ärenden som avdelningen hanterar ökar.

Utfallet för första halvåret 2017 visar att verksamheten ligger under även den reviderade planen. Utfallet förbättras något av att 10 tillsyner genomfördes, utanför ordinarie arbetstid, en lördag i juni tillsammans med andra myndigheter. Denna tillsyn är inte lika omfattande som övrig tillsyn då den avgränsas hårdare.

Det kan konstateras att kvaliteten i ärendehantering generellt och tillsynsverksamheten i synnerhet har ökat markant. Detta är positivt för samtliga inblandade, räddningstjänsten och den tillsynade.

Analys:

Räddningstjänsten uppfyller målen då tillsyner enligt de olika lagstiftningarna genomförs enligt en årlig plan. Dock är antalet tillsyner som genomförs för lågt i förhållande till det behov som finns för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna. Konsekvensen av att göra färre tillsyner än vad behovet är, är att ett uppdämt tillsynsbehov skapas. Detta medför i sin tur att prioritering av tillsyner måste göras hårdare och hårdare för varje år som går med konsekvensen att vissa tillsynsobjekt blir utan tillsyn då de hela tiden prioriteras ned. Kvaliteten i myndighetsutövningen och ärendehantering är mycket bättre nu än vad den har varit tidigare. Mycket tid har lagts ner generellt på att kvalitetssäkra arbetsuppgifter och mycket tid kommer att behöva läggas ner även framöver.

Slutsatser:

Antalet tillsyner som genomförs behöver utgå från vad tillsynsbehovet är och inte anpassas till avdelningens kapacitet. Avdelningens kapacitet att hantera tillsyner måste ökas genom tillskott av personella resurser. Tillskott av personella resurser kan erhållas genom att skapa fler tjänster inom avdelningen, att bättre nyttja de personella resurser som finns inom övriga delar av organisationen eller genom en kombination av de båda sätten.

Skadeavhjälpande

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. I Budget 2017 anges att följande mål skall analyseras:

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet:

Ha förmåga till brandvattenförsörjning i områden med så kallat alternativsystem genom tillgång till tankfordon i den omfattning och med den kapacitet som erfordras.

Ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalartering.

Dessa två mål är således de som i verksamhetsrapporten ska analyseras djupare än övriga mål. Ett av målen presenteras i halvårsrapporten och det andra i helårsrapporten. I detta fall väljs målet angående Rakel för analys i halvårsrapporten.

Utöver detta har chefen operativa avdelningen valt att studera i vilken mån vi uppfyller målet om intern utbildning och övning. Anledningen till detta är att upplevelsen från olika grupperingar är att det finns brister.

Mål

Ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalarmering.

Resultat:

RÖS har för närvarande cirka 100 rakelenheter för ledning och samverkan. Inte vid något tillfälle har det totala antalet enheter ansetts vara för lågt. Viss justering av enheternas placering samt komplettering av tillbehör har gjorts i syfte att effektivisera användandet. Inga synpunkter på teknisk tillgänglighet finns registrerad och täckningen anses vara tillfyllest. För att skapa ytterligare uthållighet och förmåga att hålla samband i en utökad organisation har även ett antal analoga radioapparater åter tagits i bruk. En sambandsplan för hur detta system skall kunna verka i såväl ordinarie som höjd beredskap är under framtagande och beräknas vara klart innevarande år.

Analys:

Samtliga stationer inom RÖS har tillgång till Rakel för reservutalarmering. Utrustningen är testad och anses ha hög tillförlitlighet.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Intern utbildning ska genomföras enligt plan vilket innebär:

- 200 timmar per heltidsanställd i räddningsstyrka
- 100 timmar per insatsledare
- 60 timmar per deltidsanställd i räddningsstyrka i Skövde
- 50 timmar per deltidsanställd i räddningsstyrka utom Skövde
- 50 per inre befäl
- 50 timmar per räddningschef i beredskap
- 20 timmar per anställd vid räddningsvårn

Resultat:

Vid en granskning, dels på grupp, men också på individnivå framkommer följande: Planeringen för heltid och RiB-stationer samt räddningsvårnen följs och tidsuttaget överstiger i de flesta fall det förväntade resultatet något. Det finns vissa individuella skillnader som kan förklaras med partiella ledigheter, sjukdomar och andra hinder. Det finns också gruppvisa skillnader som måste analyseras mer noggrant då grupperna har identiska planeringar och sannolikt samma förutsättningar. Uppgiften delges enhetschefen för heltid då det i första hand gäller dessa grupper.

Tyvärr konstateras också vid denna analys att våra högre befälsgrupper inte når de uppsatta kvantitativa målen. Grupperna räddningschef i beredskap, inre befäl samt insatsledare understiger i samtliga fall det förväntade resultatet. De ansvariga cheferna, räddningschefen gällande RCB samt operativ chef gällande inre befäl och insatsledare, uppdras genom detta konstaterande att genomföra analys av orsaken till bristen. Efter detta skall en åtgärdsplan presenteras för att åtgärda problemet.

Analys:

Efter sporadiska intervjuer konstateras att den operativa personalen upplever att man börjar ta för lätt på innehållet i övningsverksamheten. Man upplever den operativa verksamheten som mindre prioriterad än tidigare och att detta också kan vara anledningen till uteblivna kvalificerade övningar.

Konklusionen är dock tydlig. De kvantitativa målen anses uppfyllt för heltidsgrupperna samt RiB-anställda. Målet är ej uppfyllt för RCB, IB och IL. Vidare analys behövs av kvalitén på verksamheten inom samtliga grupper.

Drift- och underhåll

Måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Resultat:

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko-, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller, anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Analys:

Målet anses uppnått.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Resultat:

Kontinuerligt underhåll av våra fastigheter genomförs i huvudsak med egen personal, undantaget större projekt där tid, kompetens eller behörigheter saknas.

Analys:

Målet anses uppnått.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Verksamhetsmål

- Samverkan syftar till att ge medborgaren snabbt och effektivt samordnat stöd som fordrar medverkan från flera aktörer än räddningstjänsten

Prestationsmål

- Uppföljning av avtal och överenskommelser ska ske årligen.
- Uppföljning av samverkan utan avtal ska ske årligen.
- Förbundet ska medverka i, och i förekommande fall vara representerat i, samverkansmöten som initieras och leds av statliga, landstingskommunala och andra samverkansaktörer

Måluppfyllnad

Mål

Uppföljning av avtal och överenskommelser ska ske årligen.

Resultat:

Uppföljningssamtal har genomförts med två företagsräddningsvärn. Återstående uppföljningssamtal (ett räddningsvärn) kommer att ske under hösten. Vidare är avsikten att de angränsande räddningstjänster med vilket förbundet har avtal kommer (tre st.) kommer att genomföras under hösten.

Analys:

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

Samverkan

Mål

Uppföljning av samverkan utan avtal ska ske årligen.

Resultat:

Huvudsakligen sker denna uppföljning löpande och avser främst aktörer som polismyndigheten, sjukvården, Försvarsmakten och länsstyrelsen samt företrädare för frivilligorganisationer.

Med polisen pågår ett projekt kring utveckling av informationsdelgivning avseende händelser som avviker från samhällets normalbild. Verksamheten har startat upp under senvåren och genomförs huvudsakligen på veckobasis genom samverkan mellan inre befäl vid räddningstjänsten och stationsbefälet vid polisstationen i Skövde. Inre befäl samverkar i förekommande fall med Räddningstjänsten Västra Skaraborg och Samhällsskydd Mellersta Skaraborg.

Med länsstyrelsen sker deltagande i de gemensamma samverkanskonferenserna varje vecka. Räddningstjänsten har åtagit sig att innan samverkanskonferenserna insamla underlag från medlemskommunernas säkerhetssamordnare och angränsande räddningstjänster i Skaraborg.

Ett antal medarbetare ingår i länsstyrelsens förstärkningsgrupp (VG-stab) och har deltagit vid det första av de två årliga sammankomsterna.

Med flertalet andra aktörer sker samverkan inom ramen för Krishanteringsrådet Östra Skaraborg och beträffande frivilliga försvarsorganisationer genom medverkan i Frivilligorganisationernas Samarbetskommitté (FOS).

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Mål

Förbundet ska medverka i, och i förekommande fall vara representerat i, samverkansmöten som initieras och leds av statliga, landstingskommunala och andra samverkansaktörer.

Resultat:

Under första halvåret har inga kommunala ledningsövningar genomförts. Ett fortsatt arbete kring krisinformation har dock skett; dels i form av möten med medlemskommunernas krisinformatörer och dels genom att krisinformatörer från Skövde kommun har beretts möjlighet att delta i en av räddningstjänstens stabs- och ledningsövningar. Vid övningen genomfördes även studiebesök av medlemskommunernas informatörer och säkerhetssamordnare.

Räddningstjänsten medverkar i länsstyrelsens kvartalsövningar tillsammans med samtliga länets kommuner och andra aktörer.

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

Analys:

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

Personaltjänst

I handlingsprogrammet anges ett antal verksamhets - och prestationsmål för personaltjänsten vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken utsträckning målen uppfylls. Direktionen har fattat beslut om att följande mål skall studeras under verksamhetsåret 2017:

Att försörja Räddningstjänsten med personal i den omfattning och med den kompetens som krävs utifrån beslutad ambitionsnivå.

Att öka mångfalden bland personalen.

Att minimera sjukfrånvaro, arbetsskador och allvarliga tillbud i verksamheten. Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år.

Mål:

Att försörja Räddningstjänsten med personal i den omfattning och med den kompetens som krävs utifrån beslutad ambitionsnivå.

Måluppfyllnad

Bemanningen har under första halvåret understigit nivån för grundberedskap under två dygn i juni vid deltidstationen i Skövde. Orsaken till detta var en sjukfrånvaro där ingen ersättare kunde hittas.

Räddningstjänsten har tillgång till befälsutbildad personal utöver grundbehovet för att täcka upp vid semester och annan frånvaro. Antalet extra befäl uppgår till fjorton stycken på heltid. På deltidstationerna är tillgången till extra befäl tillgodosedd genom 1-4 per station utom i Karlsborg och Mariestad.

Målet anses vara uppfyllt, men fler med befälsutbildning behövs på ett antal av deltidstationerna. Under hösten kommer en person i Mariestad samt tre i Karlsborg att läsa Räddningsledare A.

Analys:

Detta verksamhetsmål behöver uppmärksamhet och handling för att upprätthållas på såväl kort som lång sikt. Räddningstjänsten har initierat ett antal rekryteringsåtgärder för att säkerställa måluppfyllnad och för att kunna tillföra organisationen utbildad personal i den grad som behövs. Räddningstjänsten genomför ytterligare en preparandutbildning under hösten 2017. Vi har startat en framtidsgrupp RiB med lokal förankring som ska arbeta för att främja rekrytering och på andra sätt skapa bra förutsättning för en beredskapsorganisation. Mer kraft kommer att läggas på att synas i olika sammanhang samt att skapa en närmare relation med kommunerna. Operativa chefen har besökt SMO-utbildningarna även i år. Chef Förebyggandeavdelningen har besökt RUB-utbildningen för att locka brandingenjörer till oss, vilket ledde till att en kvinnlig brandingenjör utförde ett projektarbete hos oss i sommar.

Mål:

Att öka mångfalden bland personalen.

Måluppfyllnad:

Av heltidsanställd personal är vid halvårsskiftet nio kvinnor och 76 män. Inom administrationen finns tre

kvinnor. Organisationen har sex kvinnor i utryckningstjänst, vilket är en ökning med en person sedan förra halvårsskiftet. Bland vikarierna finns en kvinna och sex män, semestervikarierna inräknade. Räddningstjänsten har fortfarande tre kvinnor som deltidsbrandmän, men fler kvinnor har rekryterats till räddningsvärn så där finns ytterligare åtta kvinnor om även industrivärn räknas med.

Analys:

Det har skett en ökning av mångfalden, den är dock relativt blygsam. Fortfarande är det svårt att rekrytera personal med annan etnisk bakgrund och orsaken är att det finns alltför få av dessa elever vid SMO-utbildningen. Det bör kunna finnas möjligheter lokalt att rekrytera deltidsbrandmän med annan etnisk bakgrund. Förbundet kan behöva göra riktade rekryteringsinsatser för att informera denna kategori.

Mål:

Att minimera sjukfrånvaro, arbetsskador och allvarliga tillbud i verksamheten. Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år

Måloppfyllnad:

Sjukfrånvaron under första halvåret 2017 ligger på 2,26 % jämfört med 2,3 % under motsvarande tid förra året.

Målet att ej överstiga 3 % är därmed uppfyllt.

Analys:

Av den personal som före årsskiftet var långtidssjukskriven har två omreglerats till andra tjänster och en arbetar åter 100 % i sin ursprungliga tjänst. Nya långtidssjukskrivningar har dock tillkommit, men av fyra består troligtvis bara en efter semesterperioden. Korttidssjukfrånvaron summerar till ca 38 % av en heltidstjänst under första halvåret.

Samtlig personal erbjuds möjlighet till fysisk träning eller motion på arbetstid. Omfattningen är 2-3 gånger per vecka för heltidspersonal och 3 gånger per månad för deltidspersonal.

Räddningstjänsten har avtal med träningsanläggningar i Skövde som nyttjas i samband med den fysiska träningen under arbetstid. Möjlighet finns även för personalen att nyttja dessa möjligheter på fritid. Samtliga stationer har också utrustats med gym dit personalen har fri tillgång.

Räddningstjänsten arbetar förebyggande med hälsa, men när sjukdom ändå inträffar ha ett nära samarbete med medarbetare, läkare och försäkringskassa för att följa rehabiliteringskedjan utifrån de förutsättningar som finns med målet att få medarbetaren tillbaka i sitt arbete.

Sedan maj 2017 finns en plikt för anställd att redovisa bisyssla för sin huvudarbetsgivare. En kartläggning av bisysslor påbörjades redan i höstas i samband med nyanställningar och årliga medarbetarsamtal. Ett syfte med detta är att arbetsgivaren ska ha information om medarbetarens sammantagna arbetsbelastning för att bättre kunna tolka hälsosignaler i tid.

Antalet anmälda arbetsskador är sju, jämfört med tre under motsvarande tidsperiod förra året. Fem tillbud men ingen riskobservation är inrapporterade hittills i år, jämfört med sju förra året motsvarande tid.

Målet är att minimera antalet arbetsskador och tillbud. Tyvärr har fler arbetsskador inträffat vilket RÖS ser allvarligt på.

Fyra av de sju arbetsskadorna hänför sig till innebandyspel. Av övriga noteras en halkolycka utomhus, ett lyft som föranlett ryggskott samt en sidostege på bil som lossnat vilket ledde till en sårskada och en klämd tumme. En av sju skador beror på felaktig och således farlig utrustning. Detta är åtgärdat. Övriga skador skulle kunna

förebyggas genom varierad fysisk träning. Bålstabilitet, fotledsstabilitet, smidighet och styrka står på träningsönskelistan.

De tillbud som rapporterats har föranletts av vitt skilda händelser; avkörd mast, feltankning, gräsbrand efter övning, fel på en bil samt fel på rakelenhet. Driftavdelningen har åtgärdat felen. Tillbuden uppmärksammar också vikten av regelbunden kontroll av utrustning och att man är alert i de uppgifter man utför.

Under våren har fler övningar med utskjutsstege införts i verklighetsnära miljöer vilket har varit uppskattat för att öka säkerheten och tryggheten i rollen att vara brandman.

RÖS fortsätter också med rutinen att när en tillbudsrapport skrivs, så ska denna distribueras till alla styrkeledare på hel- och deltid så att de kan gå igenom denna med sina grupper, för att öka medvetenhet och åtgärda risker.

Det noteras att anmälda arbetsskador, tillbud och olyckor har utretts och i förekommande fall har åtgärder vidtagits för att förebygga liknande olyckor i framtiden.

Analys av ekonomi och ställning

	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat enligt balanskravet i tkr					
Resultat enligt resultaträkningen	-260	1092	850	2 215	-696
Realisationsvinster					
Synnerliga skäl					2 327
Utgående balanskravsresultat	-260	1092	850	2 215	1 631

Resultatet (det finansiella)

Resultatet för delåret påvisar ett underskott på 260 tkr.

Kapacitet/långsiktig betalningsberedskap

Soliditeten ligger på 27%.

Finansieringen av framtida investeringsbehov behöver överses med anledning av Räddningstjänstens behov av utveckling. Mot bakgrund av medlemskommunernas och samhällets utveckling så påverkas räddningstjänstens uppgifter och förutsättningar att lösa tilldelade uppgifter.

Risikförhållande

Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Risikförhållandet bedöms som lågt.

Kontroll

Kontrollen är god då månadsuppföljningar görs som sedan presenteras för direktionen.

Direktionen har en internkontrollplan för uppföljning av beordrad och genomförd verksamhet.

Finansförvaltning

Placeringspolicy för Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Syfte

Denna placeringspolicy anger regler för förvaltningen av RÖS:s placerade medel utifrån de riktlinjer som fastställts **2013-04-25**.

Placeringspolicyn anger regler inom följande områden:

- Tillgångsslag
- Begränsningar för tillgångsslag
- Begränsning av ränterisk
- Begränsning av enhandsengagemang
- Etiska krav
- Uppföljning
- Fastställande av policy

Placeringsregler

Tillgångsslag

Förvaltningens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Korta räntebärande värdepapper/fonder.
- Långa räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska aktier/aktiefonder.
- Svenska aktier/aktiefonder.

Begränsningar av placeringar i dessa tillgångsslag redovisas i kommande avsnitt.

Begränsningar för tillgångsslagen

Placeringar i de tillåtna tillgångsslagen skall normalt uppgå till följande andelar av de totala tillgångarna inom förvaltningen. Placeringarna får dock variera mellan angivna högsta och lägsta värden utifrån aktuell situation på finansmarknaden.

Begränsning av ränterisk

Förvaltningens innehav av ”korta räntebärande värdepapper/fonder” skall ha en genomsnittlig räntebindningstid på högst 4 år, men riktvärdet är 2 år. Placeringar skall ske huvudsakligen i svenska räntebärande värdepapper såsom statsskuldväxlar och statsobligationer samt certifikat och obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut och företag med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade .

”Långa räntebärande värdepapper/fonder” får ha en duration på högst 8 år och placeringar ska endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet dvs. Investment Grade, samt i banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige. Duration är ett mått på en tillgångs räntekänslighet och anger tillgångens effektiva återstående löptid.

Utländska räntebärande värdepapper/fonder kan användas om dessa är valutasäkrade i svenska kronor, och får endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade. Durationen avgör om de hamnar under kategorin ”korta” eller ”övriga”.

Även med deposits/fasträntekonton avgör löptiden vilket tillgångsslag dessa tillhör.

Begränsning av enhandsengagemang

Tillgångar som hänförs till en enskild emittent - eller emittenter inom samma koncern - får uppgå till högst **10 %** av de totala tillgångarna inom förvaltningen.

Etiska krav

Vid förvaltningen ska beaktas deklARATIONER och konventioner som har undertecknats av Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Dessutom ska kriterier beaktas för bolag med verksamhet inom kategorierna vapen, tobak, alkohol, spel och pornografi.

För fondplaceringar gäller minimikravet att fonden måste förvaltas i linje med United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI), dvs. att ansvarig förvaltare har vedertagna riktlinjer för socialt ansvarsfulla investeringar (SRI).

Uppföljning

RÖS bör minst två gånger per år se över förvaltningen, med syfte att se om förutsättningar har förändrats, eller om enskilda tillgångsslag driftat och därför avviker från angivna riktvärden (t ex på grund av finansmarknadernas utveckling) och därför behöver rebalanseras. Förbundsdirektören ska minst två gånger per år redovisa utvecklingen av portföljen till direktionen samt att portföljen stämmer överens med fastställd placeringspolicy.

Fastställande av policy

RÖS fastställer placeringspolicyn och beslutar om revidering av denna policy.

Placeringar och lån

Förbundets placeringar uppgår per 170630 till 22 205tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 832tkr. Placeringarna finns som Rän-teplaceringar, Rän-tefonder och Aktiefonder.

Förbundets lån till medlemskommunerna löstes ut 2016.

Pensionsförvaltning (beloppen är i tkr)

Förbundet har ingen försäkringslösning utan den förmånsbestämda ålderspensionen och den särskilda avtalspensionen för brandmännen ligger som avsättning i balansräkningen.

För att säkra upp de framtida pensionsutbetalningarna så har förbundet upprättat en placeringspolicy som de sätter av pengar till vid behov enligt fastställd plan/fördelning.

Förbundets placeringar uppgår per 170630 till 22 205 tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 832kr. Placeringarna finns som Rän-teplaceringar, Rän-tefonder och Aktiefonder.

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Avsättningar (inkl särskild löneskatt) för pensioner och liknande poster	<u>32 192</u>	<u>34 272</u>
Totala pensionsförpliktelser	32 192	34 272
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; bokfört värde	22 205	22 255
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; marknadsvärde	24 832	24 305
"Återlånade" medel (skillnad mellan totala pensioner och finansiella placeringars marknadsvärde enligt ovan)	-7 810	-9 967

Investeringsredovisning (beloppen är i tkr)

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Fastigheter	500	487	13
Fordon	8 000	331	7 669
Inventarier	800	895	-95
IT-stöd förebyggande	100	293	-193
RC i Skövde			
Rakel	150		150
RÖS-nätet	145		145
Statsbidrag RC			
Summa nettoinvesteringar	9 695	2 006	7 689

Väsentliga personalförhållanden

Personalförsörjningen är över tid en utmaning inom samtliga befattningskategorier. En idag försvårande omständighet är det utökade ledighetsuttaget för föräldraledigheter. Antalet anställda och anställda med tillräcklig kompetens påverkar vår förmåga att lösa uppgifterna. Över tid innebär detta att behovet av vikarier ökar. Som en följd av detta har direktionen beslutat att överanställa två stycken brandmän under andra halvåret 2017. En ytterligare försvårande omständighet i Skövde är att numerären på ordinarie vaktstyrka endast är en plus fyra man idag. Med hänsyn till den samhällsutveckling som sker i Skövde är det ett krav att senast 2019 förstärka vaktstyrkan med en man per skift. Om inte förstärkningen till Skövde styrkan kan genomföras kan detta menligt påverka möjligheterna att lösa tilldelade uppgifter.

Miljöredovisning

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vi genomför kontroller enligt de direktiv som Miljösamverkan Östra Skaraborg tar fram.

Vad avser RÖS fortsatta övningsverksamhet vid övningsfältet Hasslum fullföljs tidigare rutiner och kontroller vad avser miljöpåverkan.

När det gäller transporterna så samordnas dessa i så stor utsträckning som möjligt.

Avfall källsorteras och transporteras till miljöstationen Risängen (Skövde).

Förbundet har utarbetat riktlinjer för användning av skum vid insats och övning i syfte att minska miljöpåverkan.

Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd

MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedöms mot bakgrund av gällande budgetproposition få begränsade möjligheter att lösa tilldelade uppgifter inom ramen för rekrytering, utbildning och kompetensutveckling.

MSB:s framtida begränsade förmåga bedöms påverka förbundets möjlighet att hantera den strategiska personalförsörjningen.

Om den utveckling som nu kan förutses inträffar kommer detta att bl.a. innebära ekonomiska konsekvenser för förbundet.

Tidigare avgiftsfria utbildningar kan komma att avgiftsbeläggas samt att vissa utbildningar tvingas att genomföras lokalt eller regionalt i egen regi.

Framtidsbedömning

Organisationen är i en generationsväxling som bedöms pågå de närmsta åren. Detta innebär ett behov av ökad rekrytering samt kompetensutveckling.

Fastigheter fordon och vissa materielsystem är ålderstigna och behöver omsättas.

Den alltmer komplexa risk och hotbild som utvecklas i samhället innebär att vi som en tydlig aktör i samhället måste utvecklas i takt med övriga samhället.

Sammantaget kan det konstateras att det ekonomiska utrymmet för räddningstjänstens fortsatta utveckling och förmåga att lösa uppgifter sannolikt måste justeras.

Den samhällsutveckling som nu sker påverkar organisationen i en allt större omfattning. Behov av personalförsörjning, kommunernas olika utvecklingar inom RÖS geografiska ansvarsområde, förändrade risk och hotbilder, utvecklad myndighetsutövning samt tillkommande uppgifter såsom höjd beredskap föranleder ett stort behov av att analysera de närmsta årens ambitionsnivå för räddningstjänsten. Långsiktighet i planeringen är nu viktigare än någonsin. Under 2018 kommer arbete krävas för att analysera och besluta om nästkommande handlingsprogram. Utkomsten av detta arbete kommer påverka organisationen minst intill 2023. Att överblicka kommunernas utveckling och vår förmåga att lösa tilldelade uppgifter med nuvarande organisation och ambitionsnivå är mycket svårt. Bedömningen är att åtgärder krävs såväl ekonomiska som organisatoriska för att vi över tid skall kunna följa lagstiftarens ambition med "ett likvärdigt skydd" oberoende var du bor i vårt avlånga land.

I sammanhanget finns det två huvudalternativ som måste övervägas av den politiska nivån. Det ena alternativet är att vi för framtiden förvaltar det vi idag har, och det andra alternativet är att vi följer våra medlemskommuners utvecklingar och anpassar organisationen för detta. Oavsett vilket alternativ som väljs krävs en tydlig politisk inriktning för kommande arbete med nästkommande handlingsprogram.

Resultaträkning	Not	2017-01-01 -2017-06-30	2016-01-01 -2016-06-30
Verksamhetens intäkter		2 850 344	47 199 582
Verksamhetens kostnader	2	-46 140 044	-48 766 536
Avskrivningar	3, 4, 5	-2 477 892	-2 507 862
Verksamhetens nettokostnader		-45 767 592	-4 074 816
Medlemsbidrag	6	45 885 061	63 916
Finansiella intäkter	7	5 137	167 010
Finansiella kostnader	8	-338 603	-98 607
Värdepapper resultat		<u>-44 268</u>	<u>-22 418</u>
Resultat före extraordinära poster		-260 265	-3 964 915
Delårets Resultat		<u>-260 265</u>	<u>-3 964 915</u>

Balansräkning	Not	2017-06-30	2016-06-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Fastigheter och anläggningar	4	15 208 296	16 377 011
Inventarier och transportmedel	3, 5	<u>24 783 824</u>	<u>24 668 349</u>
Summa anläggningstillgångar		39 992 120	41 045 360
Omsättningstillgångar			
Skolmåltdiskuponger		48 350	57 650
Fordringar	10	23 220 781	27 742 322
Kortfristiga placeringar	11	22 205 846	22 254 922
Kassa och Bank	9	<u>16 151 954</u>	<u>7 269 195</u>
Summa omsättningstillgångar		61 626 931	57 324 089
Summa tillgångar		<u>101 619 051</u>	<u>98 369 449</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital		27 363 463	26 271 499
Årets resultat		<u>-260 265</u>	<u>-3 964 915</u>
Summa eget kapital		27 103 198	22 306 584
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	12	<u>32 192 296</u>	<u>34 271 671</u>
Långfristiga skulder			
Lån hos medlemskommuner	13	-	540 482
Investeringsbidrag RC i Skövde		<u>1 841 612</u>	<u>2 031 987</u>
Summa långfristiga skulder		1 841 612	2 572 469
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 582 228	3 195 255
Övriga skulder	14	3 000 051	2 961 957
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	<u>34 899 666</u>	<u>33 061 514</u>
Summa kortfristiga skulder		40 481 945	39 218 726
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>101 619 051</u>	<u>98 369 450</u>

Balansräkning

Not

2017-06-30

2016-06-30

Panter och ansvarsförbindelser

Panter och därmed jämförliga säkerheter

Inga

Inga

Kassaflödesanalys	2017-01-01 -2017-06-30	2016-01-01 -2016-06-30
Den löpande verksamheten		
Delårets resultat	-260 265	-3 964 915
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	2 383 357	2 413 064
Ianspråktaga avsättningar	<u>709 590</u>	<u>3 555 647</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	2 832 682	2 003 796
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-845 542	-22 957 986
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>1 112 073</u>	<u>1 253 723</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 099 213	-19 700 467
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-2 005 038	-3 994 351
Ökn/minskn kortfristiga placeringar	<u>36 212</u>	<u>-168 144</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 968 826	-4 162 495
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	1 130 387	-23 862 962
Likvida medel vid årets början	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>
Likvida medel vid delårets slut	<u>16 151 953</u>	<u>7 269 194</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Delårsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Komponentavskrivningar har införts från 2015. Det som fanns innan 2015 har gått igenom och utifrån väsentlighet så låg anläggningarna rätt när det gäller komponenter och avskrivningstider, så någon justering på detta har inte gjorts.

Not 2 Verksamhetens kostnader

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Material, entreprenad, konsulter, bidrag och transfereringar	-146 021	-455 741
Kostnader för arbetskraft	-37 128 342	-39 627 297
Övriga verksamhetskostnader	<u>-8 865 681</u>	<u>-8 683 498</u>
Summa	<u>-46 140 044</u>	<u>-48 766 536</u>

Not 3 Bilar och transportmedel

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Övriga materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	43 582 998	39 609 384
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>330 551</u>	<u>2 464 057</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	43 913 549	42 073 441
Ingående avskrivningar	-21 411 300	-18 830 169
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-1 323 177</u>	<u>-1 234 264</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-22 734 477	-20 064 433
Utgående restvärde enligt plan	<u>21 179 072</u>	<u>22 009 008</u>

Not 4 Mark och byggnader

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Ingående anskaffningsvärden	35 082 849	34 376 870
Årets förändringar		
- Årets investeringar	<u>486 721</u>	<u>534 819</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	35 569 570	34 911 689
Ingående avskrivningar	-19 506 841	-17 589 991
- Årets avskrivningar	<u>-854 433</u>	<u>-944 688</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-20 361 274	-18 534 679
Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	-	126 897
- Under året genomförda omfördelningar	=	<u>-126 897</u>
Utgående balans	0	0
Utgående restvärde enligt plan	15 208 296	16 377 010

Not 5 Maskiner och inventarier

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	14 801 751	13 409 067
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>1 187 767</u>	<u>995 475</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 989 518	14 404 542
Ingående avskrivningar	-12 084 483	-11 416 291
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-300 281</u>	<u>-328 910</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 384 764	-11 745 201
Utgående restvärde enligt plan	<u>3 604 754</u>	<u>2 659 341</u>

Not 6 Medlemsbidrag

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Skövde	17 181 066	16 557 000
Tibro	3 215 035	3 104 500
Hjo	3 214 024	3 104 500
Karlsborg	3 212 956	3 104 500
Mariestad	12 046 980	11 632 500
Töreboda	3 209 500	3 104 500
Gullspång	<u>3 805 500</u>	<u>3 680 500</u>
Summa	<u>45 885 061</u>	<u>44 288 000</u>

Not 7 Finansiella intäkter

	<u>2017-01-01</u> <u>-2017-06-30</u>	<u>2016-01-01</u> <u>-2016-06-30</u>
Räntor	<u>5 137,5</u>	<u>167 010,0</u>
Summa	<u>5 138</u>	<u>167 010</u>

Not 8 Finansiella kostnader

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Räntekostnader	-352	-607
Ränta på pensionskostnader	-336 000	-98 000
Övriga finansiella kostnader	<u>-2 251</u>	-
Summa	<u>-338 603</u>	<u>-98 607</u>

Not 9 Kassa och bank

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Bank	<u>16 151 954</u>	<u>7 269 195</u>
Summa	<u>16 151 954</u>	<u>7 269 195</u>

Not 10 Fordringar

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Kundfordringar	20 260 812,0	23 409 226,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 116 971,6	2 043 017,8
Övriga kortfristiga fordringar	<u>842 998,0</u>	<u>2 290 077,0</u>
Summa	<u>23 220 781,6</u>	<u>27 742 321,6</u>

Not 11 Kortfristiga placeringar

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Räntebärande värdepapper och fonder	<u>22 205 846</u>	<u>22 254 922</u>
Summa	<u>22 205 846</u>	<u>22 254 922</u>

tkr	Anskaffnings värde	Bokfört värde	Marknadsvärde bokslutsdag
Aktiefonder	3 247 710	3 247 710	4 910 398
Räntebärande papper	18 958 135	18 958 135	19 921 663

Not 12 Avsättningar för pensioner

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Ingående avsättning	31 482 706	30 716 024
Pensionsutbetalningar	-1 001 000	-833 000
Nyintjänad pension	1 240 500	3 581 647
Ränte- och basbeloppsuppräknings	336 000	98 000
Förändring av löneskatt	138 500	720 000
Övrigt	<u>-4 410</u>	<u>-11 000</u>
Utgående avsättning	<u>32 192 296</u>	<u>34 271 671</u>

Not 13 Långfristiga skulder

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Ingående låneskuld	-	629 341
Årets amortering	=	<u>-88 859</u>
Utgående låneskuld	<u>0</u>	<u>540 482</u>

Långfristiga skulder

Lån hos medlemskommuner	=	540 482
Summa	<u>0</u>	<u>540 482</u>

	2017	2016	2015	2014
Förfallotider				
Låneskuldens struktur - lånelängd				
Andel som förfaller inom 3 år	0%	0%	35,1 %	38,8 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år	0%	0%	21,6 %	24 %
Andel som förfaller efter 5 år	0%	0%	43,3 %	37,2%
Summa	0%	0%	100 %	100 %
Räntor				
Låneskuldens struktur - räntor				
Andel med rörlig ränta	0%	0%	100 %	100 %
Andel med fast ränta	0%	0%	0 %	0 %
Summa	0%	0%	100 %	100 %

Not 14 Kortfristiga skulder

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Kortfristig del av skulder till kreditinstitut	-	88 859,0
Skatteskulder	-	66 618,0
Övriga kortfristiga skulder	<u>3 000 051,1</u>	<u>2 806 479,0</u>
Summa	<u>3 000 051,1</u>	<u>2 961 956,0</u>

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-01-01 <u>-2017-06-30</u>	2016-01-01 <u>-2016-06-30</u>
Förutbetalda intäkter	23 184 135	22 174 329
löneskulder inkl semesterskulder	9 176 087	8 432 331
upplupna kostnader	<u>2 539 443</u>	<u>2 454 854</u>
	<u>34 899 665</u>	<u>33 061 514</u>

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg godkänner delårsredovisningen.

Skövde 2017-08-31

Rolf Eriksson
1:e vice ordförande

Göte Carling
Ordförande

Björn Fagerlund
2:e vice ordförande

Min revisionsberättelse har lämnats ____ - ____ - ____.

Verksamhetsberättelse ***2017***

Bilaga 1 till delårsredovisning "Kapell".

Räddningstjänsten
Östra Skaraborg
2017-06-30

Innehåll

Om denna handling.....	4
Verksamhetsberättelse för första halvåret 2017	4
Personal.....	6
Skadeförebyggande verksamhet	7
Skadeavhjälpande verksamhet.....	8
Drift- och underhållsverksamhet	9
Samverkan, säkerhet och beredskap	9
Ekonomiskt resultat	10
Chefens bedömning	10
Personal.....	11
Allmänt	11
Måluppfyllnad.....	12
Verksamhetsmål	12
Prestationsmål.....	13
Förebyggande verksamhet.....	15
Resultat	15
Myndighetsutövning.....	15
Ärendehantering	15
Måluppfyllelse	18
Säkerhetsmål (S) med tillhörande prestationsmål (P) för år 2017.....	18
Resultat	19
Analys.....	19
Slutsatser.....	20
Personal.....	20
Övrig verksamhet.....	20
Bilaga A – Statistiskt underlag	22
Operativa avdelningen	23
Måluppfyllnad.....	23
Insatsstatistik.....	24
Fördelning av personskador.....	25
Ämnesområdesvisa aktiviteter.....	25
Farliga ämnen	27
Utbildning och kompetensutveckling	28
Övriga aktiviteter rörande utbildning, övning och utveckling.....	30
Axplock från första halvårets insatser	31

Drift och underhåll.....	37
Mål och måluppfyllnad.....	37
Genomförda projekt och underhållsarbeten En kort redovisning följer av olika projekt som genomförts under våren.	37
Övrigt.....	40
Samverkan, säkerhet och beredskap	42
Mål och måluppfyllnad.....	42
POSOM.....	43
Informationssamverkan	43
Kommunal beredskapsplanering	43
Regional beredskapsplanering.....	44
Samverkan i övrigt.....	44
Sjöräddning.....	44
RCB-möten	44
Höjd beredskap	44
Ekonomiska nyckeltal.....	45
Delårets resultat	45
Eget Kapital	45
Soliditet.....	46
Likviditet.....	46
Likvida medel	47
Avsättningar.....	47

Om denna handling

Denna handling är en bilaga till Räddningstjänstens Östra Skaraborg delårsredovisning som redovisas i systemet ”Kapell”.

Syftet med denna handling som benämns verksamhetsberättelse är att beskriva och förklara mer ingående om genomförd verksamhet under första halvåret 2017.

Verksamhetsberättelse för första halvåret 2017

Verksamheten bedrivs enligt fastställd verksamhetsplan 2017. Våren har inneburit mycket internt arbete utöver det planerade med hänsyn till det nya avtalet för våra räddningstjänstmän i beredskap RiB 17.

Uppstartade projektarbeten under 2016 har fullföljts och arbete pågår med att slutföra de samma. Projektet med att föra över de kommunala automatiska brandlarmen från respektive medlemskommun genomförs enligt plan. Rekryteringsarbete har genomförts med målsättningen att kunna anställa en tekniker för att hantera larm och teknikplattformarna (IT, Tele, Rakel mm) inom organisationen. Under hösten kommer teknik och omkoppling av larm genomföras. Målsättningen är att RÖS skall kunna förmedla de kommunala automatiska brandlarmen från 2018-01-01. Inom ramen för teknikuppdateringen av vår larmcentral så fullföljs detta projekt med att förstärka tillträdesskyddet vid brandstationen i Skövde. Arbetet skall slutföras under inledningen på hösten med en slutbesiktning av MSB som är en medfinansier i projektet.

Arbetet med övningsfältet Hasslum fortgår med ett större engagemang från Skövde kommun. RÖS har understött Skövde kommun i den värdering av fältet som gjorts inför ett eventuellt förvärvande av fastigheten. Inriktningen enligt Skövde kommun är att frågan om övningsfältet skall vara löst i september 2017.

Inom ramen för vår förmåga till kriskommunikation så har fortsatt samverkan skett med medlemskommunernas kommunikationschefer och dess personal. En avsiktsförklaring är skriven mellan RÖS och medlemskommunerna som syftar till att kunna stödja varandra vid de behov som kan uppkomma vid en större medial händelse.

Stabsutbildning har genomförts med tidigare angiven ambition och målsättning. Ytterligare personal ur organisationen har utbildats för olika befattningar inom RÖS stab. Stabsutbildningen avslutades med en stabs och ledningsövning i maj där även polis, ambulans och Skaraborgs sjukhus deltog. Det kan konstateras att det sker en succesiv positiv utveckling avseende vår ledningsförmåga. Som ett kvitto på detta kan nämnas vårt deltagande i stödet till Räddsam F (Jönköpings län), då vi tillsammans med andra räddningstjänster från RäddsamVG (Västra Götaland) samordnat understödde pågående skogsbrand i Bredaryd (Småland). Såväl stabsarbete, samordning som de direkta insatserna med personal på plats fungerade i allt väsentligt mycket väl.

Som ett led i att ta till vara den kompetens som finns och på så sätt hjälpa varandra inom befintliga organisationer planerades och genomfördes vårens preparandutbildning tillsammans med övriga räddningstjänster från Skaraborg. Utbildningsresultatet blev mycket bra och vi kommer fortsätta att samordna våra utbildningsbehov så långt det är möjligt.

RÖS har på uppdrag av MSB utbildat personal i ”fyrhjulingar” vid övningsfältet i Skövde. Vidare så planeras det inom Räddsam VG att genomföras utbildningar under hösten vid övningsfältet Hasslum.

Budgetarbete för 2018 är genomfört. Förslag till budget lämnades in vid direktionsmötet den 1 juni. Inom ramen för budgetarbetet 2018 lyftes en rad frågor kring hur vi fortsatt skall utveckla vår organisation mot de uppgifter som nu mer och mer står i förändring i samband med den samhällsutveckling som nu sker. Utmaningarna för organisationen är många och påverkas i olika tidsdimensioner beroende på vilka beslut som tas inom vilken tid samt med vilken fastställd ambition.

Löneöversynen för 2017 är genomförd. Individuell lönesättning har implementerats för delar som ännu ej har denna lönesättningsmetod. Under 2018 fullföljs implementeringen av individuell lönesättning för styrkeledarna. Diskussion med Kommunal har påbörjats avseende ett eventuellt införande av individuella löner för kategorin brandmän.

Camp blåljus är genomfört för sjätte året i rad. Syftet med denna aktivitet är att tydliggöra säkerhetsbegreppet i ett större perspektiv för samtliga elever i Skaraborg som går i åttonde klass. Skövde stod som värdkommun och arrangemanget genomfördes på ett mycket bra sätt. Utvärdering kommer ske om hur detta koncept skall utvecklas för kommande år.

Med syftet att utveckla våra deltidstyrkor så har en särskild arbetsgrupp påbörjat ett arbete med att analysera förutsättningar för fortsatt personalförsörjning, kompetensutveckling mm. Arbetsgruppen ingår som en del i förbundets påbörjade arbete med att analysera våra fortsatta möjligheter, begränsningar, samt behov av beslut och åtgärder inför framtiden.

Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomfört vårmötet enligt plan. Vid vårens möte uppfattas det att krishanteringsbegreppet fått en reell innebörd efter många års frånvaro från våra agendor.

Räddningschefen har påbörjat utarbetandet av riktlinjer för höjd beredskap, vidare så planerar vi för att under hösten krigsplacera vår personal i respektive räddningsstyrka.

De årliga lördagsövningarna för deltidspersonalen har genomförts vid övningsfältet Hasslum. Övningarna genomfördes på ett mycket bra sätt och vi har som organisation återigen fått ett kvitto på vad vi behöver utveckla och bibehålla avseende våra kunskaper och färdigheter. Vi kan konstatera att våra deltidsbrandmän generellt håller en hög nivå i sitt sätt att lösa sina uppgifter.

Förbundets satsning på ledarskapsutbildning har fullföljts enligt plan. Samtliga styrkeledare har nu genomfört ledarskapsutbildning med syftet att på ett bättre sätt kunna utöva ledarskap i det dagliga arbetet. Denna utbildning kommer planeras att genomföras vart annat år vilket motsvarar det bedömda behovet av kompetensutveckling för våra chefer avseende ledarskap.

Förbundet har som tidigare nämnts deltagit i skogsbrandsinsats Bredaryd (Småland) tillsammans med andra räddningstjänster inom RäddsamVG (RäddsamVG är ett samverkansnätverk där samtliga räddningstjänster inom Västra Götaland ingår). Det sedan en tid tillbaka påbörjade samverkansarbetet börjar nu ge effekt.

Vi har tillsammans inom RäddsamVG löst uppgiften med att förstärka ett annat läns räddningstjänster med personal och materiel. Vi kommer fortsätta utveckla denna förmåga såväl inom RäddsamVG som att kunna stödja andra län vid behov av operativa enheter.

RäddsamVG samarbetet utvecklas ytterligare. Under våren har arbetsgrupper påbörjat sitt samverkansarbete. I personalperspektivet har ett personalråd bildats vilka har påbörjat arbetet med att samordna/tolka avtal för att snabbt kunna sätta in personal i insatser med samma förutsättningar avseende tolkningar och bestämmelser för gällande avtal. Detta arbete sker i samverkan med den arbetsgrupp som utvecklar vår operativa samverkansförmåga inom RäddsamVG. Vad avser det förebyggande arbetet så har ett förebygganderåd startas och kommer genomföra ett större samverkansmöte i september med syftet att kartlägga vilka förebyggande frågor som skall prioriteras i ett uppstartsskede för fortsatt samverkan.

Inom ramen för Räddsam VG har samtliga räddnings och förbundschefer tillskrivit Statsrådet Anders Ygeman med anledning av MSB svårigheter att svara upp mot de kommunala räddningstjänsternas behov av utbildning och kompetensutveckling

Personal

Personalförsörjningen fortsätter att utmana organisationen. Ingen personalkategori är undantagen ett fortsatt rekryteringsbehov på sikt, vilket med dagens och morgondagens tillgång på personal bedöms som försvarande. Förutom föräldraledigheter finns det nu två stycken brandmän som studerar till andra yrken och som sökt partiell ledighet, framför allt dagpass. Under våren beslutades att överanställa två brandmän, för att underlätta bemanningen av de vakanser som finns till följd av sjukdom och tjänsteledigheter. Detta får effekt efter semesterperioden. Vid de pensionsavgångar som kommer inom närmaste året/åren finns möjlighet att åter gå ner till tidigare numerär.

Det nya RiB-avtalet (Räddningspersonal i beredskap) har rört upp känslor i hela deltidsbrandmanna-Sverige. Inom förbundet har vi haft en dialog med BRF (Brandmännens Riksförbund) lokalt och flera möten med syfte att åstadkomma en lösning. Räddningstjänsten har även skickat sina synpunkter till central arbetsgivarorganisation. Konsekvenserna av det centrala avtalet har inneburit ett stort merarbete för flera av medarbetarna i RÖS ledning. Nytt avtal avseende räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB 17) undertecknades lokalt i april. För RÖS innebär avtalet formellt att vi följer centralt avtal RiB 17 och har i anslutning till detta tagit ett ensidigt arbetsgivarbeslut med syftet att nå upp till det nationella märket. Fortsatt arbete kring avtalsfrågan RiB skall nu koncentreras till kommande avtal RiB 19.

För att öka möjligheterna att rekrytera personal till deltidstationerna även framåt, har en framtidsgrupp RiB bildats som hittills har haft två möten. Syftet med gruppen är att underlätta rekrytering samt att få idéer till en deltidorganisation som fungerar ännu bättre.

Under våren har en ny tjänst inom räddningstjänsten etablerats, en larmtekniker. Tjänsten är uppkommen som en följd av att förbundet övertar driften av medlemskommunernas interna brandlarm. Prioriterad uppgift för Larmteknikern är att få de kommunala brandlarmen att fungera och i mån av tid vara behjälplig i övriga teknik- och driftsfrågor. I övrigt har extern rekrytering till organisationen under våren skett genom preparandutbildning och rekrytering av sommarvikarier.

Även intern rekrytering för att ersätta vakanser som insatsledare och styrkeledare har genomförts. Glädjande kan vi konstatera att vi lyckats rekrytera en brandingenjör med gedigen kompetens till vår förebyggandeavdelning samt en erfaren drifttekniker till operativa avdelningen. Trots detta så ser vi utmaningar både på deltidssidan och heltidssidan. Vidare så underlättar inte MSB nationella inriktningar en funktionell kompetensförsörjning. Vi har genom RäddsamVG uttryckt oss via skrivelser till departementet och till MSB, där vi redovisar den lokala uppfattning som finns i våra räddningstjänstorganisationer relaterat kompetensutvecklingsbehoven. Fortsatt arbete över tid krävs med myndigheterna för att få till stånd en långsiktig hållbar lösning för framtida personalförsörjningar.

Skadeförebyggande verksamhet

Det nya arbetssättet gällande ärendehantering har kommit på plats och ärenden hanteras nu på ett sätt som är kvalitetssäkrat, uppfyller gällande lagstiftningskrav och är rättssäkert för den enskilde. Konsekvensen av det nya arbetssättet är att ärenden tar längre tid att hantera, vilket innebär att avdelningens kapacitet att hantera ärenden generellt har minskat. Prioritering av ärenden som initieras utifrån har fått göras med konsekvensen att internt initierade ärenden, tillsyner, har minskat.

Antalet tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor som har genomförts är lägre än plan och antalet genomförda tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor är lägre än plan. Avdelningen har idag inte kapacitet att genomföra de tillsyner som behöver genomföras för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna. Resultatet gällande ärendehantering för årets första halvår skiljer sig mellan olika typer av ärenden. Antalet ärenden generellt och antalet ärenden gällande byggprocessen i synnerhet har ökat stort.

Förändringar har skett i avdelningens organisation. De två brandmästartjänsterna på vardera 50 % har överförts till den operativa avdelningen och en brandingenjör har rekryterats till avdelningen på 100 % istället.

Avdelningen har ett behov av ytterligare 1-2 tjänster utöver nuvarande vakanta tjänster för att hantera den nuvarande arbetsbelastningen och möjliggöra att genomföra tillsyner på en godtagbar nivå.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Skövde, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat under halvåret men kommer inte att fortsätta till hösten.

Skadeavhjälpande verksamhet

Antalet insatser har ökat markant. Under årets första sex månader har 795 larm hanterats jämfört med föregående halvår 2016, då 680 larm hanterades. Antalet trafikolyckor står för den mest markanta ökningen. Även bränder utomhus har ökat vilka kan förklaras med att de torra markförhållandena medfört något fler skogs och markbränder än vanligt. Vidare har antalet bränder i containrar och liknande varit mer förekommande under den senare tiden. Det är en naturligt följd att antalet insatser ökar i paritet med att vårt område blir allt mer tätbefolkat, men att det varierar så markant från halvår till halvår kan inte förklaras genom detta. En jämförelse med riksgenomsnittet kommer genomföras samt fortsatt analys av de insatser som genomförs resterande del av året.

Vad avser måluppfyllnad så kan det konstateras att övning och utbildning för befälskategorierna RCB, IB och IL ej når upp till uppsatta mål. Analys genomförs för att utarbeta åtgärdsplan.

Arbete pågår för att kunna överföra medlemskommunernas kommunala automatiska brandlarm till vår ledningscentral. Övertagandet av larmförmedling skall vara klart och driftsatt 1 januari 2018.

Inom ramen för att höja säkerhetsnivån på brandstationen i Skövde har ett nytt passagesystem monterats. Tillträdesskydd till lokaliteter och ledningscentral har därmed förstärkts. Arbetet har skett i samverkan med MSB.

Samverkan inom Räddningstjänsterna i Västra Götaland fortsätter. Arbete med att skapa redundans mellan ledningscentraler utvecklas och en avsiktsförklaring upprättas nu mellan SÄRF (Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) NÄRF (Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund) och RÖS. Syftet med detta arbete är att skapa redundans i våra system så att vi vid driftbortfall kan stödja varandra med larmförmedling och vid behov operativ ledning. Vidare så har RÖS under våren varit delaktiga i framtagandet av gemensamma rutiner i länet för lämnande av förstärkningsresurser till annan organisation inom Västra Götaland eller till räddningstjänst inom annat län. Rutinerna har nyttjats vid vårens insats i Småland (skogsbrand Bredaryd) med mycket gott resultat.

Drift- och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpan verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till stor del att göra kontroller och reparationer på fordon, materiel och brandstationer samt att sköta logistiken av materiel inom i förbundet.

Under våren 2017 har det genomförts större renoveringsarbeten på brandstationerna i Tibro och Mariestad.

I Skövde har ett nytt passagesystem upphandlats och installerats.

Två tankbilar och en basbil har upphandlats och kommer att levereras under hösten.

Uppgraderingen av förbundets andningsskyddsutrustning har fortsatt enligt plan.

Omsättning av förbundets brandhjälm har påbörjats.

Ny utlarmningsutrustning har installerats på brandstationen i Karlsborg.

Service och underhåll av förbundets master har genomförts.

Skötselansvaret för övningsfältet i Hasslum medför stor arbetsbelastning för driftavdelningen.

Samverkan, säkerhet och beredskap

De mål som uppställts för ämnesområdet bedöms vara, på halvårsbasis, uppfyllda. Räddningstjänsten har i allt väsentligt genomfört planerade åtagande. Viss eftersläpning noteras beträffande uppföljning av avtalstecknad samverkan. Bedömningen är att detta kommer att kunna hanteras under hösten.

När det gäller samverkan med aktörer utan avtalsförhållande ser läget bättre ut. Här kan nämnas utvecklad samverkan med polismyndigheten avseende informationsdelgivning och fortsatt utveckling av samarbetet med kommunernas krisberedskapsinformatörer.

Samverkan med länsstyrelsen sker genom medverkan i regionala rådet, deltagande i kvartalsövningar samt de veckovisa samverkanskonferenserna.

Årets första möte med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Huvudtemat utgjordes av totalförsvar, sårbarheter i betalningssystemet samt genomgång av pågående krisberedskapsverksamhet hos aktörerna.

Regelbundna möten har hållits med gruppen Samhällsskydd Skaraborg där de tre räddningstjänsterna ingår tillsammans med företrädare för Polismyndigheten och akutsjukvården. Vidare har räddningstjänsten medverkat vid vårmötet med Räddsam VG (ett samverkansorgan för räddningstjänstfrågor inom länet där såväl tjänstemän som politiker ingår).

Arbetet med återtagande av förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap har intensifierats. En hel del försörjningsfrågor behöver lösas ut i samverkan med andra aktörer.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för första halvåret visar på ett underskott på 260 tkr. Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader avseende fordonsreparationer (200 tkr), årligt inköp av arbetskläder (180 tkr) samt ökade personalkostnader till följd av genomförd löneöversyn, RiB17 samt ökat antal larm (288 tkr).

I resultatet finns ökade intäkter i form av fler automatlarm samt intäkter på övningsfältet (299 tkr). Minskade intäkter redovisas avseende förebyggande verksamhet (85 tkr)

Beslutade investeringar för året genomförs i huvudsak under andra halvåret vilket innebär en lägre kostnad för halvåret (195 tkr)

Det ekonomiska målet för 2017 är ett negativt resultat på 1 milj. mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde. Ökade intäkter och hushållning med ekonomin är grunden för att nå målet.

Bedömningen är sammanfattningsvis att det ekonomiska målet för 2017 kommer uppnås.

Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Chefens bedömning

Den samhällsutveckling som nu sker påverkar organisationen i en allt större omfattning. Behov av personalförsörjning, kommunernas olika utvecklingar inom RÖS geografiska ansvarsområde, förändrade risk och hotbilder, utvecklad myndighetsutövning samt tillkommande uppgifter såsom höjd beredskap föranleder ett stort behov av att analysera de närmsta årens ambitionsnivå för räddningstjänsten. Långsiktighet i planeringen är nu viktigare än någonsin. Under 2018 kommer arbete krävas för att analysera och besluta om nästkommande handlingsprogram. Utkomsten av detta arbete kommer påverka organisationen minst intill 2023. Att överblicka kommunernas utveckling och vår förmåga att lösa tilldelade uppgifter med nuvarande organisation och ambitionsnivå är mycket svårt. Bedömningen är att åtgärder krävs såväl ekonomiska som organisatoriska för att vi över tid skall kunna följa lagstiftarens ambition med ”ett likvärdigt skydd” oberoende var du bor i vårt avlånga land.

I sammanhanget finns det två huvudalternativ som måste övervägas av den politiska nivån. Det ena alternativet är att vi för framtiden förvaltar det vi idag har, och det andra alternativet är att vi följer våra medlemskommuners utvecklingar och anpassar organisationen för detta. Oavsett vilket alternativ som väljs krävs en tydlig politisk inriktning för kommande arbete med nästkommande handlingsprogram.

Skövde den 31 augusti 2017

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

Personal

Allmänt

Under våren har en ny tjänst inom räddningstjänsten etablerats, en larmtekniker. Tjänsten är uppkommen som en följd av att förbundet övertar driften av medlemskommunernas interna brandlarm. Prioriterad uppgift för Larmteknikern är att få de kommunala brandlarmen att fungera och i mån av tid vara behjälplig i övriga teknik- och driftsfrågor. I övrigt har extern rekrytering till organisationen under våren skett genom preparandutbildning och rekrytering av sommarvikarier. Även intern rekrytering för att ersätta vakanser som insatsledare och styrkeledare har genomförts.

Förutom föräldraledigheter finns det nu två stycken brandmän som studerar till andra yrken och som sökt partiell ledighet, framför allt dagpass. Under våren beslutades att överanställa två brandmän, för att underlätta bemanningen av de vakanser som finns till följd av sjukdom och tjänsteledigheter. Detta får effekt efter semesterperioden. Vid de pensionsavgångar som kommer inom närmaste året/åren finns möjlighet att åter gå ner till tidigare numerär.

Under första halvåret 2017 har tre heltidsanställda medarbetare gått i pension, varav två med särskild avtalspension. Två av de nyblivna pensionärerna var insatsledare och en var brandman anställd inom driftavdelningen. En medarbetare har sagt upp sig för att gå till andra utmaningar inom MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Även denna medarbetare var insatsledare. Insatsledartjänsterna är tillsatta av internt sökande. Tjänsten på driftavdelningen är tillsatt av en f d brandman men har omformats till en ren driftteknikertjänst, utan tjänstgöring sommartid som brandman.

På deltidstationerna är det två styrkeledare samt tre brandmän som har sagt upp sig. En hänvisar till det nya RiB-avtalet som anledning till uppsägning. Ytterligare två nämner avtalet som en av anledningarna till uppsägning, men att andra personliga skäl finns. Övriga skäl är pension samt beredskap i sin huvudanställning.

Sex anställda på heltiden har under våren haft längre sjukskrivningar i olika omfattning. Tre av dessa är åter i full drift. För ytterligare två finns det förhoppning om att återgång sker efter semesterperioden.

Organisationens behov av kompetensutveckling följs och planeras med årsvis framförhållning i samverkan med MSB.

Till organisationen har rekryterats elva nya deltidbrandmän och fyra räddningsvärnsmän. Vårens preparandutbildning om två veckor hölls vecka 17 och 19 och genomfördes även i år i samverkan med Räddningstjänsten Västra Skaraborg, Samhällsskydd Mellersta Skaraborg samt även SOS.

Felaktiga löner är ett fortsatt problem i kölvattnet av Skövde kommuns byte av HR- och lönesystem. Den digitala rapporteringen av deltidlöner har tagit ännu ett steg genom att lönefil nu överförs digitalt istället för att lönerader knappas in manuellt hos Skövde kommun. Felaktiga löner för deltiden har därmed nästan försvunnit.

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal verksamhets - och prestationsmål för personaltjänsten vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken utsträckning målen uppfylls. Direktionen har fattat beslut om att följande mål skall studeras under verksamhetsåret 2017:

- *Att försörja Räddningstjänsten med personal i den omfattning och med den kompetens som krävs utifrån beslutad ambitionsnivå.*
- *Att öka mångfalden bland personalen.*
- *Att minimera sjukfrånvaro, arbetsskador och allvarliga tillbud i verksamheten. Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år.*

Verksamhetsmål

Mål:

Att försörja Räddningstjänsten med personal i den omfattning och med den kompetens som krävs utifrån beslutad ambitionsnivå.

Måluppfyllnad:

Bemanningen har under första halvåret understigit nivån för grundberedskap under två dygn i juni vid deltidsstationen i Skövde. Orsaken till detta var en sjukfrånvaro där ingen ersättare kunde hittas.

Räddningstjänsten har tillgång till befälsutbildad personal utöver grundbehovet för att täcka upp vid semester och annan frånvaro. Antalet extra befäl uppgår till fjorton stycken på heltid. På deltidsstationerna är tillgången till extra befäl tillgodosedd genom 1-4 per station utom i Karlsborg och Mariestad.

Målet anses vara uppfyllt, men fler med befälsutbildning behövs på ett antal av deltidsstationerna. Under hösten kommer en person i Mariestad samt tre i Karlsborg att läsa Räddningsledare A.

Analys:

Detta verksamhetsmål behöver uppmärksamhet och handling för att upprätthållas på såväl kort som lång sikt. Räddningstjänsten har initierat ett antal rekryteringsåtgärder för att säkerställa måluppfyllnad och för att kunna tillföra organisationen utbildad personal i den grad som behövs. Räddningstjänsten genomför ytterligare en preparandutbildning under hösten 2017. Vi har startat en framtidsgrupp RiB med lokal förankring som ska arbeta för att främja rekrytering och på andra sätt skapa bra förutsättning för en beredskapsorganisation. Mer kraft kommer att läggas på att synas i olika sammanhang samt att skapa en närmare relation med kommunerna. Operativa chefen har besökt SMO-utbildningarna även i år. Chef Förebyggandeavdelningen har besökt RUB-utbildningen för att locka brandingenjörer till oss, vilket ledde till att en kvinnlig brandingenjör utför ett projektarbete hos oss i sommar.

Prestationsmål

Mål:

Att öka mångfalden bland personalen.

Måluppfyllnad:

Av heltidsanställd personal är vid halvårsskiftet nio kvinnor och 76 män. Inom administrationen finns tre kvinnor. Organisationen har sex kvinnor i utryckningstjänst, vilket är en ökning med en person sedan förra halvårsskiftet. Bland vikarierna finns en kvinna och sex män, semestervikarierna inräknade.

Räddningstjänsten har fortfarande tre kvinnor som deltidbrandmän, men fler kvinnor har rekryterats till räddningsvärn så där finns ytterligare åtta kvinnor om även industrivärn räknas med.

Analys:

Det har skett en ökning av mångfalden, den är dock relativt blygsam. Fortfarande är det svårt att rekrytera personal med annan etnisk bakgrund och orsaken är att det finns alltför få av dessa elever vid SMO-utbildningen. Det bör kunna finnas möjligheter lokalt att rekrytera deltidbrandmän med annan etnisk bakgrund. Förbundet kan behöva göra riktade rekryteringsinsatser för att informera denna kategori.

Mål:

Att minimera sjukfrånvaro, arbetsskador och allvarliga tillbud i verksamheten. Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år

Måluppfyllnad:

Sjukfrånvaron under första halvåret 2016 ligger på 2,26 % jämfört med 2,3 % under motsvarande tid förra året. Målet att ej överstiga 3 % är därmed uppfyllt.

Analys:

Av den personal som före årsskiftet var långtidssjukskriven har två omreglerats till andra tjänster och en arbetar åter 100 % i sin ursprungliga tjänst.

Nya långtidssjukskrivningar har dock tillkommit, men av fyra består troligtvis bara en efter semesterperioden. Korttidssjukfrånvaron summerar till ca 38 % av en heltidstjänst under första halvåret.

Samtlig personal erbjuds möjlighet till fysisk träning eller motion på arbetstid. Omfattningen är 2-3 gånger per vecka för heltidspersonal och 3 gånger per månad för deltidspersonal.

Räddningstjänsten har avtal med träningsanläggningar i Skövde som nyttjas i samband med den fysiska träningen under arbetstid. Möjlighet finns även för personalen att nyttja dessa möjligheter på fritid. Samtliga stationer har också utrustats med gym dit personalen har fri tillgång.

Räddningstjänsten arbetar förebyggande med hälsa, men när sjukdom ändå inträffar ha ett nära samarbete med medarbetare, läkare och försäkringskassa för att följa rehabiliteringskedjan utifrån de förutsättningar som finns med målet att få medarbetaren tillbaka i sitt arbete.

Sedan maj 2017 finns en plikt för anställd att redovisa bisyssla för sin huvudarbetsgivare. En kartläggning av bisysslor påbörjades redan i höstas i samband med nyanställningar och årliga medarbetarsamtal. Ett syfte med detta är att arbetsgivaren ska ha information om medarbetarens sammantagna arbetsbelastning för att bättre kunna tolka hälsosignaler i tid.

Måluppfyllnad:

Antalet anmälda arbetsskador är sju, jämfört med tre under motsvarande tidsperiod förra året. Fem tillbud men ingen riskobservation är inrapporterade hittills i år, jämfört med sju förra året motsvarande tid.

Målet är att minimera antalet arbetsskador och tillbud. Tyvärr har fler arbetsskador inträffat vilket RÖS ser allvarligt på.

Analys:

Fyra av de sju arbetsskadorna hänför sig till innebandyspel. Av övriga noteras en halkolycka utomhus, ett lyft som föranlett ryggskott samt en sidostege på bil som lossnat vilket ledde till en sårskada och en klämd tumme. En av sju skador beror på felaktig och således farlig utrustning. Detta är åtgärdat. Övriga skador skulle kunna förebyggas genom varierad fysisk träning. Bålstabilitet, fotledsstabilitet, smidighet och styrka står på träningsönskelistan.

De tillbud som rapporterats har föranletts av vitt skilda händelser; avkörd mast, fel-tankning, gräsbrand efter övning, fel på en bil samt fel på rakelenhet. Driftavdelningen har åtgärdat felen. Tillbudena uppmärksammar också vikten av regelbunden kontroll av utrustning och att man är alert i de uppgifter man utför.

Under våren har fler övningar med utskjutsstege införts i verklighetsnära miljöer vilket har varit uppskattat för att öka säkerheten och tryggheten i rollen att vara brandman.

RÖS fortsätter också med rutinen att när en tillbudsrapport skrivs, så ska denna distribueras till alla styrkeledare på hel- och deltid så att de kan gå igenom denna med sina grupper, för att öka medvetenhet och åtgärda risker.

Det noteras att anmälda arbetsskador, tillbud och olyckor har utretts och i förekommande fall har åtgärder vidtagits för att förebygga liknande olyckor i framtiden.

Förebyggande verksamhet

Resultat

Myndighetsutövning

Det nya arbetssättet gällande ärendehantering har kommit på plats och ärenden hanteras nu på ett sätt som är kvalitetssäkrat, uppfyller gällande lagstiftningskrav och är rättssäkert för den enskilde. Konsekvensen av det nya arbetssättet är att ärenden tar längre tid att hantera, vilket innebär att avdelningens kapacitet att hantera ärenden generellt har minskat. Prioritering av ärenden som initieras utifrån har fått göras med konsekvensen att internt initierade ärenden, tillsyner, har minskat.

Ärendehantering

För halvåret var planen att 75 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) och/eller lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) skulle genomföras. Utöver detta planerades att genomföra ca 40 tillsyner av kommunala badplatser, hamnar och liknande. För halvåret har sammanlagt 73 tillsyner enligt LSO genomförts, varav 10 tillsyner samordnades med tillsyn enligt LBE. Resultatet förbättrades av att ca 10, mindre omfattande, tillsyner genomfördes på övertid under en helg i juni, genom samordnad tillsyn med andra myndigheter. Utan dessa tillsyner hade resultatet för halvåret under ordinarie arbetstid varit 63 tillsyner motsvarande ca 84 % av planen. Endast 2 tillsyner av kommunala badplatser, hamnar och liknande har genomförts under halvåret. Under halvåret har inga tillsyner av farlig verksamhet, enligt LSO, genomförts. Målet är att genomföra 4 tillsyner under året.

Prognosen för helåret är att antalet genomförda tillsyner för helåret inte kommer att nå upp till planen på 150 st. En trolig prognos för helåret är 120-130 tillsyner.

En jämförelse av antalet genomförda tillsyner enligt LSO och LBE mellan åren 2012-2017 framgår i diagram 1 respektive diagram 2.

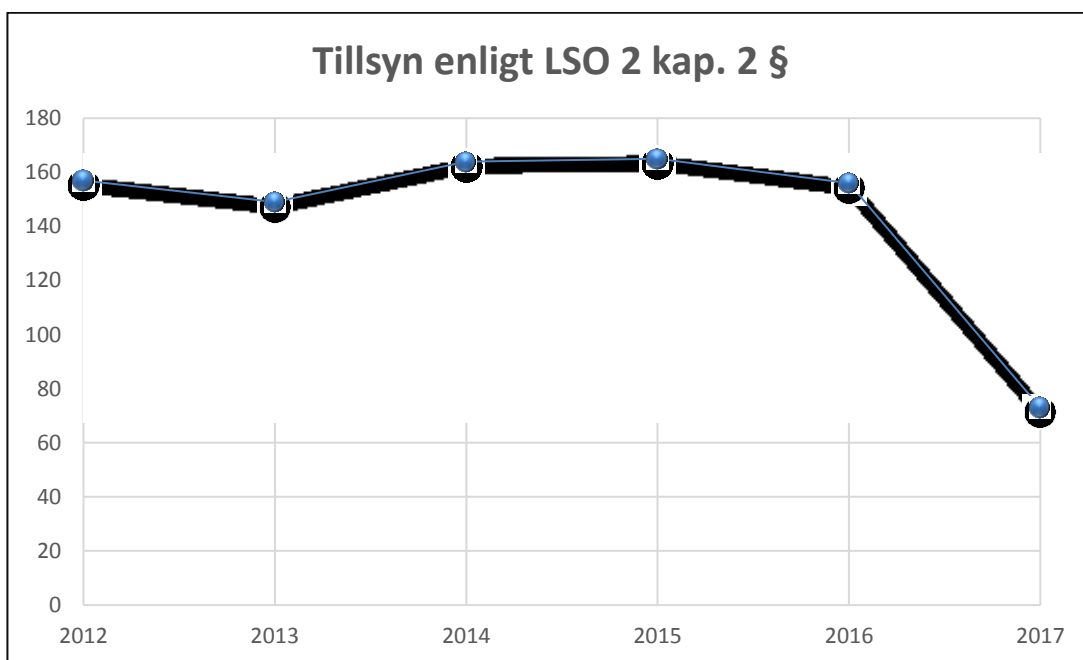
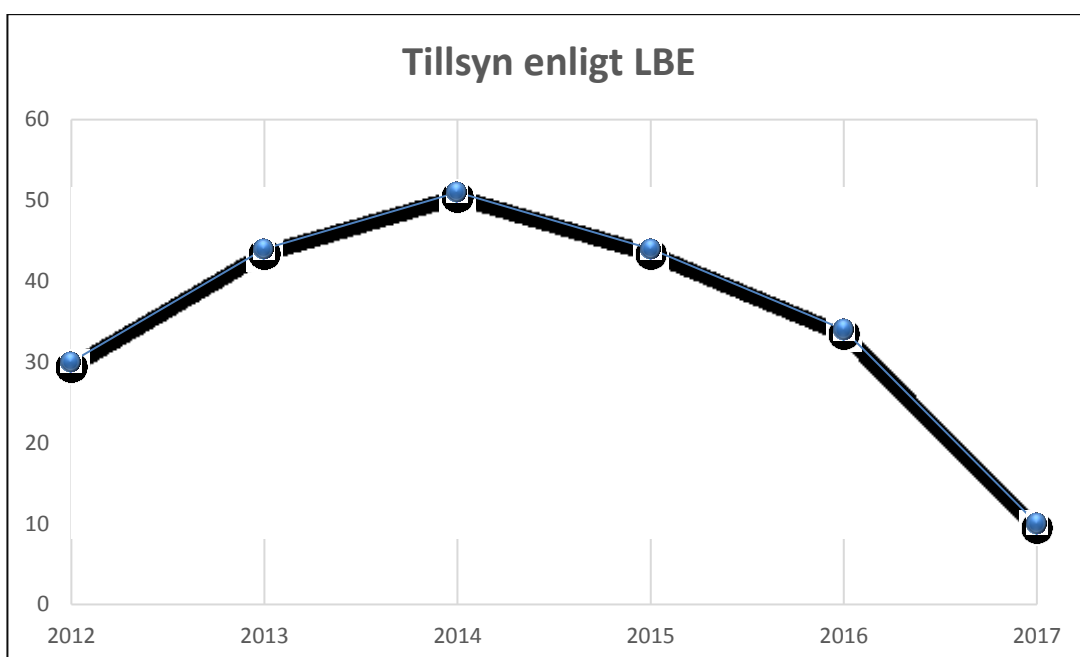

Diagram 1: Tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 §, första halvåret respektive år.

Diagram 2: Tillsyn enligt LBE, första halvåret respektive år.

Planen för antalet tillstånd som utfärdas enligt LBE är 50 st. per år. Under halvåret har 29 tillstånd enligt LBE utfärdats, vilket motsvarar 58 % av planen för helåret. Resultatet är högre än förväntat och är inget som räddningstjänsten kan påverka då det styrs av efterfrågan från samhället. De tillstånd som har utfärdats har utfärdats på kortare tid än den maximala gräns på 3 månader som finns för utfärdande.

Antalet utbildningstillfällen för medlemskommunernas personal uppgår för halvåret till 32 tillfällen jämfört med planerade 100 st., vilket motsvarar 32 % av årets resultat. Ca 480 personer har genomgått räddningstjänstens brandutbildning. Antalet utbildningar som genomförs beror på medlemskommunernas behov av utbildning och kan endast påverkas marginellt av räddningstjänsten genom att t.ex. påpeka otillräcklig utbildning av personal som en brist vid tillsyn.

Under halvåret har 19 ansökningar om att bedriva egenotning medgivits och 1 ansökan har till del avslagits.

Information till allmänheten ligger på liknande nivå jämfört med motsvarande period föregående år både vad gäller antalet informationstillfällen och antal personer som har nåtts av informationen. Under halvåret har 33 % av resultatet i plan för 2017 uppnåtts, vilket indikerar på att planen för helåret inte kommer att uppnås. Räddningstjänsten har bedrivit information till allmänheten vid 83 tillfällen under halvåret att jämföra med 82 tillfällen motsvarande period 2016. Räddningstjänsten har nått ut med information till ca 3 929 personer vid dessa tillfällen. Ca 92 % av antalet nådda personer utgör säkerställt resultat.

Under halvåret har 42 inventeringar och 34 hembesökstillfällen genomförts. Vid hembesöken har 764 personer nåtts av räddningstjänstens information.

Räddningstjänsten har genomfört andra arbetsuppgifter i form av olika typer av ärenden vid 425 tillfällen. Antalet ärenden är högre för aktuell period jämfört med motsvarande period åren innan. Den stora ökningen i antalet ärenden utgörs av ett ökat nyttjande av räddningstjänstens kompetens när det gäller byggärenden.

Detta får konsekvensen att mindre tid kan läggas på andra arbetsuppgifter. Räddningstjänstens medverkan i byggprocessen är väldigt viktigt då det säkerställer att byggnader som byggs utformas med ett bra brandskydd redan från början. Många byggnader utgör inte framtida tillsynsobjekt, vilket innebär att räddningstjänsten endast kan säkerställa att brandskyddet är tillräckligt i byggprocessen. Många byggnader är idag komplexa vad gäller materialval och liknande, vilket kräver att brandskyddet under byggtiden kontrolleras. Exempelvis byggs numera många byggnader med fasad och bärande konstruktion i trä.

Under halvåret har fem sakkunnighetsutlåtanden och tre olycksundersökningar genomförts. Sakkunnighetsutlåtanden görs på uppdrag av polis- eller åklagarmyndighet. Sakkunnighetsutlåtanden går ut på att bedöma om det i samband med en händelse som rubricerats som brott finns risk för brand- och rökspridning och därmed risk för uppkomst av farlig miljö för människor att vistas i. Underlaget används i t.ex. åtal och rättegång.

Olycksundersökningar genomförs när behovet av att undersöka en olycka överstiger den grundläggande undersökning som genomförs i den händelserapport som upprättas efter varje räddningsinsats. I olycksundersökningen undersöks den händelse som gav upphov till räddningsinsatsen, räddningstjänstens insats samt ges förslag för att minska risken för att liknande insatser ska uppstå i framtiden och förslag på hur räddningstjänsten behöver utvecklas och utbildas.

Utöver ovanstående medverkar även räddningstjänsten med hjälp till andra myndigheter vid deras undersökningar av olika händelser, t.ex. trafikverket vid utredning av trafikolyckor och polisen vid utredning av bränder.

En jämförelse av antalet hanterade ärenden generellt, mellan åren 2012-2017, och ärenden gällande byggprocessen, mellan åren 2013-2017, framgår i diagram 3 respektive diagram 4. I diagrammen är även en trendlinje inlagd, för att visa den troliga fortsatta utvecklingen.

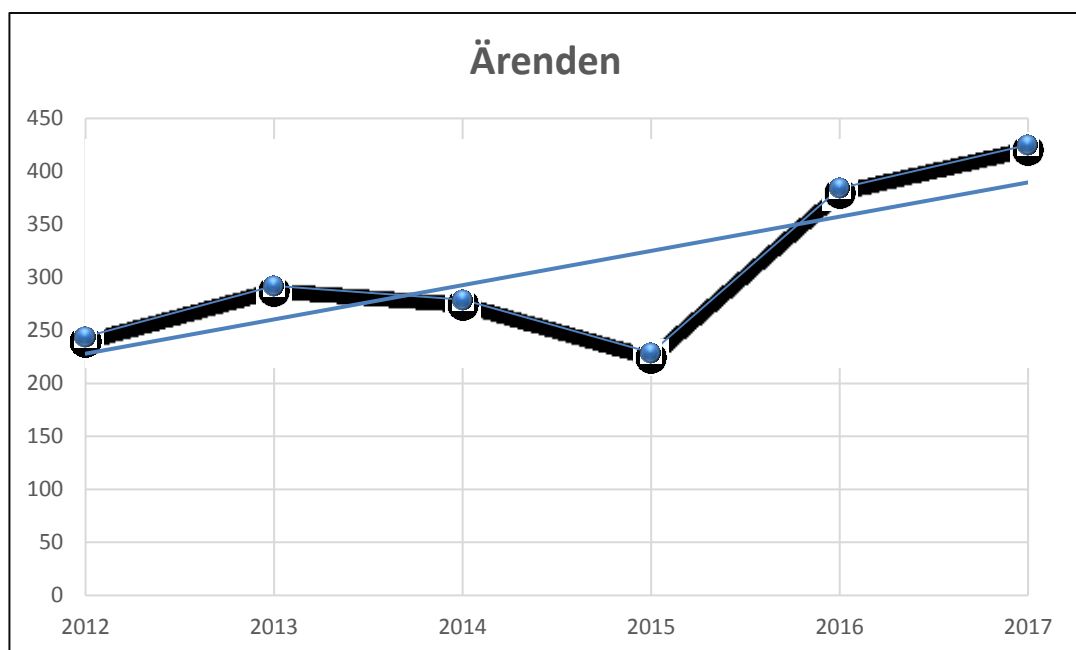
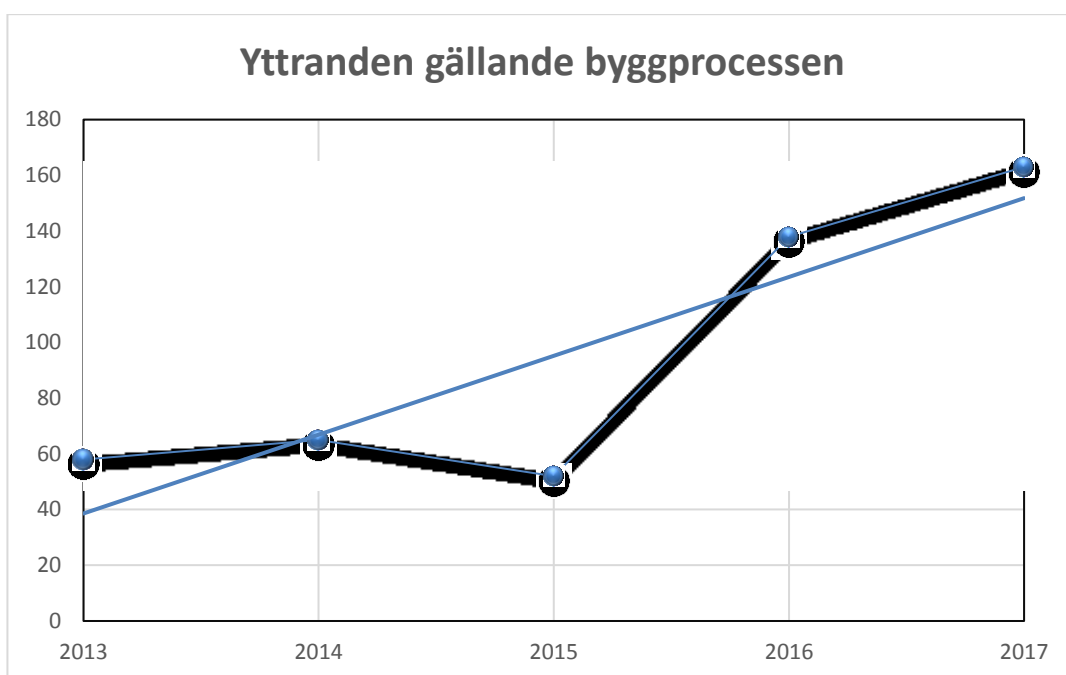

Diagram 3: Antal ärenden generellt, första halvåret respektive år.

Diagram 4: Antal yttranden gällande byggprocessen, första halvåret respektive år.

För statistiskt underlag till ovanstående, se bilaga A.

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av verksamhetsmål, säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram. Verksamhetsmålen är övergripande för verksamheten och förtydligas med säkerhetsmål som i sin tur förtydligas och görs mätbara genom prestationsmål. I verksamhetsplanen för respektive år definieras vilka säkerhetsmål som ska följas upp under året. För år 2017 ska säkerhetsmål 2, 3 och 4 följas upp. Uppföljningen sker genom att granska om prestationsmålen för respektive säkerhetsmål är uppfyllt samt beskriva och analysera eventuella orsaker.

Säkerhetsmål (S) med tillhörande prestationsmål (P) för år 2017

S2 Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand i ska minimeras.

- *P2.1 Tillsyn av ägares/nyttjanderättshavares skyldigheter enligt lag om skydd mot olyckor för byggnader eller anläggningar som omfattas av 2 kap. 3 § lag om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.*
- *P2.2 Räddningstjänsten ska ha kapacitet att, vid behov, genomföra tillsyn vid byggnader eller anläggningar som inte omfattas av 2 kap. 3 § lag om skydd mot olyckor.*

S3 Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras

- *P3.1 Tillsyn av ägares/verksamhetsutövarers skyldigheter vid farlig verksamhet enligt lag om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.*

S4 Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid hantering och/eller överföring av brandfarlig och/eller explosiv vara ska minimeras.

- *P4.1 Tillsyn av hantering av brandfarliga varor och hantering/överföring av explosiva varor enligt lag om brandfarliga och explosiva varor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.*
- *P4.2 Räddningstjänsten ska ha kapacitet att, vid behov, genomföra tillsyn vid anläggningar som hanterar brandfarlig eller explosiv vara under tillståndspliktig mängd.*

Resultat

Räddningstjänsten bedriver tillsyn enligt LSO 2 kap. § 2 och 2 kap. § 4 samt enligt LBE enligt en årlig verksamhetsplan, ”Verksamhetsplan 2017 med inriktning för 2018-2020”. Räddningstjänsten har också kapacitet att genomföra tillsyn vid byggnader eller anläggningar som inte omfattas av kraven i LSO 2 kap. 3 § eller som hanterar brandfarlig eller explosiv vara under tillståndspliktig mängd. För att denna tillsyn ska kunna genomföras får annan tillsynsverksamhet åsidosättas. Ingen tillsyn enligt LSO 2 kap. § 4 har genomförts under halvåret.

Antalet tillsyner som planerades genomföras har kraftigt reviderats i verksamhetsplanen för år 2017. I inriktningen för 2017 som redovisades i verksamhetsplanen för 2016 var det planerat att genomföra sammanlagt 307 tillsyner totalt för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 reviderades detta till att sammanlagt 154 tillsyner planeras att göras under året. Den reviderade planen för 2017 grundar sig i avdelningens kapacitet för tillsyner och inte på vad det egentliga behovet av tillsyner är i samhället för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna. Det egentliga behovet av tillsyn kvarstår på ca 300 tillsyner för år 2017. Revideringen av hur många tillsyner som avdelningen hinner med under ett år beror på det ändrade arbetssättet och tillgången till medarbetare samtidigt som antalet övriga ärenden som avdelningen hanterar ökar.

Utfallet för första halvåret 2017 visar att verksamheten ligger under även den reviderade planen. Utfallet förbättras något av att 10 tillsyner genomfördes, utanför ordinarie arbetstid, en lördag i juni tillsammans med andra myndigheter. Denna tillsyn är inte lika omfattande som övrig tillsyn då den avgränsas hårdare.

Det kan konstateras att kvaliteten i ärendehantering generellt och tillsynsverksamheten i synnerhet har ökat markant. Detta är positivt för samtliga inblandade, räddningstjänsten och den tillsynade.

Analys

Räddningstjänsten uppfyller målen då tillsyner enligt de olika lagstiftningarna genomförs enligt en årlig plan. Dock är antalet tillsyner som genomförs för lågt i förhållande till det behov som finns för att brandsäkerheten ska kunna hållas på en godtagbar nivå i medlemskommunerna. Konsekvensen av att göra färre tillsyner än vad behovet är, är att ett uppdämt tillsynsbehov skapas. Detta medför i sin tur att prioritering av tillsyner måste göras hårdare och hårdare för varje år som går med konsekvensen att vissa tillsynsobjekt blir utan tillsyn då de hela tiden prioriteras ned. Kvaliteten i myndighetsutövningen och ärendehantering är mycket bättre nu än vad den har varit tidigare. Mycket tid har lagts ner generellt på att kvalitetssäkra arbetsuppgifter och mycket tid kommer att behöva läggas ner även framöver.

Slutsatser

Antalet tillsyner som genomförs behöver utgå från vad tillsynsbehovet är och inte anpassas till avdelningens kapacitet. Avdelningens kapacitet att hantera tillsyner måste ökas genom tillskott av personella resurser. Tillskott av personella resurser kan erhållas genom att skapa fler tjänster inom avdelningen, att bättre nyttja de personella resurser som finns inom övriga delar av organisationen eller genom en kombination av de båda sätten.

Personal

Antalet tjänster inom avdelningen i början av halvåret utgjordes av 1 avdelningschef, 1 brandingenjör, 1,6 brandinspektörer, 2*0,5 brandmästare, 1,4 vakanta tjänster, totalt 4,6 medarbetare och 6 tjänster. En brandinspektör är pensionerad till 40 %, därav 1,6 brandinspektörstjänster.

Under halvåret återgick de två brandmästartjänsterna på vardera 50 % till den operativa avdelningen och istället rekryterades en brandingenjör till avdelningen på 100 %.

Under året har avdelningens medarbetare genomgått olika utbildningar, bland annat en utbildning gällande explosiva varor som anordnades i Räddsam VG:s regi. Den brandingenjör som har huvudansvaret för olycksutredning har genomgått utbildningen "Olycksutredning grundkurs 5 hp".

Antalet tjänster inom avdelningen i slutet av halvåret utgjordes av 1 avdelningschef, 2 brandingenjörer, 1,6 brandinspektörer, 1,4 vakanta tjänster, totalt 4,6 medarbetare och 6 tjänster.

Avdelningen har stort behov av fler medarbetare för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter. 1-2 medarbetare bedöms behöva rekryteras till avdelningen framöver, utöver nuvarande vakanta tjänster, för att hantera den nuvarande arbetsbelastningen och möjliggöra att genomföra tillsyner på en godtagbar nivå. Med fler medarbetare kan också andra projekt drivas effektivt och utvecklas, som t.ex. projektet gällande individanpassat brandskydd. Det finns också möjlighet att stödja övriga avdelningar med kompetens inom olika arbetsuppgifter och projekt.

Avdelningens kapacitet idag beror till stor del på medarbetarnas höga lojalitet och vilja att göra ett bra arbete. Flertalet medarbetare lägger ner mycket tid på sitt arbete genom flex när belastningen är hög som tas ut i ledighet när belastningen är lägre, detta för att verksamheten ska gå runt. Flex ska inte användas för att hantera sin arbetsbelastning utan behöver arbete göra utöver ordinarie arbetstid är det normalt att anse som overtidsarbete.

Övrig verksamhet

Ett projekt gällande individanpassat brandskydd har startats upp tillsammans med Gullspångs kommun. Projektet går ut på att personal inom kommunens omsorgsverksamhet ska inventera brandskyddet hos sina brukare. Inventeringen leder sedan till att åtgärder för att förbättra brandskyddet hos brukaren implementeras. Räddningstjänsten har tagit fram det underlag som behövs för projektet, t.ex. checklistor och anvisningar, och kommer att utbilda de medarbetare som ska medverka i projektet.

Gullspångs kommun har valts ut som första kommun för projektet och om det faller väl ut är planen att införa det i fler kommuner i takt med att avdelningens medarbetare hinner.

Ett arbete har genomförts för att ta fram nya riktlinjer samt nya taxor och taxekonstruktioner för avdelningens verksamhet.

Under halvåret har sjätte upplagan av tävlingen Camp Blåljus genomförts. Tävlingen genomfördes i Skövde för andra gången. Inför tävlingen har räddningstjänsten varit ute i skolor i förbundet och informerat elever och lärare i årskurs 8 om tävlingen.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat under halvåret men kommer inte att fortsätta till hösten. Detta på grund av programförändringar hos Radio Skaraborg.

Under slutet av halvåret har en arbetsuppgift gällande riskanalys för räddningstjänsten påbörjats. Syftet med att ta fram riskanalysen är att få kunskap om vilka risker som räddningstjänsten kan förväntas hantera inom sitt verksamhetsområde. Det är också viktigt att få kunskap om skillnader mellan medlemskommuner samt om det finns särskilt utsatta områden, objekt eller grupper. Riskanalysen kommer att utgöra ett underlag till kommande handlingsprogram samt användas som beslutsunderlag vid planering av operativ- och förebyggande verksamhet, resursprioritering, identifiering av utbildningsbehov, osv. Då riskläget förändras med tiden är en del av syftet att skapa en analys som på ett enkelt sätt kan uppdateras löpande. Riskanalysen genomförs av en projektanställd brandingenjör under sommaren 2017.

Bilaga A – Statistiskt underlag

Arbetsmoment	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 §	157	149	164	165	156	73
- Varav badplatser och gästhamnar	40	40	40	40	40	0
- Varav samordnad med tillsyn enligt LBE	-	-	-	-	22	10
Tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 §	0	3	0	0	0	2
Tillsyn enligt LBE	30	44	51	44	34	10
- Varav samordnad med tillsyn enligt LSO	-	-	-	-	22	10
Tillstånd enligt LBE	52	16	32	25	24	29
- Varav tillstånd brandfarlig vara	47	13	27	19	20	24
- Varav tillstånd explosiv vara	5	3	5	6	4	5
Brandutbildningar	50	42	63	39	50	32
- Antal deltagare på kurser	843	729	1244	664	952	477
Egensotning	-	14	10	12	12	20
- Beviljade	-	13	9	7	12	19
- Avslagna		1	1	5	1	1
Informationstillfällen till allmänheten	11	52	115	93	82	83
- Antal informerade personer	-	2073	4981	2799	3293	3607
- Antal informerade personer*	1600	995	770	1260	690	322
- Totalt antal informerade personer	1600	3068	5751	4059	3983	3929
Hembesök	-	-	-	-	13	34
- Antal informerade personer	-	-	-	-	335	764
Inventering, brandskydd i flerbostadshus	-	-	-	-	23	42
Ärenden	244	292	279	229	384	425
- Yttrande gällande planprocessen	-	20	26	21	31	29
- Yttrande gällande byggprocessen	-	58	65	52	138	163
- Yttrande gällande miljöbalken	-	-	-	-	2	-
- Yttrande gällande polistillstånd	-	154	148	129	163	190
- Yttrande gällande serveringstillstånd	-	25	31	23	28	31
- Övriga remisser	-	6	9	4	12	3
- Olycksundersökning	-	-	-	-	6	3
- Sakkunnighetsutlåtande	-	-	-	-	4	5

*Värdet bygger på uppskattningar

Operativa avdelningen

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. I Budget 2017 anges att följande mål skall analyseras:

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet:

- Ha förmåga till brandvattenförsörjning i områden med så kallat alternativsystem genom tillgång till tankfordon i den omfattning och med den kapacitet som erfordras.
- Ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalarmering.

Dessa två mål är således de som i verksamhetsrapporten ska analyseras djupare än övriga mål. Ett av målen presenteras i halvårsrapporten och det andra i helårsrapporten. I detta fall väljs målet angående Rakel för analys i halvårsrapporten.

Utöver detta har chefen operativa avdelningen valt att studera i vilken mån vi uppfyller målet om intern utbildning och övning. Anledningen till detta är att upplevelsen från olika grupperingar är att det finns brister.

Mål

- Ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalarmering.

Måluppfyllnad

RÖS har för närvarande cirka 100 rakelenheter för ledning och samverkan. Inte vid något tillfälle har det totala antalet enheter ansetts vara för lågt. Viss justering av enheternas placering samt komplettering av tillbehör har gjorts i syfte att effektivisera användandet. Inga synpunkter på teknisk tillgänglighet finns registrerad och täckningen anses vara tillfyllest. För att skapa ytterligare uthållighet och förmåga att hålla samband i en utökad organisation har även ett antal analoga radioapparater åter tagits i bruk. En sambandsplan för hur detta system skall kunna verka i såväl ordinarie som höjd beredskap är under framtagande och beräknas vara klar innevarande år.

Samtliga stationer inom RÖS har tillgång till Rakel för reservutalarmering. Utrustningen är testad och anses ha hög tillförlitlighet.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Intern utbildning ska genomföras enligt plan vilket innebär:

- 200 timmar per heltidsanställd i räddningsstyrka
- 100 timmar per insatsledare

- 60 timmar per deltidsanställd i räddningsstyrka i Skövde
- 50 timmar per deltidsanställd i räddningsstyrka utom Skövde
- 50 per inre befäl
- 50 timmar per räddningschef i beredskap
- 20 timmar per anställd vid räddningsvärn

Måluppfyllnad

Vid en granskning, dels på grupp, men också på individnivå framkommer följande: Planeringen för heltid och RiB-stationer samt räddningsvärnen följs och tidsuttaget överstiger i de flesta fall det förväntade resultatet något. Det finns vissa individuella skillnader som kan förklaras med partiella ledigheter, sjukdomar och andra hinder. Det finns också gruppvisa skillnader som måste analyseras mer noggrant då grupperna har identiska planeringar och sannolikt samma förutsättningar. Uppgiften delges enhetschefen för heltid då det i första hand gäller dessa grupper.

Tyvär konstateras också vid denna analys att våra högre befälsgrupper inte når de uppsatta kvantitativa målen. Grupperna räddningschef i beredskap, inre befäl samt insatsledare understiger i samtliga fall det förväntade resultatet. De ansvariga cheferna, räddningschefen gällande RCB samt operativ chef gällande inre befäl och insatsledare, uppdras genom detta konstaterande att genomföra analys av orsaken till bristen. Efter detta skall en åtgärdsplan presenteras för att åtgärda problemet.

Efter sporadiska intervjuer konstateras att den operativa personalen upplever att man börjar ta för lätt på innehållet i övningsverksamheten. Man upplever den operativa verksamheten som mindre prioriterad än tidigare och att detta också kan vara anledningen till uteblivna kvalificerade övningar.

Konklusionen är dock tydlig. Det kvantitativa målen anses uppfyllt för heltidsgrupperna samt RiB-anställda. Målet är ej uppfyllt för RCB, IB och IL. Vidare analys behövs av kvalitén på verksamheten inom samtliga grupper.

Insatsstatistik

Olyckstyper	2013	2014	2015	2016	2017
Brand i byggnad	63	54	74	56	63
Brand, ej i byggnad	63	64	76	70	116
Trafikolycka	78	78	127	99	137
Utsläpp, farligt ämne	16	22	23	7	19
Drunkning/Tillbud	1	0	0	2	3
Automatalarm	292	280	279	283	309
IVPA/SAMS	45	44	67	62	68
Övriga olyckstyper	87	106	112	101	80
Totalt	645	648	758	680	795

Tabell 1. Översikt olyckstyper första halvåret 2017 med 2013-2016 som jämförelse.

Som tabellen anger så har åter antalet insatser ökat markant. Anmärkningsvärt är att antalet trafikolyckor ökat så lavinartat. Det närmar sig en fördubbling jämfört åren 2013 och 2014. Det ökande antalet brand ute förklaras med att de torra markförhållandena medfört något fler skogs och markbränder än vanligt. Vidare har antalet bränder i containrar och liknande varit mer förekommande under den senare tiden.

Det är ju en naturligt följd att antalet insatser ökar i paritet med att vårt område blir allt mer tätbefolkat, men att det varierar så markant från halvår till halvår kan inte förklaras genom detta. En jämförelse med riksgenomsnittet kommer genomföras samt fortsatt analys av de insatser som genomförs resterande del av året.

Fördelning av personskador

Tyvärr har den nya händelserapporten inte tillåtit oss att mäta antalet lindrigt och allvarligt skadade vid olyckor på samma sätt som tidigare. Istället kommer antalet omkomna och avtransporterade med ambulans från olycksplats att redovisas.

Fördelning personskador	2013	2014	2015	2016	2017
Avtransporterade	99	106	126	76	87
Omkomna	2	3	4	4	5

Tabell 2. Översikt fördelning av personskador första halvåret med 2013-2016 som jämförelse.

Som ses i tabellen ovan har fem personer mist livet till följd av olyckor i vårt område. Vid en analys av bakomliggande orsaker till dessa olycksfall är det räddningstjänstens antagande att minst två av dessa är suicid.

Ämnesområdesvisa aktiviteter

Larm & Ledning

Överföring av medlemskommunernas automatiska brandlarm till RÖS ledningscentral

Efter det att samtliga medlemskommuner undertecknat en avsiktsförklaring i december 2016, har en fördjupad analys genomförts under våren. Arbetsgruppen, bestående av Fastighetschefer/Fastighetsingenjörer motsvarande från samtliga sju medlemskommuner samt personal från RÖS, har tagit fram en lösning avseende ekonomi, tidplan mm. Detta har formulerats i ett avtalsförslag som efter godkännande i Direktionen har undertecknats av alla medlemskommuner. Avtalet innebär att RÖS ska kunna ta emot larm från årsskiftet 2017/2018. Varje kommun har därvid en startavgift som ska täcka de förberedelser som RÖS behöver genomföra under 2017 i form av installation av ny teknik, tillsättning av larmteknikertjänst mm. Storleken på startavgiften per kommun utgår från samma fördelningsnyckel som avgiften till räddningstjänstförbundet. Avgiften till RÖS per inkopplat objekt fastställs vid varje årsskifte och beror på det totala antalet anslutna objekt vid det tillfället. Inledningsvis är bedömningen att ca 200 objekt inkopplas per den 1 jan 2018 och att årsavgiften redan vid start blir lägre än nuvarande avgifter för kommunerna. Installation av nya in- och utlarmningstekniken samt rekryteringen av larmtekniker sker under sommaren 2017. Planen är att hösten ägnas åt inmatning och uppläggning av objekt i systemet.

Passageskydd

Passageskyddsåtgärderna på brandstationen i Skövde färdigställs under juli månad. Passageskyddet består av läsare vid dörrar samt bommar mot baksidan av stationen och medför ett yttre skal för hela stationen och ett inre för tillträde till RC. Avsikten är att driftsätta systemet fullt ut efter semesterperioden genom utformning av rutiner för tidsstyrningar för öppna bommar och dörrar, tidsstyrningar för kombinationer av tag och kod, behörigheter, administration och utdelning av tags.

Avsiktsförklaring robusta och redundanta ledningscentraler

Räddningstjänstförbunden NÄRF, SÄRF och RÖS har tecknat en avsiktsförklaring som bl.a. innebär att ledningscentralerna ska utveckla sitt samarbete avseende stabstöd, redundans och att så långt möjligt kunna arbeta i samma ledningssystem.

Test och val av nytt larm- och ledningsstöd

Under sommaren genomförs ett test av nytt ledningsstödssystem på både inre och yttre ledning. Systemen, Oculus och Daedalus Mobil, levereras av LPA. NÄRF och SÄRF är inbjudna för att se på systemen. Under våren har dessa räddningstjänster och RÖS även följt utvecklingen av SOS Alarms lightversion av CoordCom som är ett intressant alternativ. Det finns ett stort värde av att utvärdera systemen tillsammans i räddningstjänsterna, inte minst mot bakgrund av ovanstående avsiktsförklaring.

Förstärkningsrutiner Västra Götaland

RÖS har under våren varit delaktiga i framtagandet av gemensamma rutiner i länet för lämnande av förstärkning, typ Västmanland och nu senast Bredaryd. Rutinerna ska även vara tillämpliga vid förstärkningar inom länet. En preliminär utgåva finns nu framtagen som gäller över sommaren och som bearbetas ytterligare under hösten. En grundprincip är att arbeta i de fyra delregionerna i Västra Götaland med RSG, NÄRF, SÄRF och RÖS som kontaktnav.

Övrigt

Tjänstgörande RCB och inre befäl deltar kontinuerligt i de kvartalsvisa regionala samverkansövningarna som Länsstyrelsen arrangerar. Övningarna avser samverkan kring informationsdelning och lägesbild via systemen RAKEL och WIS. Övningarna samlar 60-talet deltagande aktörer.

Deltidspersonalen i Karlsborg har fått nya digitala textsökare. Detta är andra deltidstyrkan i RÖS som nu larmas digitalt fullt ut och planen är att fortsätta med utbyte av utlarmningstekniken på övriga deltidstationer.

Teknik- och metodutveckling

Genom det upprättade RäddsamVG-samarbetet fick två av våra medarbetare möjligheten att genomgå Räddningstjänsten StorGöteborg rökdykarledarutbildning. För att förvalta den nyvunna kunskapen på bästa sätt har sedan dessa drivit ett projekt som lett till revidering av våra styrdokument samt en förnyad intern utbildning för våra rökdykarledare. På detta sätt har vi ökat både vår förmåga och säkerheten.

För att öka förmågan att lära av såväl insatser som övningar har ett projekt drivits i syfte att utreda om och hur filmkameror kan nyttjas i ett analyskedje. Projektets resultat är att en hjälmburen kamera på vissa befattningshavare skulle utgöra ett effektivt verktyg för utvärdering, initialt vid övningar. Inriktningen inför hösten är nu att ta fram interna rutiner för hur detta skall hanteras samt upphandla viss teknisk utrustning.

Insatsplanering/förebyggande

Insatsplanering har i stort sett ej förekommit under första halvåret. Anledningen till detta är brist på tillgänglig personal.

Vad gäller förebyggande har den operativa avdelningen bland annat genomfört hembesök på veckobasis inom områdena Skövde och Mariestad. Bostadsområden har inventerats. Vid ett antal tillfällen har personalen varit ute i rent informativa syften inom samtliga stationsområden.

I Mariestad har vi genomfört Säkerhetsfemman, ett årligt utbildningskoncept riktat mot femteklassare.

Vidare har SMO-gruppen genomfört:

- Brandskyddsutbildningar
- Skolutbildningar:
  - Grundskola (2:or, 5:or)
  - Högstadiet (7:or)
  - Gymnasieskolor (yrkesprofilerande utbildningar)
  - SFI-utbildning
  - CAMP-Blåljus
  - Säkerhetsdagar (8:e klasser)

- Information för pensionärsorganisationer
- Information för bostadsrättsföreningar
- Utrymningsövningar (hyreshus, hotell m.m.)
- Studiebesök
- Försvarsmakten (krisövningar)
- Yrkes och branschmässor
- Information till förskolor

Farliga ämnen

MSB har på plats under två dagar utbildat i grunder joniserande strålning för cirka 40 medarbetare, tre stycken fortsatte sedan med en fördjupning inom detektering av joniserande strålning via praktisk tillämpning vid CBRN-banan P4. Detta genomfördes med skarpa strålkällor.

Två medarbetare har deltagit vid konferensen Kem 2017.

Inom regionala CBRNE-nätverket har vi deltagit vid det genomförda samverkansmötet. Dessa genomförs två gånger per år.

Mycket tid har gått åt till att, så långt möjligt, färdigställa kemcontainern. Detta är nu i en slutfas.

En utbildning är genomförd på kemcontainerns materiel. Denna genomfördes av instruktörer utsända av MSB och deltagare var samtliga kemtekniker.

Utbildning och kompetensutveckling

Räddningspersonal i beredskapsstyrka, RIB

Under halvåret har våra RIB-anställda genomfört övningar inom områdena IR-teknik, fystest, islivräddning, HLR, båt/hansabräda och kall rökdykning enligt AFS.

Under våren genomfördes de årligen återkommande insatsdagarna. Under fyra lördagar övade samtliga RiB-anställda på vårt övningsfält i Hasslum. Denna lördag övade man fyra olika moment. Varm rökdykning med uppgift sökteknik enligt AFS, trafikolycka med två personbilar inblandade, en genomgång av våra nya andningsskydd ingick också och avslutningsvis så hade man en sjukvårdsövning där en genomgång av ambulansen ingick.

Skövde deltid har genomfört utbildning vid två tillfällen mot farliga ämnen enligt avtal med Volvo.

Under våren har vi genomfört en två veckor lång preparandkurs där vi har haft deltagare från både RiB- och värnstationerna (åtta RiB och fyra värn). Här hade vi även deltagare från Räddningstjänsten Västra Skaraborg, Samhällsskydd Mellersta Skaraborg och SOS.

Vi har under våren startat upp en grupp som vi kallar framtidsgruppen RIB. I denna grupp ingår det en person från varje deltidsstation samt HR- person och ansvarig person deltid. I denna grupp kommer vi bland annat ta upp frågor som rekrytering, utbildning och övning.

RiB- personalen följer den tänkta planen för planerat övningsuttag.

Under våren har en RiB- anställd genomfört utbildningen Räddningsinsats med kursavslut vecka 24.

Värnstyrkorna:

Under våren har det genomförts övningar gällande brandbilens utrustning, HLR, motorspruta/brandvattenförsörjning och båtövning.

Räddningsvärdet Borgunda övade en heldag med fokus på skogsbrand. Övningen genomfördes som en insatsövning. I uppgiften ingick det att upprätta en begränsningslinje med slang och motorspruta, i övningen ingick det också omhändertagande av skadad person.

Räddningsvärdet Volvo har genomfört utbildning mot farliga ämnen vid två tillfällen

Räddningsvärdena följer den tänkta planen för planerat övningsuttag.

Heltidspersonal

Till Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps vidareutbildningar har vi under våren skickat tre elever, två har genomfört Räddningsledning B på plats i Revinge och en har genomfört Räddningsledning B på distans via Sandö med godkända betyg. De hemvändande eleverna har med sig mycket ny kunskap som kommer organisationen väl till pass. Våra medarbetare som genomfört dessa utbildningar har också besökts av ledningen för RÖS under utbildningstiden. Där kan vi konstatera att medarbetarna visade på god yrkesskicklighet under sina respektive slutövningar.

Det var första gången som vi nyttjat distansutbildning på Räddningsledning B nivå och vi fann att utbildningen och metoden fungerade väl vilket leder till att vi kommer att anmäla fler till Sandöskolan och distansutbildning.

En av operativa avdelningens medarbetare har genomfört utbildningen Tillsyn A vid MSB:s skola i Revinge.

Samarbetet med Försvarsmakten när det gäller utbildningen utveckling av grupp och ledare, UGL, fortsätter och vi har återigen deltagit med tre medarbetare under en kursvecka i Karlskrona skärgård.

Som ett led och parallellspår till UGL-utbildningen har vi också genomfört en ledarskapsutbildning via IRL och Ola Mårtensson med nio av våra medarbetare. Kursen riktar sig mot våra styrkeledare med tonvikt på arbetsrätten.

Övningar som genomförts är bland annat islivräddning, trafikolycka, kemcontainer, kall och varm rökdykning.

IL-gruppen har genomfört 2 st. övningar med skiftlagen, en kall rökdykning och en varm rökdykning där syftet var att gruppen skulle få öva gemensamt från uppstart av insats till avslut. Att gruppövningar genomförs av högre befäl ger ett uppenbart mervärde för de övande och upplevs också av grupperna som utvecklande och stimulerande.

Insatsledargruppen

Gruppen har under våren fått ett nytt utseende vad gäller gruppens individer, vilket resulterade i en teambildningsresa till Stenungssund. Gruppen håller på att formera sig och ser mycket positivt på framtiden och den delaktighet som gruppen kommer ha i olika projekt och övningar.

Fokus inom gruppen är planering av personal, planering av verksamhet, inte minst dom insatsövningar som är tänkt att genomföras på Stn 4000 i höst, planering för RIB personal, samt att gruppen håller på att skapa rutiner för att säkerställa den egna kompetensen som befäl.

Inre befälsgruppen

Förutom att våra inre befäl deltagit i alla de utvecklingsprocesser som redovisas under rubriken Larm och ledning så har man bland annat vidtagit en studieresa till Storstockholms räddningscentral, SSRC. SSRC larmar och leder insatser i 25 kommuner inom 4 län med 2,2 miljoner invånare och med cirka 19000 händelser per år. Syftet med besöket var att ta hem kunskap om hur dom jobbar med ledning av många samtida insatser, stora insatser samt hur man hanterar omvärldsbevakning.

RCB-gruppen

Gruppen har under året utökats med en medarbetare för att bli totalt fem. Med anledning av denna utökning har den nya medarbetaren introduktionsutbildats vilket lett till att viss övningsverksamhet genomförts. I övrigt har genomförts månatliga möten/övningar av Tabletop-karaktär.

Övriga aktiviteter rörande utbildning, övning och utveckling

Tre medarbetare har genomgått testledarutbildning.

Delar av personalen har verkat som instruktörer vid en skaraborgsgemensam preparandutbildning, med facit från utvärderingen av kursen så har inblandad personal visat på yrkesskicklighet, kunskap och en vilja att göra varandra bättre.

Två elever från SMO-utbildningen har gjort sin långa LIA hos oss.

Ambitionen att öka vår förmåga när det gäller att leda en eller flera större händelser fortgår med oförminskad kraft, nyligen genomfördes en stabsövningsdag där större delen av vår befälskader övades. Resultatet bedömdes som Godkänt, men strävan fortgår dock mot ytterligare ökad förmåga.

Vi har med ett antal medarbetare vid två tillfällen deltagit vid seminariet Nätverket Jämställd Räddningstjänst. Dagar som fick de flesta av oss att tänka till!

Axplock från första halvårets insatser

2017-01-13 22:56 Automatlarm Vasaskolan Skövde.

Styrkan från Skövde 1+4 åker till platsen. När man kommer fram känner man röklukt och vid kontroll så visar det sig att man har en brand i ett lärarrum på skolan. Branden är med stor sannolikhet anlagd då man utifrån slagit sönder en fönster-ruta och därefter tänt eld inne på kontoret.

Skador: Brand och rökskador i lärarrummet, trasiga fönster samt rökspridning i andra lokaler.

2017-01-29. Brand i byggnad Älgårås

Klockan 17:20 inkommer larm om brand i byggnad. Vid framkomst är det osäkert om det finns någon kvar i byggnaden, rökdykning påbörjas med inriktning livräddning. Efter en stund kommer ägaren till platsen och meddelar att ingen finns kvar i huset. Styrkor från Hova, Töreboda, Gullspång samt Insatsledare insatta i händelsen. Huset totalskadat.

2017-02-03 Brand i byggnad Uttervägen Tibro

Närmaste grannen, som även var inringare, mötte upp och gav då information att familjen var ute och att ambulansen hade tagit hand om fadern för transport till sjukhuset.

Därefter togs beslutet att ingen rökdykning/livräddning skulle utan endast begränsning. Initialt sattes 2 styrkor in men den ena, Skövde, kunde återgå och Tibro löste insatsen själva.

2017-02-08 Brand i villa Hova.

Larm om brand i byggnad/villa Lilla Grönehög. Oklart om det fanns folk kvar inne i byggnaden. Styrkor från Hova, Gullspång och en Insatsledare till platsen. Det visade sig vid framkomsten att det inte fanns personer kvar inne i byggnaden.

Byggnaden var helt övertänd vid framkomsten så räddningstjänsten lät byggnaden brinna ner efter samråd med polisen.

2017-02-17 Trafikolycka Hova

Frontalkrock mellan en lastbil och en personbil på E20. Insatta styrkor är Hova, Mariestad samt insatsledare. En kraftig kollision med en lättare skadad som gick ur bilen själv och en svårt skadad och fastklämd person. Då kollisioner med svårt fastklämda inträffar är det bra med två enheter på plats, gärna en heltidsstyrka kombinerat med en deltidstyrka.

2017-04-25 17:42 Kollision mellan tåg och bil Lyrestad

En trafikolycka inträffade mellan en personbil och ett tåg norr om Lyrestad på Kinnekullebanan. Räddningsstyrkor som larmas till platsen är från Mariestad och Hova, även Insatsledare larmas. Övriga enheter på plats är ambulans, ambulanshelikopter och polis.

Åtgärder: Kontroll av trafikstopp med Trafikverket sedan säkras olyckplatsen. Man skapar tillträde för ambulanspersonalen genom att använda klippverktyg för att få ut föraren ur fordonet. Samverkar med polis, ambulans och personalen på tåget.

Skador: En person avlider och en skadas, båda färdades i personbilen. Ingen på tåget skadades. Skador på tåg och personbil.

2017-05-01 Stort larm flyghaveri.

Klockan 15:05 inkommer larm om att ett segelflygplan får problem vid start från Skövde flygplats. Planet störtar ca 1,5 km söder om fältet i tät ungskog. Personen får vinschas upp med helikopter och föras till sjukhus med medelsvåra skador.

2017-05-22 Trafikolycka lastbil/personbil E20 söder om Mariestad.

En personbil och långtradare frontalkrockar på E20, olyckligtvis med dödlig utgång.

Personbilen fick flyttas till annan plats innan man kunde plocka ur personen ur fordonet.

Totalstopp rådde under lång tid på E20. Styrkor från Mariestad, Töreboda och Insatsledare var på platsen.

2017-06-05 Villabrand Framnäs gård Tibro.

Tidigt på morgonen inkommer larm om villabrand och redan på medlyssningen inses att det är en händelse av större dignitet. Glädjande nog sker inga personskador, dock blir familjen hemlös då villan blir totalskadad. Insatta styrkor är förutom insatsledare, Tibro, Skövde heltid samt Skövde deltid i beredskap på stationen.

Drift och underhåll

Mål och måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Måluppfyllnad

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko-, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller, anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Måluppfyllnad

Kontinuerligt underhåll av våra fastigheter genomförs i huvudsak med egen personal, undantaget större projekt där tid, kompetens eller behörigheter saknas.

Genomförda projekt och underhållsarbeten

En kort redovisning följer av olika projekt som genomförts under våren.

Fastigheter

I Mariestad har renoveringsarbetet på stationen fortsatt med fönsterbyte samt fasad- och balkongrenovering huvudentrésidan. Alla byggnadsdelar som åtgärdats har varit mycket slitna och i stort behov av underhåll. Framöver finns ett fortsatt underhållsbehov av resterande fönster och väggbeklädnad på stationen. I samband med uppfräschningen av fasaden har även stenläggningen fram mot huvudentrén bytts ut.

Bild på ny stenläggning samt nya fönster på våning 2

I Skövde har skalskyddet på stationen förstärkts med ett nytt passersystem som täcker fler dörrar än tidigare. Även räddningscentralen har fått ett bättre skydd via ett inre skalskydd som skall förhindra obehöriga att komma in i räddningscentralen utan ha giltigt skäl för detta. Vägbommar har satts upp vid bägge infarterna till stationen för att hindra obehöriga att parkera på räddningstjänstens innergård.

I Skövde har arbetet med brandskyddsåtgärder fortsatt och det bedöms vara klart under hösten. Vårens arbete har koncentrerats till att identifiera och rätta till eventuella brister i befintliga brandcellsgränser.

I Skövde har ett kontor helrenoverats med nytt ytskikt på väggarna samt omlagt golv och nya lister.

I Tibro har duschutrymmet helrenoverats med ny golv- och väggmatta, ny belysning samt nytt porslin och nya duschblandare. Åtgärderna var välbehövliga och resultatet blev mycket bra. Ytterbelysningen runt stationen har bytts ut till energisnåla led-armaturer.

Bild på nytt duschrum

I Karlsborg har ny digital utalarmeringsutrustning installerats och nya personsökare köpts in. Denna typ av utrustning kommer att ersätta befintlig teknik på samtliga stationer framöver och därigenom skapa förmåga att själva larma ut styrkorna vid kommunala automatiska brandlarm.

I Hjo har antalet portar med regelstyrning ökats så att alla utryckningsfordon kan öppna sin port via Rakel. Denna funktion har länge varit ett önskemål från personalen.

Under våren har en översyn av datanätverken vid samtliga deltidstationer genomförts. I samband med detta har nya kablar och nya nätverksuttag monterats där behov har funnits. Denna uppdatering skapar ett stabilare nätverk och möjliggör en lättare felsökning när problem uppstår

Utrustning

Omsättning av förbundets bestånd av andningsskydd har fortsatt enligt plan. Räddningstjänsten har nu bytt ut alla regulatorer och ryggplattor och nu i vår även samtliga andningsmasker med tillhörande radiodel. Den nya masken har en funktion där man med ett enkelt handgrepp kan ta loss eller sätta fast andningsventilen. Funktionen möjliggör att bygga framtida brandbilar utan tryckluftsapparater placerade i hytten som en trafiksäkerhetshöjande åtgärd. Den nya basbilen som skall levereras under hösten byggs enligt detta koncept med enbart andningsmasken placerad i hytten.

Bild på ny andningsmask

Under våren har omsättningen av brandhjälm påbörjats. Efter en utvärderingsprocess föll valet på en tysk brandhjälm av fabrikatet Dräger. Under våren har heltidorganisationen samt alla nyanställda fått de nya hjälmarna. Den nya hjälmen har en bättre komfort och sitter fast bättre på huvudet vilket ökar brandmännens säkerhet. Övriga anställda kommer att få den nya hjälmen succesivt under de närmaste åren i den takt ekonomin tillåter.

Bild på ny brandhjälm

Arbetet med att uppdatera klippverktygen på förbundets släckbilar har fortsatt och bedöms nu ligga på en acceptabel nivå.

Fordon

Under våren har deltidstyrkan i Skövde fått en bättre släckbil. Den gamla SMO-bilen har rustats upp och håller nu bra standard både när det gäller utrustning och fordonet skick. Deltidens gamla släckbil kommer nu att användas vid övningsverksamhet på övningsfältet Hasslum samt för räddningstjänst under höjd beredskap.

I januari fick räddningstjänsten tillbaka Hjos brandbil som varit inblandat i trafikolyckan där ett stort antal kor blev påkörda. Reparationsarbetet har varit lyckat och brandbilen fungerar väl efter reparationen.

Moholm och Tibro har under våren fått sina VW pickup utbyta mot nyare och bättre fordon.

Enligt räddningstjänstens omsättningsplan på fordon skulle två tankbilar och en basbil omsättas under 2017. Under våren har upphandling av dessa fordon genomförts och vinnare i upphandlingen blev W Ruberg AB. Bilarna kommer att levereras under hösten och placeras i Skövde och Mariestad. I förlängningen kommer detta innebära att Gullspång får Skövdes nuvarande basbil och tankbil samt att Töreboda får Mariestads nuvarande tankbil.

Övrigt

Under våren har räddningstjänstens samtliga master genomgått översyn och service. Masterna används primärt av räddningstjänsten till eget radiolänknät för data och telefoni, men räddningstjänsten hyr även ut plats i masterna till olika privata och statliga aktörer. Översynen grundar sig på resultatet av den mastbesiktning som genomfördes under 2016.

Bild på en av räddningstjänstens drifttekniker under mastarbete i Töreboda

Driftavdelningen har huvudansvaret för skötsel av övningsfältet Hasslum. Ambitionen under nuvarande hyresförhållande är att underhålla fältet och övningsanordningar så att nuvarande skick bibehålls. Under våren har en drifttekniker anställts på den operativa avdelningen för att stärka upp räddningstjänstens förmåga att sköta övningsfältet och att serva vid övningar. Driftavdelningen kan dock se att det krävs en större arbetsinsats än vad som bedömdes vid övertagandet av övningsfältet. I dagsläget skjuts reparationer och underhåll framåt på grund av vårt osäkra hyreskontrakt. Om räddningstjänsten i framtiden skall öka och utveckla verksamheten så kommer det att krävas en organisation avsedd för detta.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Mål och måluppfyllnad

Verksamhetsmål

- Samverkan syftar till att ge medborgaren snabbt och effektivt samordnat stöd som fordrar medverkan från flera aktörer än räddningstjänsten

Prestationsmål

- Uppföljning av avtal och överenskommelser ska ske årligen.
- Uppföljning av samverkan utan avtal ska ske årligen.
- Förbundet ska medverka i, och i förekommande fall vara representerat i, samverkansmöten som initieras och leds av statliga, landstingskommunal och andra samverkansaktörer

Nedan lämnas en redogörelse för uppföljning av prestationsmålen ovan.

Mål

Uppföljning av avtal och överenskommelser ska ske årligen.

Måluppfyllnad

Uppföljningssamtal har genomförts med två företagsräddningsvärn. Återstående uppföljningssamtal (ett räddningsvärn) kommer att ske under hösten. Vidare är avsikten att de angränsande räddningstjänster med vilket förbundet har avtal kommer (tre st.) kommer att genomföras under hösten.

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

Mål

Uppföljning av samverkan utan avtal ska ske årligen.

Måluppfyllnad

Huvudsakligen sker denna uppföljning löpande och avser främst aktörer som polismyndigheten, sjukvården, Försvarmakten och länsstyrelsen samt företrädare för frivilligorganisationer.

Med polisen pågår ett projekt kring utveckling av informationsdelgivning avseende händelser som avviker från samhällets normalbild. Verksamheten har startat upp under senvåren och genomförs huvudsakligen på veckobasis genom samverkan mellan inre befäl vid räddningstjänsten och stationsbefälet vid polisstationen i Skövde. Inre befäl samverkar i förekommande fall med Räddningstjänsten Västra Skaraborg och Samhällsskydd Mellersta Skaraborg.

Med länsstyrelsen sker deltagande i de gemensamma samverkanskonferenserna varje vecka. Räddningstjänsten har åtagit sig att innan samverkanskonferenserna insamla underlag från medlemskommunernas säkerhetssamordnare och angränsande räddningstjänster i Skaraborg.

Ett antal medarbetare ingår i länsstyrelsens förstärkningsgrupp (VG-stab) och har deltagit vid det första av de två årliga sammankomsterna.

Med flertalet andra aktörer sker samverkan inom ramen för Krishanteringsrådet Östra Skaraborg och beträffande frivilliga försvarsorganisationer genom medverkan i Frivilligorganisationernas Samarbetskommitté (FOS).

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

Mål

Förbundet ska medverka i, och i förekommande fall vara representerat i, samverkansmöten som initieras och leds av statliga, landstingskommunala och andra samverkansaktörer

Måluppfyllnad

Under första halvåret har inga kommunala ledningsövningar genomförts. Ett fortsatt arbete kring krisinformation har dock skett; dels i form av möten med medlemskommunernas krisinformatörer och dels genom att krisinformatörer från Skövde kommun har beretts möjlighet att delta i en av räddningstjänstens stabs- och ledningsövningar. Vid övningen genomfördes även studiebesök av medlemskommunernas informatörer och säkerhetssamordnare.

Räddningstjänsten medverkar i länsstyrelsens kvartalsövningar tillsammans med samtliga länets kommuner och andra aktörer.

På halvårsbasis bedöms målet som uppfyllt.

POSOM

Räddningstjänsten har deltagit i möten med POSOM ledningsgrupp några av medlemskommunerna.

Informationssamverkan

Arbete med informationssamverkan tillsammans med medlemskommunernas informatörer har fortsatt enligt ovan. Räddningstjänsten är en aktiv aktör i vad gäller informationsförmedling från polisen och informationsdelgivning vid länsstyrelsens samverkanskonferenser.

Kommunal beredskapsplanering

Vårmötet med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts under ledning av räddningstjänstförbundet. Vårens möte ägnades huvudsakligen åt frågor kring återtagande av förmåga till höjd beredskap, störningar i betalningssystemet samt kommunernas och andra aktörers lägesbild avseende krisberedskap krisinformationsberedskap och totalförsvar.

Räddningstjänsten har medverkat vid länsstyrelsens uppföljning enligt lag om extraordinär händelse m.m. i Töreboda kommun.

Räddningschefen har medverkat i en regional krisledningsövning under ledning av länsstyrelsen i Värmland i rollen som lokal utvärderingsledare i Bengtsfors kommun.

Regional beredskapsplanering

Räddningstjänsten är representerad i länsstyrelsens regionala råd för krishantering. Förbundet representerar i dessa sammanhang de fyra räddningstjänsterna i f.d. Skaraborgs län. Två möten har genomförts i vilka räddningschefen deltog. Räddningschefen ingår även i beredningsgruppen för regionala rådet.

Samverkan i övrigt

Vid två möten med frivilligorganisationernas samarbetskommitté (FOS) har räddningstjänsten varit representerad.

Räddningstjänsten har med förbundsordföranden, förbundsdirektören och räddningschefen varit representerad vid vårmötet med RäddsamVG.

Räddningstjänsten har deltagit i två möten med övriga räddningschefer i Skaraborg inom ramen för samverkansprojektet Samhällsskydd Skaraborg. I gruppen ingår vidare företrädare för Polismyndigheten och akutsjukvården.

Förbundsdirektören och räddningschefen deltog i årets konferens med Försvarsmaktsråd Skaraborg. Temat för tvådagarskonferensen utgjordes av civil-militär samverkan.

Sjöräddning

Räddningstjänsten har medverkat i Sjöfartsverkets samverkansmöte för Vänern.

Ett antal medarbetare vid räddningsstyrkan i Mariestad har avlagt godkända prov för Sjöbefälsexaman klass VIII.

RCB-möten

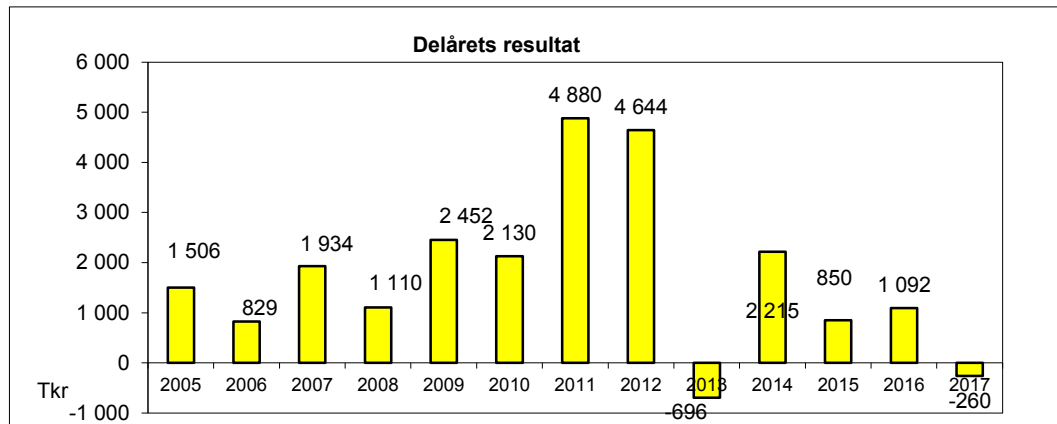
Under våren har, under räddningschefens ledning, genomförts regelbundna möten med de brandbefäl som ingår i funktionen räddningschef i beredskap. Mötena har dels behandlat gemensamma frågeställningar och dels innehållit ett moment med kortare ledningsspel. Inför hösten är avsikten att dessa möten ska samordnas med gruppen insatsledare.

Höjd beredskap

Arbetet har under våren intensifierats avseende återtagande av förmåga till civilt försvar. En riktlinje för räddningstjänst under höjd beredskap är under utarbetande. Vidare har ett antal åtgärder i form av återtagande av avvecklade skyddsrum och registerkontroll av all personal syftande till krigsplacering. Även om räddningstjänsten till del kan höja sin förmåga inför höjdberedskap genom exempelvis fördubblade vaktstyrkor, spridd gruppering och behållande av viss materiel som annars skulle ha avvecklats återstår flera frågor rörande livsmedelsförsörjning, drivmedelsförsörjning och liknande. Dessa frågor behöver hanteras i samverkan med andra och då främst medlemskommunerna.

Ekonomiska nyckeltal

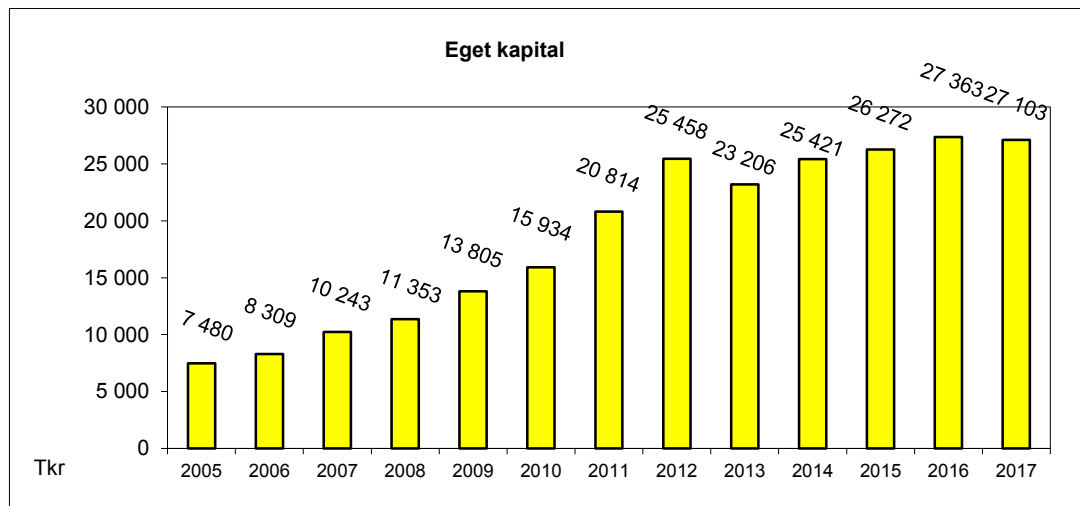
Delårets resultat

Delårsresultatet för året påvisar ett underskott på 260 tkr.

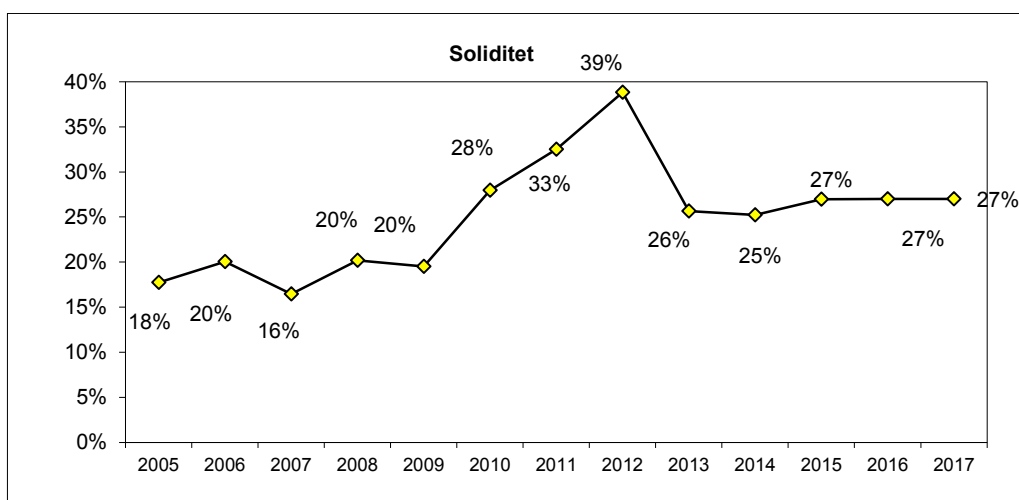
Eget Kapital

Eget kapital består av rörelsekapital (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder) och anläggningsskapital (anläggningstillgångar minus avsättningar och långfristiga skulder). Eget kapital förändras varje år med årets resultat vars miniminivå bör trygga en värdesäkring av det egna kapitalet.

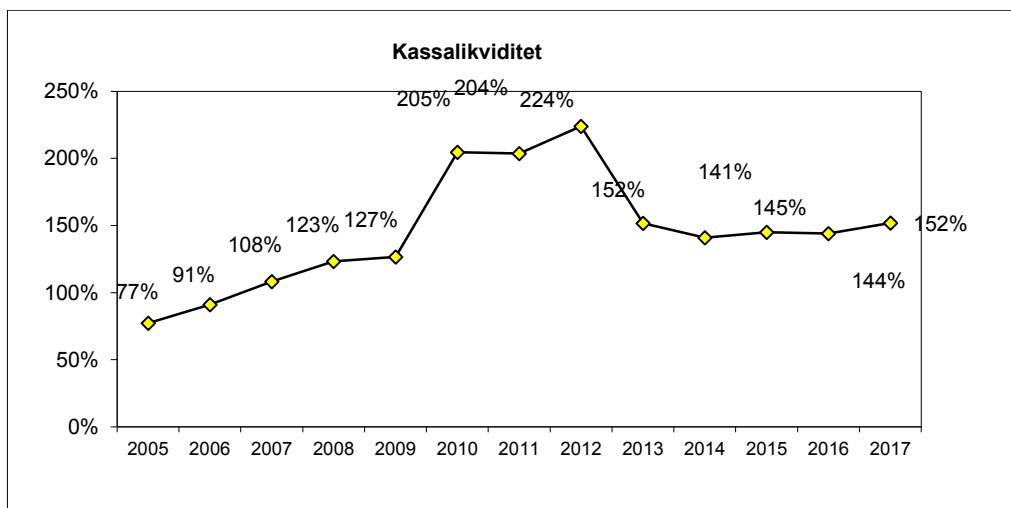
Soliditet

Soliditeten är precis som föregående år 27 %. Soliditet består av eget kapital i förhållande till totalt kapital. Över tid speglar soliditetsförändringen resultatutvecklingen. Soliditeten visar också betalningsförmågan på lång sikt. Soliditeten påverkas, utöver resultatutvecklingen, av tillgångarnas och skuldernas storlek och sammansättning. En riktpunkt för soliditeten är att den i normalfallet bör ligga på mellan 30-40 %. RÖS soliditet har byggts upp sedan kommunalförbundet startade för sexton år sedan då det egna kapitalet var noll kronor eftersom verksamheten i allt väsentligt finansieras genom avgifter från medlemskommunerna. Denna finansieringsform tryggar även betalningsförmågan på lång sikt.

Likviditet

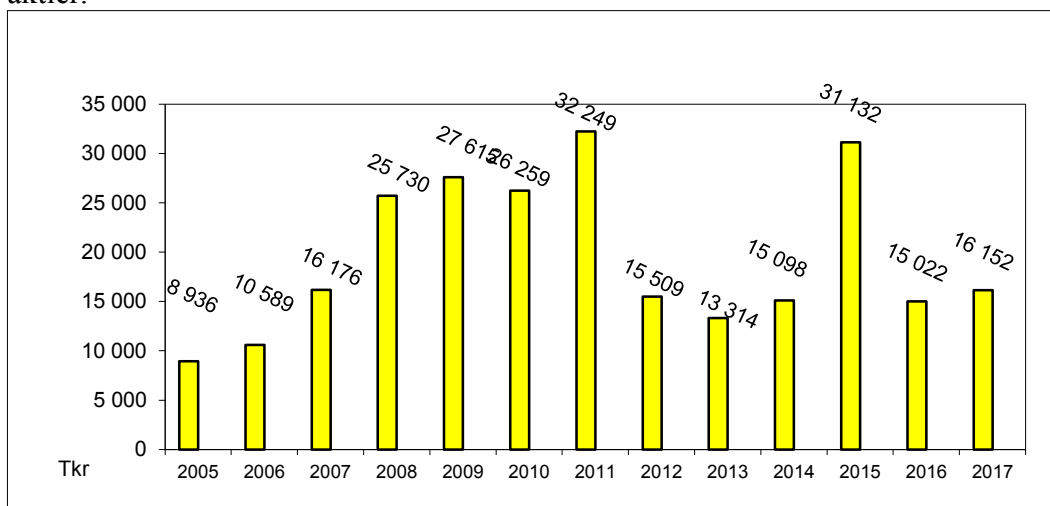
Kassalikviditeten är ett mått på betalningsförmågan på kort sikt. Måttet erhålls genom att dividera samtliga omsättningstillgångar med kortfristiga skulder. I normalfallet bör måttet ligga klart över 100 %. Större delen av intäkterna i RÖS består av kommunernas medlemsavgifter vilka betalas i förskott varje kvartal. Detta tryggar betalningsförmågan på kort sikt förutsatt att investeringar inte överstiger överskott.

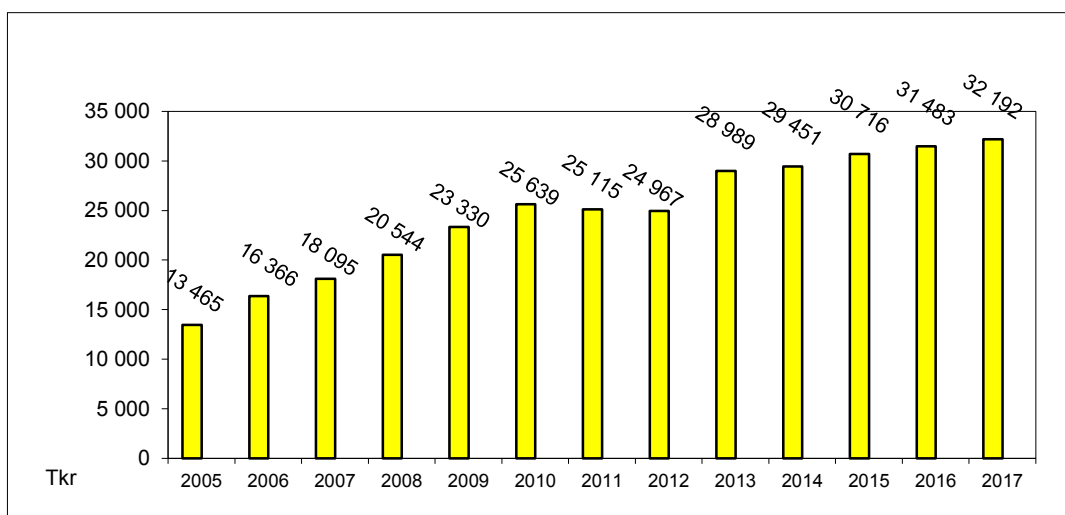
Likvida medel

Likvida medel i RÖS finns på ett eget underkonto i Skövde kommuns koncernkonto hos Swedbank sedan 2016. Från och med 2013 har överenskommelse träffats med Skövde kommun och Nordea om ändrad placeringsinriktning av värdepapper, vilket har inneburit att dessa placerats med tyngdpunkt på räntebärande papper i stället för aktier.

Avsättningar

Avsättningar är en klassificering som används på ett åtagande gentemot tredje man där belopp och förfallodag inte är exakta utan grundar sig på prognoser från KPA. Under 2006 träffades ett nytt pensionsavtal mellan arbetsmarknadens parter. Avtalet reglerar den särskilda avtalspensionen som brandmän har rätt till med möjligheten att gå i pension vid 58 års ålder. Detta har inte nyttjas fullt ut varför det från och med 2013 har gjorts beräkningar för en avgång vid 60 år. Antagandet om 60 år följer den rekommendation som Sveriges Kommuner och Landsting uttalar i RIPS 07.

Medlemskommunerna i
kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg

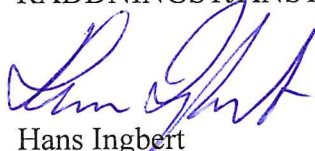
Delårsbokslut 2017 och budget 2018, plan 2016 och 2017

Bilagt denna skrivelse översändes delårsbokslut 2017 jämte revisionsberättelse och granskningsrapport för första halvåret 2017 samt budget 2018, plan 2019, 2020 och 2021.

Delårsbokslutet ska behandlas som av respektive kommunfullmäktige för information.

Bilägges även kopior av direktionens protokoll från mötena 2017-08-31 och 2017-09-28.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG

Hans Ingbert
E u förbundsdirektören

Bedömning av delårsrapport 2017-06-30

En delårsrapport ska enligt kommunal redovisningslag som minimum innehålla förkortad förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning och vissa andra upplysningar.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fastlagda mål, såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling.

Bedömning av delårsrapporten 2017-06-30 är baserad på en översiktlig granskning. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde har direktionen budgeterat ett underskott på 1 mnkr för år 2017. Enligt lagd prognos för helåret bedöms resultatet bli ett underskott på ca 0,6 mnkr d v s något bättre än budget och det finansiella målet anges därmed bli uppnått vid årets slut.

Redovisningen av prestations/verksamhetsmålen visar en i allt väsentligt god måluppfyllelse.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning:

- *Delårsrapporten uppfyller lagens krav och gällande rekommendationer.*
- *För budgetmålet tillika det finansiella målet såväl som för de verksamhetsmässiga målen gör vi ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än den direktionen gör i delårsrapporten.*

Skövde 2017 09 15

Birgitta Swenson   Åke Karlsson
Hjo   Karlsborg

Revisorer i kommunalförbundet Räddningstjänst Östra Skaraborg för perioden 2015-2018

Bifogas: PwC's granskningsrapport avseende delårsrapport 2017.

**Granskningsrapport avseende delårsrapport 2017
Kommunalförbundet Räddningstjänst Östra Skaraborg**

Vi har på uppdrag av de valda revisorerna för kommunalförbundet granskat delårsrapporten 2017-06-30. Granskningen syftar till att bedöma följsamhet till lagens krav och god redovisningssed samt de av direktionen fastställda finansiella och verksamhetsmässiga målen.

Vår granskning följer god revisions sed och är således baserad på en översiktlig granskning. Det innebär att den varit begränsad i omfattning och inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att delårsrapporten är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Mot bakgrund av tidigare beslut om att fullfölja arbetet med en långsiktig lösning för övningsfältet Hasslum i Skövde har direktionen budgeterat ett underskott på 1 mnkr för år 2017. Enligt lagd prognos bedöms resultat bli ett underskott på ca 0,6 mnkr d v s något bättre än budget och det finansiella målet anges därmed bli uppnått vid årets slut.

Prestations/verksamhetsmålen redovisas i delårsrapporten och där flertalet bedöms vara uppfyllda eller kommer att uppfyllas vid årets slut. Det finns dock områden där man pekar på vissa problem ex:vis gäller detta tillsynsverksamhetens kapacitet kontra behov.

Delårsrapporten bedömer jag vara upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Avseende måluppfyllelsen för det finansiella målet såväl som för de verksamhetsmässiga målen gör jag ingen annan bedömning än den som görs i delårsrapporten.

Skövde 2017-09-14

Hans Axelsson
Certifierad kommunal revisor

Denna behandling har inget tillhörande dokument